

časopis Skupnost
občin
Slovenije

Potopljena poplavna varnost
3D JAVNE RAZGRNITVE

ISSN 1581 - 8500 oktober, november 2010, št. 78, 79 brezplačen izvod

Uvodnik

Volitve so čas za preverjanje in spremembe, volitve so čas za potrjevanje in ovrednotenje tega, kar je bilo narejenega, za soočenje s tistimi, ki jim je bilo delo, opravljeno v preteklih letih, pravzaprav namenjeno. Navkljub razlikam, navkljub težavam in navkljub različnim pričakovanjem imajo občine pravzaprav veliko za pokazati. One so tiste, ki v mnogočem generirajo razvoj z neposrednim vplivom na kakovost življenja prebivalcev. Mesta in vasi so se v zadnjih letih očitno spremenila, prenovila in polepšala. In občine, lokalni politiki in političarke vseh barv in odtenkov, so pravzaprav dobro opravili svoje delo. V danih razmerah in razmerjih je to pač to, kar je mogoče in splošno sprejemljivo. Konec koncev je izpeljano presekanje množice različnih pričakovanj in zmožnosti nekega okolja. In možnosti, ki jih v sistemskem smislu določa in uokvirja država. Zato gre zahvala tistim, ki so to delo opravljali do sedaj, in dobre želje tistim, ki ga bodo opravljali v prihodnje. V Skupnosti občin Slovenije bomo vsem vam kot do sedaj stali ob strani in skupaj z vami širili prostor za dobro in uspešno delo občin. Takšni, kot se sedaj kažejo časi, bo to delo še bolj potrebno in to sodelovanje še bolj nujno.

ČASOSPIS izdaja: Skupnost občin Slovenije.

ČaSOspis izhaja na dva meseca in ga brezplačno prejemajo občine, državne institucije, mediji.

Odgovorna urednica:
Jasmina Vidmar

Grafično oblikovanje in prelom:
ZADRGa, komunikacijska agencija

Tisk:
Mladinska knjiga trgovina, d.d.

Fotografije:
Jasmina Vidmar

ISSN 1581-8500
Naklada: 1100 izvodov

Naslov uredništva:
Skupnost občin Slovenije
Partizanska 1, 2000 Maribor

Telefon:
02 234 15 00

Faks:
02 234 15 03

Splet:
www.skupnostobcin.si

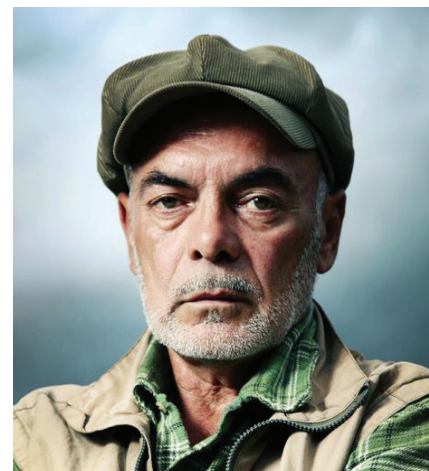
E-mail:
jasmina@skupnostobcin.si

- 12** Slovenija obeležila dan mest in naselij
- 14** Ali bodo sredstva programa "Leader" le počrpana?
- 20** SOS uspešna pri sooblikovanju zakona o stvarnem premoženju
- 24** Pobuda MJU za spremembo zakona o korupciji
- 34** O prehodu zaposlenih iz občin na Centre za socialno delo
- 44** Višina povprečnine ponovno določena z interventnim zakonom

4	Potopljena poplavna varnost	38	Pričetek dela na novi strategiji varstva starejših
7	Z ministrico o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov funkcionarjev	40	SOS in KPK o Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije
8	3D JAVNE RAZGRNITVE	41	Izobraževalni seminar Uporaba informacijske rešitve za podporo lokalnim volitvam 2010
10	Občine ponovno ob denar za investicije?	42	Novi zakoni, nove zadolžitve
12	Slovenija obeležila dan mest in naselij	44	Višina povprečnine ponovno določena z interventnim zakonom
14	Ali bodo sredstva programa "Leader" le počrpana?	46	Novosti na področju ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti
17	Nova ureditev nove težave	48	Komisija ENVE
18	O davku na nepremičnine	48	Komisija NAT
20	SOS uspešna pri sooblikovanju zakona o stvarnem premoženju	49	Komisija CIVEX
21	Predsedstvo še zadnjič v tem mandatu	49	Komisija EDUC
22	Ne-spodbudno o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja	50	Komisija COTER
24	Pobuda MJU za spremembo zakona o korupciji	50	Srečanje mladih upravljalcev z znanjem NALAS-a v carigradu
26	Prometna vzgoja naj bo del učnega načrta	51	NALAS EXPO 2011 - inovativne občine odprte za vse
27	Pobuda za podelitev statusa mestnim gledališčem	52	Ocena Evropske komisije o uporabi sredstev Evropske unije za vključevanje Romov
28	Ali sploh kdo odgovarja za neučinkovite predpise?	54	Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj – prvi vtisi Zaželene predstavitve različnih občinskih praks
30	Skupno o neperspektivnem zakonu	55	EU znova preučuje zakone za boljše varstvo poskusnih živali
31	Zakon o pravilih cestnega prometa	56	Evropski teden zmanjševanja odpadkov
33	Zaščita najboljših kmetijskih zemljišč in razvoj lokalnih skupnosti	60	Uporaba satelitskih storitev
33	Ministrstvo za gospodarstvo se pridružuje mnenju skupnosti občin	61	Zastava nudi prvo podobo o občini
34	O prehodu zaposlenih iz občin na Centre za socialno delo	63	Starajoča se delovna sila – breme ali izziv za sodobnega delodajalca?
36	Predlog zakona o negospodarskih javnih službah		
36	Prikrita privatizacija občinskega premoženja?!		

Potopljena poplavna varnost

ANTON KOMAT

Ljudi so prizadele hude poplave, ki jasno in dokončno razkrivajo, da problem poplavne varnosti Slovenije ni več rešljiv v okvirih obstoječe družbene paradigme. Ta se je razgalila v vsej svoji bedi in z vsemi tveganji, ki jih prinaša. Sedanje poplave so samo eden izmed pokazateljev, samo ena izmed posledic katastrofalnega stanja, v katerega je zabredla družba. Poplave so zgolj fizična podoba razkroja družbenih vrednot in prioritet. Pod vodo niso samo ljudje in njihovo premoženje, tokrat je pod vodo imunski sistem družbe. Poglejmo kako in zakaj.

Če si ljudje vrednot ne delijo, razpade družba v prah posameznikov, se atomizira v socialno izolirane individue. Socialna entropija geometrično narašča. S tem pa narašča tudi anomija, stanje brez vrednot, ko je vse naprodaj. Imunski sistemi družbe (pravni sistem in način sprejemanje in izvajanja zakonodaje ter podsistemi družbene odgovornosti, od policije do tožilstva do protikorupcijskih poskusov) ne delujejo učinkovito. Na kocki je golo preživetje ljudi. Toda zaradi vsesplošnega pesimizma ljudje čakajo in medtem živijo od danes do jutri. Naslednji krog navzdol obrnjene apatične spirale bo vodil od pesimizma k fatalizmu. Iz nedogajanja se bo vse bolj krepilo zlo. V takem stanju je značilen pojav »zatiskanja oči«, kot kolektivni obrambni mehanizem zanikanja, kot čudaški optimizem, ki vse bolj povzema obliko neumnosti. Zanikanje neprijetne realnosti je znano kot nojevaska logika potiskanja glave v pesek. Namesto da bi probleme reševali, jih pometamo pod preprogo! Vsak nerešen problem predstavlja novo pokonci postavljeno domino. Domine se na mizi gostijo in prihaja do vse večje gostote pokonci postavljenih domin. Kolikšen zunanji sunek bo zadosten za sprožitev kaskade katastrofe? Kakšna bo videti ta kaskada problemskih domin? Poglejmo si problem poplavne varnosti in domino efekt, ki je sprožil sedanje velike poplave. Toda običajno se reševanje problema prične, ko si priznamo, da ga imamo. Upam, da so nas zadnje poplave prepričale, da imamo velik in usoden problem poplavne varnosti. Upam, da je sedanja poplavna katastrofa zadostno opozorilo, da tako ne gre več naprej! Sedaj pa nazaj k dominam!

Hidrosistem pokrajine je dinamičen naravni sistem, na katerega vpliva množica dejavnikov, ki pa ne delujejo linearno. Torej posledice niso sorazmerne z vzroki, ker ne gre za determinističen sistem, ki je predvidljiv in napovedljiv. Le ena majhna dodatna motnja (vzrok), ki sama zase ne bi bila problematična, je lahko zadostna, da sproži katastrofalno dogajanje v prostoru, v tem primeru sproži neobvladljiv poplavni val (posledica). Le rahel sunek od zunaj zadostuje, da sproži kaotično dogajanje. Le rahlo krcnemo po zadnji domini in padajo vse domine!

Osredotočimo se na človekove posege v naravni vodni krog in takoj lahko ugotovimo, da so popolnoma neusklajeni in neurejeni. Zamislimo si povirje slovenske reke, ki obsega več občin. V prvi občini so pravkar zgradili traso avtoceste, v drugi so posekali gozd in na poseki dokončali veliko poslovno-zabaviščno cono, v tretji grade sosesko stanovanjskih hiš, v četrti so pravkar zasuli poplavni gozd, v peti občini pa so sredi regulacije reke in poglobljanja njene struge. Torej imamo pet pokonci postavljenih domin in pogledimo si jih. Prva domina je zaprla pretok talne vode in omogočila kopičenje vodnih mas na eni strani trase avtoceste, druga in tretja sta izjemno pospešili odtokanje vode z asfaltiranih površin v vodotoke, obenem pa izguba gozda, tako kot uničenje poplavnega gozda v četrti občini, pomeni izgubo naravnega zadrževalnika vode, peto domino pa predstavlja nenadno pospešen odtok vode. No, in sedaj pride močno in dolgotrajno deževje in domine se zrušijo. Pride do poplavnega vala in ljudje zgroženi strme v kaotični splet posledic. Pričenja se dramatično dogajanje.

Na tem mestu ne bi želel govoriti o krivcih za nastalo stanje, pač pa o vzrokih za razpad sistema preventivnih ukrepov, ki so sestavni del poplavne varnosti. Poudarjam preventivnih, kajti reševanje ljudi in njihovega premoženja so vrli gasilci, vojaki in enote CZ opravili po najboljših močeh in z vso požrtvovalnostjo. Še dobro, da imamo gasilce! Toda če smo spremljali medijske vesti, smo lahko ponovno slišali večne izgovore politikov, češ sistem prostorskega planiranja je zelo zahtevno strokovno delo, ki zahteva svoj čas. Ampak, za božjo voljo, saj so ga postavili politiki sami! Zakaj neki imamo sistem, ki je tako zapleten, da sploh ne deluje? Politikom se zdi samoumevno, da štejejo le njihove teorije ali pa modeli državnih uradnikov. Toda v svobodni družbi se problemov ne rešuje s teorijami in modeli prostorskega planiranja, temveč skozi odločitve ljudi, ki jih ti problemi prizadevajo. Filter so torej državljanske iniciative, katerih ne smejo ovirati nikakršni zemeljski bogovi, še najmanj pa profesionalni izboljševalci sveta. Grozečega kaosa ne moremo rešiti z abstraktnimi idejami in zapletenimi modeli prostorskega planiranja, kakor so postavljeni danes.

Reševanje nakopičenih problemov porušeni vodnih režimov in onesnaženja voda je zaradi sedanje znanstvene specializacije,

sektorske organiziranosti stroke in množice »gospodarjev« vode praktično nemogoče. Vsakdo »gospodari« s svojim delom vodnega kroga, ki si ga je prilastil v upravljanje. Čeprav se voda pretaka skozi celoten ekosistem planeta, se gospodarjenje z vodami obravnava ločeno od oskrbe s pitno vodo, gospodarjenje z zemljo ločeno od zavarovanja vodnih ekosistemov, talnico obravnava ločeno od površinskih voda in še bi lahko naštevali. Ob številnih konkurenčnih interesih rabe in eksploatacije je vodni cikel nespametno fragmentiran na majhne konceptualne in upravljaljske dele. Vse skupaj pa naj bi nadzirala množica odgovornih institucij, ki uporabljajo različne, pogosto neprimerljive metode nadzora. Nihče pa nima celovitega vpogleda v vodni krog, niti uvida v dogajanje v celotnem povirju reke, torej v hidrosistem pokrajine. Nihče!!! Popolna zmeda in razsulo! Drobljenje vodnih življenjskih okolij na ločene enote prizadene selitvene vrste organizmov, recimo ribjih vrst, povzroča omejevanje prehranjevalnih tokov in izolacijo malih skupin organizmov. Drobljenje populacij, povzroča gensko izoliranost, nazadovanje in končno propad ribjih populacij. Izguba genske pestrosti pa je nepovratna.

Prava pot bi bila, da se prilagodimo in z vedenjem o naravi prelisimo naravo.

Izhod iz zagate so novi načini sobivanja ob upoštevanju stoletnih modrosti naših prednikov. Poglejmo si poplave in se spomnimo številnih ponesrečenih primerov spreminjanja poplavnih travnikov v njive ali pa naivne poskuse poselitve rečnih bregov. Eksperimenti s poselitvijo poplavnega sveta so se slej kot prej končali tragično in se bodo enako tudi v prihodnje. Naši predniki so dobro vedeli, da so najnižja dolinska dna dejansko struge ob visokih vodah in da z utesnjevanjem tokov rek povečujemo njihovo rušilno moč. Ob vsej današnji tragični vsesplošni zaplankanosti oblast deluje le še s pomočjo gasilcev (ob ujmah), sicer pa zgolj na deklarativni ravni, kajti pri njej ni niti sledu o dejanski preventivi. Poplave so poleg potresov najhujše naravne ujme. Če je pred potresi zanesljiva varna le potresno varna gradnja, se je poplavam najbolje prostorsko izogniti. Poplavne ravnice ob rekah pripadajo vodi, zato človek tam nima kaj iskati. Vsakomur, ki premore zdravorazumsko presojo, je jasno, kako izjemnega pomena je vodna varnost v povezavi s nadaljnjim prostorskim razvojem Slovenije. Jasna in življenjsko pomembna je naloga, da ločimo predvsem območja varstva od območij vzdržnega, oz. usmerjenega razvoja. Stihije

zgolj profitno orientiranega napredka in s tem povezane anarhije prostorske (zlo)rabe si dragocen slovenski prostor ne more več privoščiti.

Kot prvo se je potrebno znebiti splošno razširjene iluzije, da lahko naravne zakonitosti vodnega in obvodnega prostora obvladujemo s sodobno tehnologijo. Potem moramo priznati in prepoznati, da je rekam odvzet obvodni prostor, torej smo si prilastili nekaj, kar po naravi stvari človeku ne pripada. Ko to postorimo, nam bo lažje priznati, da so regulacije vodnih teles (ki so v različnih tipologijah krajine kot tehnične rešitve povsem enake) barbarsko dejanje uničevanja narave in tradicionalne krajine.

In končno pridemo do najbolj v nebo vpijočega problema, ki ga predstavlja prostorsko nedefiniranje vodnega in

Jasna in življenjsko pomembna je naloga, da ločimo predvsem območja varstva od območij vzdržnega oz. usmerjenega razvoja. Stihije zgolj profitno orientiranega napredka in s tem povezane anarhije prostorske (zlo)rabe si dragocen slovenski prostor ne more več privoščiti.

obvodnega prostora z mejo in površino. Tu pademo v pravni vakuum, ki omogoča dokončno uresničitev barbarskih dejanj nad našimi rekami. Tu se prične Divji zahod ob slovenskih rekah, kdor prej pride, si prilasti, kdor je prvi, je njegov! Toda reka ne more biti lastnina nikogar, ne moja, ne tvoja, niti njegova. Ona bo tekla po svoji strugi še milijone let in vprašanje je, kaj bo takrat s človeško vrsto.

V EU je namreč prevladujoča alternativa revitalizacija rek, ki jo predstavlja vrnitev pokrajine v stanje, ko so bile struge še naravne. Prvi so s tem pričeli Nemci, ki so začeli razbijati betonske oklepe vodotokov in s težko mehanizacijo rekonstruirajo meandre rek in na njihove osvobodene bregove zasajajo obrežno vegetacijo. Natančni, kot so Nemci vedno bili, pri tem uporabljajo celo stare fotografije krajine,

ki so jim vodilo pri revitalizaciji vodotokov. Racionalni Nemci so ugotovili, da je najcenejša voda tista, ki sama priteče in so si za cilj zadali, da jo čim dlje zadržijo v pokrajini. Narava zna to najceneje, mora postati vodilo tudi nam Slovincem. Če ne, bomo preko poplav padli v obdobje katastrofalne suše! Človekovo spreminjanje pokrajine in vodotokov je fizično nasilje nad naravnimi habitati, ki nenehno izziva vse bolj dramatične odgovore narave. Mi jim seveda pravimo naravne nesreče. Toda, to kar so za nas nesreče, so le poskusi narave, da po opustošenju, ki ga je povzročil človek, vzpostavi novo dinamično ravnovesje. Pomembno je torej, da takoj prenehamo z rušilnim poseganjem v vodni krog.

Naj na tem mestu ponovim tipično slovenski primer nespametnega »gospodarjenja«, ki se pri nas ponavlja že pol stoletja. Potreba kmetijstva po vedno novih površinah obdelovalne zemlje je nekoč narekovala krčenje obširnih gozdnih površin. Gozd je neprecenljiv naravni zadrževalnik vode, zato posek gozda popolnoma spremeni vodni režim krajine. Nadaljnjo rušenje vodnega sistema povzroča vodno gospodarstvo, ki želi tako pridobljene kmetijske površine z regulacijami vodotokov »zavarovati« pred erozijo in poplavami. Oba posega povzročata naglo odtekanje vode v dolinske dele, ki se zamočvirijo in zakisajo. Poveča se obseg poplavnih gozdov in močvirij. Torej ekonomsko nezanimivih, nepotrebnih površin, ki jih je potrebno po hitrem postopku »urediti«, po domače rečeno zasuti. Nadaljnji posegi, kot so »urejanje« hudournikov, »čiščenje« gozda in prekomerna paša, še poslabšajo razmere. Ob deževju prihrumijo velike vode in ob času poletja se pojavljajo suše, ki jih poprej ni bilo. Nevšečnosti se kopičijo in ponovno poseže mašinerija s »kanalizacijskim« konceptom melioracij in drenaž. Na ta način se voda še bolj pospešeno odvaja v nižje predele vodotokov in sedaj tam povzroča se silnejše poplave. Slede ukrepi za »zagotavljanje poplavne varnosti«: poglobljanje rečnih strug in gradnja nasipov. Toda strug ni potrebno dolgo poglobljati z uporabo gradbene mehanizacije, saj jih s pospešeno hitrostjo pretoka sedaj pogloblja kar reka sama. In ne samo to, kdor pozna Bernoullijev zakon, ve, da pri prekoračitvi določene mejne hitrosti vodnega toka v strugi slednji prične srkati podtalnico,

kar izdatno osušuje pokrajino. Če temu prištejemo vse hujšo sušo v zgornjem delu vodotokov, dobimo popolno sliko vodnega stresa: upad nivoja talnice, hkrati s sušami in poplavami. Slika polomije vodnega kroga je popolna! Naraščajoča suša priključuje potrebo po namakanju. Ko kriče kmetje zaradi kmetijske suše, se družba za osuševanje preko noči spremeni v družbo za namakanje. Najprej zaslužijo denar, ko naredijo problem, potem služijo z reševanjem problema, s tem napravijo nov problem in tako v nedogled. Kajti namakanje poraja nove probleme: zasoljevanje prsti, izčrpanje zadnjih zalog podtalnice ter preko biološkega minimuma izpraznjene rečne struge. Toda zapisano še ni vse zlo. Spremembam vodnega režima praviloma slede še drugi »ukrepi«, ki prispevajo k dokončnem uničenju tradicionalne krajine, kot so odstranjevanje grmovnih pasov na rečnih bregovih in zasipanje zadnjih ostankov poplavnega gozda in preostalih močav. In temu pravijo »urejanje« kulturne krajine? Toda to so sramotna dejanja nekulture novodobnega barbarstva.

V EU je namreč prevladujoča alternativa revitalizacija rek, ki jo predstavlja vrnitev pokrajine v stanje, ko so bile struge še naravne.

Prihaja čas, ko nam mora postati končno jasno, da je možno z naravo le sodelovati, sobivati, ne pa je preurejati po bolnih zamislih. Skrajni čas je, da pokažemo vrata politikom in njim priležnih »strokovnjakom«, katerih motiv je pohlepno koristoljublje, način življenja samovšečno nastopaštvo, cilj pa grabljenje denarja k sebi. Dovolj imamo arogance in ignorance! Motiti se je človeško, zmote ne popraviti, pa norost!

Neverjetno, kakšno lahkomišelnost in nespamet si dovolimo pri »gospodarjenju« z vodami. Najdragocenejši naravni vir obravnavamo kot podjetje v stečajnem postopku, kjer si vsak upnik prilasti košček premoženja propadlega podjetja in jo pobriše domov. Toda narava ni propadlo podjetje, v stečajnem postopku je naša civilizacija! Naš odnos do voda je podoba mentalnega razkroja in duhovne nemoči ljudi, ki vodijo to družbo.

Z ministrico o ukrepih na področju plač in drugih prejemkov funkcionarjev

LEON KREMŽAR

ŽUPAN OBČINE MIKLAVŽ NA DRAVSKEM POLJU, ČLAN PREDSEDSTVA SOS

Predstavniki Skupnosti občin Slovenije so se 20.9.2010 s predstavniki javnega sektorja sestali na delovnem sestanku z ministrico Irmo Pavlinič Krebs, na katerem so bili osrednja tema ukrepi na področju plač funkcionarjev v letih 2011 in 2012.

Ministrica je uvodoma povedala, da pogajanja za sklenitev aneksa intenzivno tečejo že od junija 2010, slednji pa kljub temu vse do danes še ni bil sklenjen. Ministrstvo ima velike težave tudi pri pripravi proračuna 2011 in 2012, saj je državo zaznamovalo veliko problemov in nepričakovanih situacij. Proračun v letu 2010 tako ni vzdržal, za kar preko 560 milijonov EUR so se zmanjšale investicije.

V skladu z makroekonomsko situacijo v državi, je Ministrstvo za finance naložilo Ministrstvu za javno upravo, da zmanjša predviden obseg plač funkcionarjev za 200 milijonov evrov. Slednje predstavlja zmanjšanje plač za 11%. Politika plač funkcionarjev je bila v letu 2009 in 2010 zaradi nujne solidarnosti že deležna znižanja plač. Vlada zasleduje cilj, da doseže stagnacijo plač, da ohrani regres na ravni iz leta 2010 in ne posega v druge stroške dela. S strani ministrstva sta bila podana dva možna predloga:

- uskladitev plač in nevtralizacija z ohranitvijo mase plač na ravni iz leta 2010, torej odprava in znižanje, kar poleg že obstoječega 4% znižanja plač funkcionarjev pomeni še dodatno 6,68 % znižanje plač,
- ali pa časovni odmik usklajevanja plač na 1. 10. 2012 (zamrznitev posameznikove plače v letu 2010).

S strani ministrice je bilo tudi predlagano, da se splošna uskladitev osnovnih plač v letu 2011 ne izvede. V kolikor pa dejanska rast cen življenjskih potrebščin v RS od decembra 2010 do decembra 2011 preseže 2%, se osnovne plače v januarju 2012 uskladijo za nastalo razliko nad 2%. Splošna uskladitev plač za leto 2012 se bo določila v roku iz 5. člena Zakona o sistemu plač v javnem sektorju, regres pa naj bi tudi za funkcionarje znašal 692 evrov.

Prisotni predstavniki javnega sektorja so na srečanju s strani Ministrstva za javno upravo prejeli tabele, v katerih je vidna simulacija učinkov znižanja plač, izračunana na podlagi plače za mesec maj 2010. Ministrica je napovedala ponovni sestanek v ponedeljek, 27.9.2010, s pričakovanjem, da se prisotni predstavniki do predlaganih ukrepov opredelijo.

Ker je Skupnost občin Slovenije mnenja, da gre za izjemno pomembno tematico, ob kateri je bistven enoten pristop in nastop, smo pozvali k oblikovanju skupnega stališča tako Združenje občin Slovenije kot tudi Združenje mestnih občin Slovenije.

V ponedeljek, 27.9.2010, je potekal nadaljevalni sestanek predstavnikov funkcionarjev v javnem sektorju z ministrico Irmo Pavlinič Krebs. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki reprezentativnih asociacij slovenskih občin.

Z nobeno od predlaganih rešitev se niso strinjali predstavniki pravosodnih funkcionarjev, enotno stališče Skupnosti občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, pa se je glasilo:

Skupno stališče asociacij je, da se - če res ne gre drugače - ohrani sedanje stanje (odprava zadnje četrtnine nesorazmerja za plače poklicnih županov in podžupanov, vključno z znižanjem plač za 4%, se časovno zamakne), s čimer bodo tudi funkcionarji delili usodo plač, kot bo veljala za zaposlene javne uslužbenke.

»Skupno stališče asociacij je, da se - če res ne gre drugače - ohrani sedanje stanje (odprava zadnje četrtnine nesorazmerja za plače poklicnih županov in podžupanov, vključno z znižanjem plač za 4%, se časovno zamakne), s čimer bodo tudi funkcionarji delili usodo plač, kot bo veljala za zaposlene javne uslužbenke. Kljub temu opozarjamo in izražamo stališče, da uspeli poskus pravosodja, ki si je preko odločbe US zagotovil v povprečju višje plače, "solidarnostno" ne bi smeli nositi tudi drugi funkcionarji - še najmanj na lokalni ravni, saj so slednji marsikje na slabšem, kot npr. višji uradniki v istih občinah. Uslužbenci lahko po skupnem znesku plače - če imajo seveda obračunane nadure in dodatek za povečan obseg dela - dosežejo višje plače kot jih imajo direktorji, slednji pa celo višje kot jih imajo župani. Na navedeno problematiko smo reprezentativne asociacije ministrstvo opozorile že večkrat, vsekakor pa si želimo za vezo ministrstva, da se bo k reševanju obstoječe sistemske anomalije pristopilo do konca leta 2010.«

Tudi ministrica za javno upravo je izrazila osebno stališče, po katerem je izmed predlaganih rešitev najugodnejša časovni zamik odprave plačnih sorazmerij na čas, ko bo gospodarska rast beležila 3%. S slednjim ukrepom se bo povzročilo namreč najmanj škode. Na drugi strani pa je pravno najbolj sprejemljiva rešitev (v skladu z odločbo Ustavnega sodišča) odprava plačnih nesorazmerij in znižanje plač funkcionarjev še za dodatnih 6,68%, kar pa bi imelo za posledico dodatno rušenje že sedaj obstoječih nesorazmerij med plačami javnih uslužbencev in plačami funkcionarjev.

3D JAVNE RAZGRNITVE

SAŠA KEK

Projekt 3D JAVNE RAZGRNITVE, na katerem je Skupnost občin Slovenije intenzivno delala v tem letu, se je zaključil s 30. septembrom 2010. S projektnimi aktivnostmi smo razvili orodje za uporabo v občinah, ki je sestavljeno iz dveh glavnih sklopov, in sicer portala za objavo občinskih prostorskih planov ter tridimenzionalnega prikazovalnika le-teh.

Javni razpis je delno financirala Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko razvojna infrastruktura, prednostne usmeritve Informacijska družba.

Skozi razvito orodje bodo občine lahko svojim občankam in občanom prikazale prostorske načrte ali druge projekte v naprednejši, preglednejši in bolj transparentni tridimenzionalni obliki. Občanke in občani si bodo s pomočjo 3D

JAVNIH RAZGRNITEV bolje predstavljali oz. videli bodoče rezultate gradbenih in drugih posegov v prostor, kar bo vsem olajšalo komunikacijo in dalo temelje dobremu sodelovanju in sooblikovanju prostora, ki se nenehno spreminja in razvija.

V toku izvajanja projekta smo ga iz 3D JAVNIH RAZGRNITEV, ki so le faza v postopku sprejemanja prostorskih aktov, rešitev pa dejansko ponuja veliko več možnosti, neuradno začeli imenovati 3D PROSTOR. Ob osnovni vlogi oz. namenu bo 3D PROSTOR ponujal številne možnosti ne samo občinam temveč tudi državi za prikaz najrazličnejših podatkov, ki lahko javnosti in stroki pomagajo pri odločitvah, ki se tičejo prostora. Prostor je eden, vsem nam skupen in kot dobrina je omejen. Kako prepotrebno je s prostorom učinkovito in pregledno upravljati, smo se v preteklih dneh, ko je bila Slovenija poplavljen, še posebej zavedli. Podatki o okolju so informacije, ki so za učinkovi-

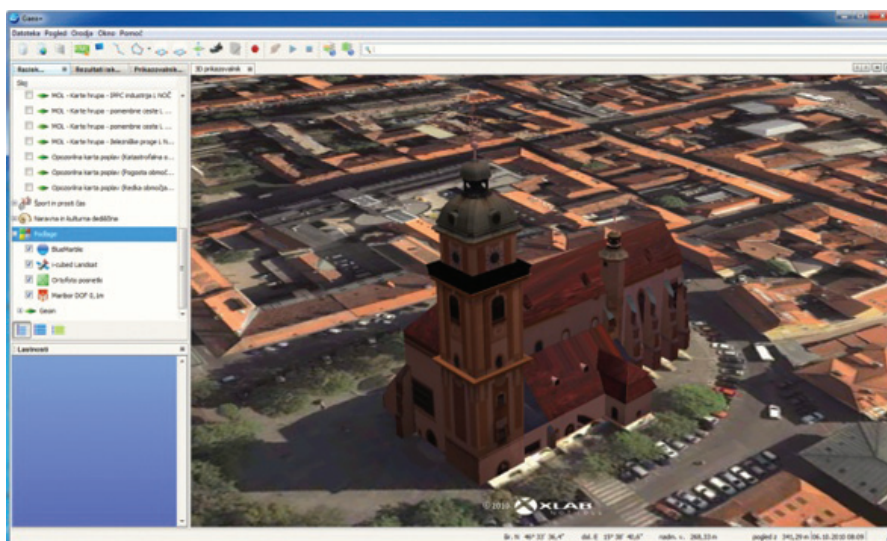
3D javne razgrnitve

Skupnost občin Slovenije

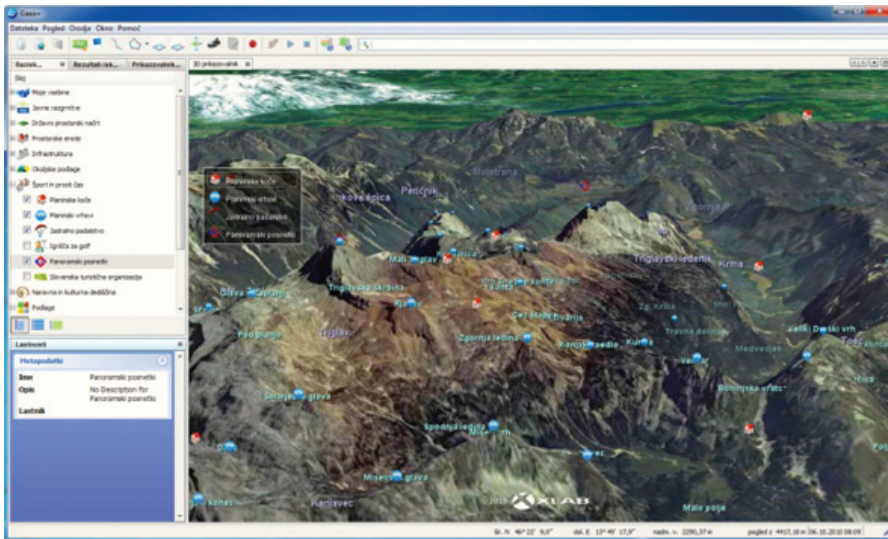
to upravljanje nujno potrebne in ti sedaj na enem mestu niso dostopni.

Projekt 3D JAVNE RAZGRNITVE pa omogoča prav to - razvito orodje, kjer se bodo lahko na enem mestu črpali in prikazovali ti podatki. Številni podatki so kot sloji že vključeni v podlage 3D prikazovalnika in tehnično ni omejitev za dodajanje novih, saj je orodje razvito z velikim poudarkom na interoperabilnosti in odprti kodi.

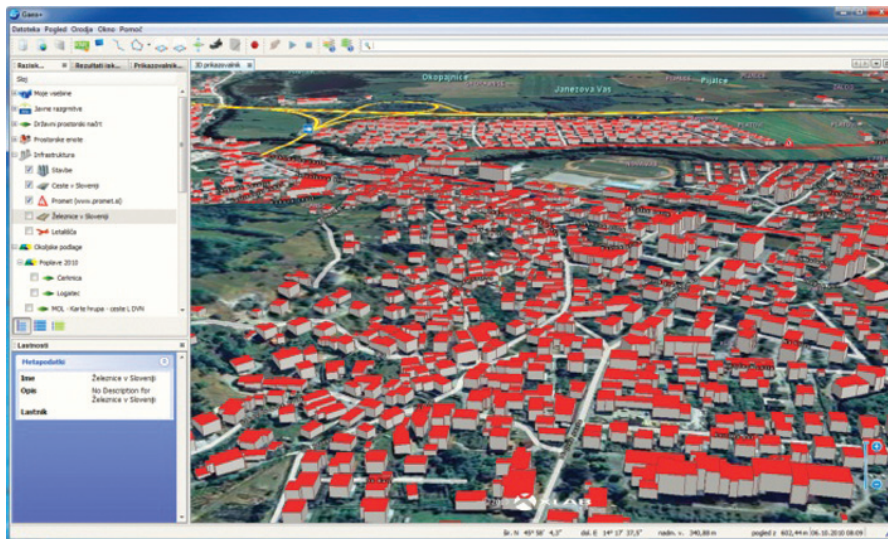
Med funkcionalnostmi orodja, ki jih je veliko, posebej izpostavljam možnost spremljanja in prikaza sonca oz. njegove sence ob različnih urah dneva. Praktično to pomeni, da bodo občanke in občani lahko pogledali, ali bo, koliko in kdaj predvideni poseg v prostor z zgradbo zasenčil sosednje parcele. Ta funkcionalnost bo lahko pomagala kupcem pri odločitvi za nakup parcele, hiše, stanovanja, dodatno pa bodo lahko preverili, ali je to območje morda poplavno ogroženo.

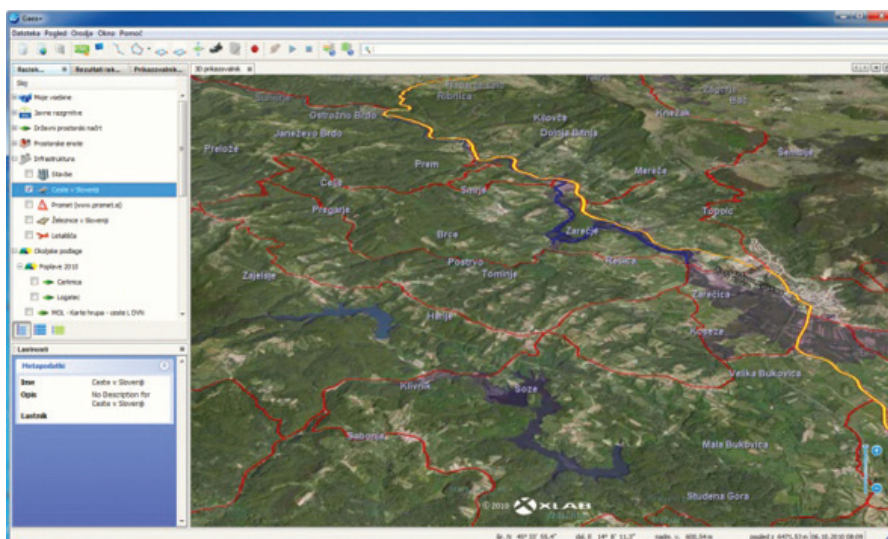
Projektna ideja je bila pozitivno ocenjena in sofinancirana v okviru Javnega razpisa za spodbujanje projektov vzpostavitve e-vsebin in e-storitev javnih in zasebnih neprofitnih organizaciji 2009 in 2010, ki ga je razpisalo Ministrstvo za visoko šolstvo znanost in tehnologijo.

Ob podatkih o dejanski in grafični rabi zemljišč, mejah občin in države, zemljiškoknjižnih parcel, imen krajev in hišnih števil si uporabnice in uporabniki lahko ogledajo tudi karte poplavne ogroženosti ali npr. karte hrupa. Orodje omogoča umeščanje digitalnih posnetkov prostora iz zraka (DOF – Digitalni orto foto), ki so ali podrobnejši, sodobnejši ali zanimivejši (primer posnetkov poplavljenih območij) od zadnjih posnetih DOF-ih Geodetske uprave RS za celotno Slovenijo, ki so ena izmed podlag prikazovalnika.

3D prikazovalnik nudi uporabnikom rešitve za strokovno pa tudi za zasebno rabo, kot je npr. načrtovanje izletov v prostem času,

- s podatki o višini planinskih vrhov, planinskih koč, gradov, golf igriščih... in
- z orodji za izračun razdalje, nadmorske višine, površine ipd.

Vse občine so obvestilo o zaključku projekta 3D JAVNE RAZGRNITVE že prejele. Dostop posamezne občine do urejanja prostora, dodajanja prostorskih aktov in grafičnih prikazov Skupnost občin Slovenije dodeli z dnem prejema pooblastila županje ali župana osebi, ki bo z orodjem rokovala.

Uporaba orodja za prikaz občinskih prostorskih aktov je za vse občine brezplačna, prav tako pa je vpogled v vse omenjene podatke ter uporaba naštetih orodij prosto dostopna in brezplačna za vse občanke in občane.

Občine ponovno ob denar za investicije?

SINIŠA PLAVŠIĆ

Vlada je 1.10.2010 v Državni zbor RS (DZ) poslala predlog Zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize (ZIU), ki bi naj bil odgovor na trenutno finančno stanje v državi. Ob prebiranju predloga zakona so občine ponovno z ogorčenjem prebirale 11. člen predloga, ki določa: »Ne glede na drugi odstavek 21. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 in 57/08) se del sredstev za sofinanciranje investicij

občin iz prvega odstavka 21. člena navedenega zakona zagotavljajo v letih 2011 in 2012 v višini štiri odstotke skupne primerne porabe občin.«

Zakon o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06 in 57/08-ZFO-1) v drugem odstavku 21. člena določa, da se del sredstev za sofinanciranje investicij v lokalno javno infrastrukturo in investicij posebnega pomena za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov prebivalcev občine, ki so uvrščene v načrte razvojnih programov občinskih proračunov, občinam za vsako proračunsko leto zagotovi v višini šestih odstotkov skupne primerne porabe občin. Nadalje ZFO-1 v svojih prehodnih in končnih določbah v 39. členu določa prehodno obdobje, po katerem se občinam v letu 2011 sredstva za sofinanciranje investicij zagotavljajo v višini petih odstotkov skupne primerne porabe, od leta 2012 pa kot je določeno v 21. členu, torej v višini šestih odstotkov.

Na sestanku za usklajevanje višine povprečnine, ki je potekal 16.9.2010 na Ministrstvu za finance, je bilo predstavnikom lokalnih skupnosti predlagano, da se povprečnina – temeljni prihodek občin za izvrševanje z zakonom določenih nalog - zniža za kar slabih 10 evrov na prebivalca v odnosu na prvotno predviden znesek. Na sestanku je bila predlagana tudi rešitev, ki jo predvideva 11. člen predloga ZIU. Občine so omenjenemu predlogu ostro in odločno nasprotovale.

Zaradi trenutne gospodarske situacije bodo tudi lokalne skupnosti trpele občutne finančne izgube, ogroženo bo izvajanje zakonskih nalog, v kolikor se uresniči napoved znižanja povprečnine za leto 2011, skrajno nedopustno pa je tudi dejstvo, da država predstavnike

lokalnih skupnosti ne jemlje s potrebno resnostjo in odgovornostjo. Samo v letošnjem letu je država na občine z zakoni različnih resornih ministrstev prenesla veliko obveznosti, brez zagotovitve potrebnih finančnih sredstev, s čemer je povzročila prezadolženost občin, saj ne zmorejo financiranja najosnovnejših aktivnosti. Ob tem sedaj predlaga še občutno zmanjšanje investicijskih sredstev, kar vodi v neizogiben kolaps sistema lokalne samouprave.

Skrajni čas je, da država preneha delovati v smeri, kot da so občinski proračuni »neusahljivi«, saj so občine prezadolžene in več ne zmorejo financiranja niti najosnovnejših aktivnosti.

V protest predvidenim spremembam in izogib dodatnemu poslabšanju že tako

Ne moremo mimo dejstva, da občinski proračun ni vreča brez dna ter temu ustrezno opozarjamo ne nemožnost izvrševanja obveznosti, ki jo predvideva predlog zakona.

slabega finančnega stanja v slovenskih občinah, je Skupnost občin Slovenije na matični odbor DZ in vse poslance naslovila odločen protest proti dodatnemu znižanju finančnih sredstev za investicije, ki v skladu z 21. členom ZFO-1 občinam pripadajo. Takšna rešitev je za občine kot nosilce lokalnega razvoja nesprejemljiva.

Slovenija obeležila dan mest in naselij

JELENA TORBICA,

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ministrstvo za okolje in prostor je pozvalo slovenske občine, društva, nevladne in izobraževalne organizacije, da se pridružijo praznovanju svetovnega dneva Habitata. Slogan letošnjega praznovanja je bil »Boljša mesta, boljše življenje«.

Svetovni dan Habitata, ki ga praznujemo vsak prvi ponedeljek v oktobru že 25 let (letos smo ga praznovali 4. oktobra), je posvečen mestom in naseljem. To je dobra priložnost, da osvetlimo vlogo mest in naselij ter spodbudimo razumevanje vprašanj povezanih z njihovim razvojem. Predvsem pa, da osvetlimo, kaj nam prinaša prihodnji razvoj mest in spodbudimo razmislek o novih rešitvah za prihodnost zdravih, varnih in vsem dostopnih človeških bivališč.

Mesta danes nudijo dom več kot polovici svetovne populacije. Svet je na prelomu tisočletja stopil v urbano dobo. Glede na trenutna gibanja bo v mestih do leta 2050 živelo že 70% vseh ljudi na svetu. Podnebne spremembe, usihanje energijskih in drugih resursov, rast prebivalstva in ekonomske nestabilnosti bodo v prihodnjih stoletjih bistveno preoblikovali mesta in način življenja v njih.

Kako velike izzive prinaša prihodnji urbani razvoj, kažejo podatki, da mesta že danes porabijo 80 % svetovne energije in proizvedejo 70% vseh odpadkov ter 60% vseh CO2 emisij. Zato imajo mesta ključno vlogo pri prilagajanju na podnebne spremembe. Te bodo imele dolgoročni vpliv, ne zgolj v smislu oskrbe z vodo, hrano, energijo in drugimi dobrinami, temveč tudi v smislu izgledov za prihodnji razvoj, kakovosti življenja v mestih ter varnosti. Mesta so tudi zaradi gostote prebivalstva zelo ranljiva za podnebne spremembe: poplave, vročinski udari, pomanjkanje vode, saj prizadenejo več ljudi hkrati.

Posledice urbanega razvoja v Sloveniji na videz niso tako dramatične kot v številnih delih sveta, vendar se ne glede na to naša mesta soočajo z enakimi izzivi prihodnosti.

Tudi Slovenija kot del urbanega planeta sodi med visoko urbanizirane dežele, ki ima zaradi naravnih danosti in zgodovinskih razlogov specifičen poselitveni vzorec. Zanj so značilni veliko število majhnih naselij in nadpovprečna stopnja suburbaniziranosti. Ogrodje policentričnega urbanega omrežja v Sloveniji dejansko tvorijo majhna mesta. Na 20 273 km² velikem ozemlju Slovenije se nahaja kar 6028 naselij, od tega 156 mest in mestnih naselij. V Sloveniji je deset srednje velikih mest, ki so v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (SPRS, 2004) opredeljena kot nacionalna središča mednarodnega in središča nacionalnega pomena. Edino veliko mesto je glavno mesto Slovenije Ljubljana, sledijo ji Maribor, Celje, Kranj. Urbane procese v Sloveniji zaznamujejo prostorski procesi, kot so suburbanizacija, večanje prostorske razpršenosti ter spreminjanje tipoloških in okoljskih značilnosti naselij. Suburbanizirana naselja so na novo nastala naselja stanovanjskih hiš nekmečkega prebivalstva v bližini mestnih središč ali pa so močno preobražene nekdanje vasi. V Sloveniji na suburbaniziranih območjih živi po nekaterih ocenah več kot 30 % prebivalstva.

Zagotavljanje kakovosti bivalnega in delovnega okolja pri načrtovanju in usmerjanju razvoja mest in naselij je eden od ključnih dejavnikov lokacijske privlačnosti mest in vzpodbuda za gospodarski razvoj.

Bistveno vlogo pri celovitem, integralnem urbanem razvoju v Sloveniji imajo občinski prostorski akti. Večina občin v Sloveniji trenutno pripravlja nove občinske prostorske načrte (OPN-ji), s katerimi postavljajo temelje prihodnjega razvoja mest in naselij, glede na razvojne potrebe in varstvene zahteve sedanjega časa. So dobra priložnost, da z njimi začnemo udeležati nove rešitve in strategije za trajnostni razvoj mest v prihodnosti in za doseganje splošne blaginje ljudi na vseh področjih življenja in bivanja.

Kakovost življenja v mestih je namreč zelo močno povezana s kakovostjo prostora, ta pa je v veliki meri odraz kakovosti načrtovanja urbanega prostora, kakovosti urbanizma in arhitekture ter uresničevanja celostnega pristopa trajnostnega urbanega razvoja, ki upošteva potrebe in zahteve različnih skupin prebivalcev od otrok, mladih, zaposlenih, starejših in ljudi s posebnimi potrebami.

Kakovost življenja je enako odvisna tudi od učinkovitega upravljanja državnih, mestnih in lokalnih oblasti, odgovornega ravnanja velikih investitorjev ter ozaveščenosti posameznikov. Pomembno vlogo pri tem ima možnost vključevanja in sodelovanja javnosti v postopkih urbanističnega načrtovanja, čemur želi Ministrstvo za okolje in prostor namenjati več pozornosti.

Zagotavljanje kakovosti bivalnega in delovnega okolja pri načrtovanju in usmerjanju razvoja mest in naselij je eden od ključnih dejavnikov lokacijske privlačnosti mest in spodbuda za gospodarski razvoj. Varno, udobno in zdravo

življenjsko okolje z možnostjo izbire in dostopnostjo do primernih stanovanj, ki se zagotavlja s celovitim načrtovanjem, je pomembna komponenta konkurenčnosti in privlačnosti mest za nove razvojne spodbude. V mestih in naseljih je še zlasti pomembno, da se zagotovi dobra dostopnost do delovnih mest oz. zaposlitvenih centrov.

Poleg drugih pogojev je še zlasti pomembno, da se v bivalnih oz. stanovanjskih območjih zagotavlja primerna opremljenost z oskrbnimi in storitvenimi dejavnostmi, športnimi objekti, otroškimi igrišči ter rekreacijskimi in zelenimi površinami. Mesta in njihovi predeli se morajo načrtovati tako, da se upoštevajo potrebe po osnovnih šolah in zdravstvu, socialnovarstvenih dejavnostih, varstvu otrok, trgovskih, poslovnih, uslužnostno-obrtnih, turističnih, upravnih ter kulturnih dejavnosti, vendar tako, da prispevajo k bolj racionalni izrabi površin, komunalnih in prometnih omrežij ter celovitemu delovanju naselij in da ne poslabšujejo kakovosti bivalnega okolja.

Praznovanje svetovnega dne Habitata, dneva posvečenega mestom in naseljem, je odlična priložnost predvsem za lokalne skupnosti, da v svojih mestih in naseljih opozorijo na omenjena razvojna vprašanja.

Ministrstvo za okolje in prostor bo julija prihodnje leto povabilo občine, društva, nevladne organizacije in izobraževalne ustanove k prijavi izobraževalno-ozaveščevalnih dogodkov, kot so npr. razstave, izidi publikacij, dnevi odprtih vrat, posveti, strokovna srečanja, delavnice, izobraževalne aktivnosti v šolah in podobno, s katerimi bi lahko obeležili svetovni dan posvečen mestom in naseljem. Ministrstvo za okolje in prostor bo dogodke združilo pod okrilje skupnega praznovanja ter poskrbelo za skupno promocijo dogodkov.

Kontaktna oseba na Ministrstvu za okolje in prostor: Jelena Torbica (jelena.torbica@gov.si, tel.: 01/478 7051). Več informacij o svetovnem dnevu Habitata je na voljo na spletnem naslovu: www.unhabitat.org/categories.asp?catid=588

Ali bodo sredstva programa "Leader" le počrpana?

KARIN JURŠE,

OBČINA SELNICA OB DRAVI, PREDSEDNICA DS ZA KMETIJSTVO SOS

V petek, 3.9.2010, je v Lenartu potekal delovni sestanek delovne skupine Lokalne akcijske skupine (LAS) in predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano z namenom iskanja bodočih možnih rešitev prestrukturiranja lokalnih akcijskih skupin v okviru programa letnega izvedbenega načrta (Leader).

Pod veljavnem razpisu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano so se za status LAS lahko potegovale statusno ali pogodbeno oblikovane LAS. Po informacijah na sestanku bi naj Ministrstvo za

finance, krepko po izvedenem razpisu in po preteku dobre polovice programskega obdobja, ugotovilo, da se bi morale LAS, organizirane v društva, reorganizirati. Kot razlog je bilo navedeno, da po Zakonu o društvih (UL RS, št. 61/2006, 91/2008 Odl.US: U-I-380/06-11, 102/2008 Odl.US: U-I-57/07-7, 58/2009) občine ne morejo biti članice društva.

V kolikor je bila utemeljitev stališča Ministrstva za finance takšna, kot je navedena, ne drži. Zakon o društvih ne prepoveduje članstva občine. Če bi temu bilo tako, bi morale reagirati že upravne enote, ki so takšna društva registrirale. Prepoved članstva občin v društvih je po Zakonu o društvih zajeta le v primeru iz 30. člena, v kolikor bi tako društvo želelo pridobiti status društva v javnem interesu. Po naših podatkih takšnega statusa nima nobena LAS, organizirana kot društvo.

Vse LAS so za status delujoče LAS prejele upravne odločbe. Slednjih na zakonit način, v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku, ni mogoče odpraviti, še posebej zaradi dejstva, da se predpis, na katerem odločba temelji (evropski ali slovenski, zakon ali na zakonu temelječ splošni akt) ni spremenil. Če bi že veljalo, da občine ne bi mogle biti članice društva, je odločba Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

veljavna, saj bi društvo še vedno bilo uradno registrirano in če bi zagotavljajo tripartitno sestavo, tudi izpolnjevalo pogoje javnega razpisa. V primeru, da občine po zakonu ne bi mogle biti članice društva, bi morala najprej odreagirati upravna enota, ki je tako društvo nezakonito registrirala. V tem in v primeru, da bi občina izstopila iz društva in društvo po izstopu občine ne bi moglo zagotoviti tripartitne sestave, bi po našem vedenju lahko ministrstvo odločbo o dodelitvi statusa odpravilo oz. razveljavilo, saj več ne bi bili izpolnjeni pogoji razpisa. Z vidika Zakona o splošnem upravnem postopku (UL RS, št. 91/2008 Odl.US: U-I-380/06-11, 102/2008 Odl.US: U-I-57/07-7, 58/2009) je nedvomno, da v že izdano odločbo niti izdajatelj ne more posegati mimo postopkov s pravnimi sredstvi (po ZUP oz. v upravnem sporu), kar pa tukaj ni primer. Lahko pa uredi področje drugače področni predpis, kar pomeni, da lahko npr. zakon spremeni pogoje že izdanim dobitnikom neke licence, torej poseže v že pridobljene pravice z določbo, a to ni podlaga v obstoječih primerih.

V vsakem primeru pa smo prepričanja, da se novi entiteti (predlog je bil, da se občine izločijo iz društva, potem pa se sklene pogodba med društvom in občino/ami in je ta pogodbeno oblikovana forma tista, ki postane LAS) ne more kar tako podeliti statusa LAS, kot neke vrste pravnim naslednikom že potrjene LAS, saj je šlo za izbor preko javnega razpisa. Po našem mnenju bi se za nove oblike LAS moral ponoviti javni razpis za dodelitev statusa LAS.

Občine so do sedaj sofinancirale LAS in projekte v okviru LAS. Ene so plačevale storitev upravljavca, ene so dajale članarino ali dotacijo LAS, iz katere se je najbrž plačeval upravljavec ipd. Problem, ki ga izpostavljata Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Ministrstvo za finance je, da naj bi šlo za nedovoljeno državno pomoč oz. nedovoljeno financiranje iz proračuna:

Sofinanciranje

Po našem mnenju se v vsakem primeru lahko uporabljata 214. (tretja alineja) in 215. člen Pravilnika o postopkih za

Skupnost občin Slovenije je tako po sestanku na ministrstvo naslovila vprašanje, kaj je torej pravna podlaga za nasprotovanje Ministrstva za finance v primeru organiziranosti LAS kot društva.

izvrševanje proračuna Republike Slovenije (UL RS, št. 13/2006, 50/2007), ki velja analogno tudi za občine – t. j. direktne pogodbe in ne javni razpisi. Še posebej, ker ima skoraj vsaka občina v svojem pravilniku o državnih pomočeh-skupinske izjeme in pomočeh de-minimis zapisano, da lahko med drugimi ukrepi, ki jih izvaja občina, sofinancira tudi:

- sofinanciranja delovanja društev s sedežem v občini in ki se ukvarjajo z razvojem podeželja, ohranjanjem tradicionalnih znanj, običajev, domače in umetnostne obrti,
- sofinanciranja delovanja in projektov v okviru Lokalne akcijske skupine ter izvajanje lokalne razvojne strategije (večina vseh pravilnikov je napisanih po enakem vzorcu).

Glede Regionalnih razvojnih agencij (RRA) (kot upravljavcev LAS), ki bi naj presegle 200.000 EUR javnih sredstev v treh letih, pa je znova uporaben naveden Pravilnik o izvrševanju proračuna RS, ki v primerih, ko gre za nosilce javnih pooblastil (kar Regionalne razvojne agencije so!, da o tem, da so nekatere Regionalne razvojne agencije organizirane tudi kot d. o. o., ne govorimo; važno je, da jih je regija izbrala in da jih je na javnem pozivu – Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko pripoznala kot RRA), govori o direktnih pogodbah brez razpisov (ne more biti problem niti financiranje niti izkrivljanje konkurence).

Ker so občine morale na občinskih svetih (najvišja raven odločanja v lokalni samoupravi) potrditi članstvo v LAS (konzorcij, društvo ipd.), je s tem pokrito tudi njihovo financiranje (2. odstavek 215. člena).

Konkurenca

Pri družtvih po našem mnenju ni možno govoriti o izkrivljanju konkurence (niso gospodarski subjekti), saj so občine soustanoviteljice oz. članice, podobno kot so kapitalske lastnice v javnih podjetjih, ki jim tudi lahko direktno podelijo koncesijo, čeprav bi mogoče kak drug gospodarski subjekt na trgu storitve (GJS) izvajal ceneje. Po drugi strani pa ni nujno, da je LAS v obliki društva ali zadruga tudi upravljavec. V tem primeru ne gre za izkrivljanje konkurence, saj občine plačujejo članarino/donirajo Lokalnim akcijskim skupinam in ne upravljavcu; sama LAS pa tako ne izvaja tržne storitve (oz. sploh ne izvaja storitev) in ne more izkrivljati konkurence.

Tudi oblika konzorcija je s tem pokrita, kar v Podravju že 10 let dokazuje Konzorcij za razvojne naloge Podravja, kjer aktivnosti izvaja podjetje EIM d.o.o., ki so ga občine določile za izvajanje centra razvoja človeških virov in sklada dela. V svetu konzorcija celo sedijo predstavniki Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za delo. Ocenjujemo, da je to v skladu tudi z obstoječim Zakonom o skladnem regionalnem razvoju (31. člen), ki govori o območnem razvojnem partnerstvu (pogodbeno, javno-zasebno in interesno sodelovanje občin, združenj gospodarstva, nevladnih organizacij in drugih partnerjev na določenem območju), ki v pogodbi določi cilje partnerstva, medsebojne pravice in dolžnosti partnerjev, organiziranost ter naloge pri pripravi in izvedbi razvojnega programa (predvidevamo, da se strategije LAS štejejo med razvojne programe, saj je bila zahtevana skladnost z regionalnim razvojnim programom in drugimi strateškimi dokumenti države).

Financiranje projektov LAS do 85% upravičenih stroškov ne bo prineslo razvojnih rezultatov, ki si jih želimo, še manj pa porabe razpoložljivih sredstev LEADER.

Prijavitelji projektov morajo zadeve predfinancirati, kar je že v osnovi problem za vse prijavitelje projektov, ki niso občine. Dodaten problem je možnost vlaganja zahtevkov (po koncu projekta oziroma fazi in ne sproti)

Zanimalo nas je tudi, katere pravne podlage navaja Ministrstvo za finance kot razlog za neustrezno sofinanciranje in izkrivljanje konkurence. Dalje nas je zanimalo, kateri subjekt partnerstva LAS je po njihovem mnenju tisti, ki mora narediti javni razpis za izbor upravljavca. Ob dejstvu, da gre za enakopravno partnerstvo, ali mora občina pripoznati izbor upravljavca, če ga soglasno izberejo drugi člani LAS. Glede na dikcijo 13. člena Zakona o javnem naročanju (ZJN-2B) niti ni potrebe po javnem naročilu (gre za storitev in ne naročilo blaga).

in hitrosti obravnave zahtevkov, kar nosi dodatne stroške financiranja. Poleg vsega tega pa prijavitelji iz lastnih sredstev plačajo še 15 % upravičenih stroškov, vse neupravičene stroške in še DDV, kar je pa že velik zalogaj. Po nam znanih podatkih imajo problem predfinanciranja že tudi RRA in občine, če gre plačilo preko fiskalnega leta.

Kot nam je znano, je večina občin že zelo zadolženih; problemi in nove finančne obremenitve občin se kopičijo, ne vemo, kakšna bo usmeritev novih občinskih svetov in županov. Po dosedanjih izkušnjah se v občinah prvenstveno želi narediti predvsem infrastruktura, kanalizacija, voda, ceste. Veliko vprašanje je, ali in v kakšni meri bodo občine še želele/zmogle sodelovati pri financiranju razvojnih projektov LAS.

Na sestanku Nadzornega organa za Program razvoja podeželja RS smo dobili potrditev, da ni nikakršnih zakonskih omejitev, da se delež sofinanciranja ne bi dvignil do 100% upravičenih stroškov. Kaj bi to pomenilo?

LAS bi znotraj svojih kriterijev, ki so že tako ali tako oblikovani glede na preference posameznih strategij, določile, v kakšnem razponu bi se sofinanciral posamezen projekt. Skupna kvota sredstev posamezne LAS ostane enaka kot sedaj, le višina sofinanciranja projektov je avtonomna odločitev LAS. Ta predlog utemeljujemo na podlagi naslednjega:

- če smo LAS pripoznali sposobnost, da oblikujejo lastno strategijo, ni razloga, da jim ne bi priznali tudi sposobnost, da sami odločajo o tem, kateri projekt bi lahko bil do 100 % sofinanciran in kateri manj;
- glede na višino sredstev, ki jih LAS dobijo, in dejstvo, da se sredstva različnih razpisov ne morejo kombinirati, tudi ni strahu, da bi nekdo dobil iz LAS večji delež sofinanciranja projekta, kot ga omogočajo npr. drugi razpisi MKGP, saj se bo raje prijavil na razpise z več sredstvi. Dodatna varovalka pa je še na MKGP, kjer LIN-e tako ali tako pregledajo in odobrijo letne izvedbene načrte strokovni delavci ministrstva.

Nova ureditev nove težave

UROŠ KORENČAN,
KOMISIJA ZA KULTURO SOS, MO KRANJ

15.9.2010 je na Ministrstvu za kulturo potekalo srečanje predstavnikov Skupnosti občin Slovenije z ministrico za kulturo Majdo Širca. Na srečanju je ministrica spregovorila o predlogih ukrepov, ki jih je pripravila delovna skupina za posodobitev delovanja javnih zavodov na področju kulture ter o predlogu Zakona o negospodarskih javnih službah, ki ga je v javno razpravo posredovalo Ministrstvo za javno upravo.

Skupnost občin Slovenije je predloge ukrepov za posodobitev delovanja javnih zavodov na področju kulture že zbrala, po odzivu Ministrstva za kulturo pa bodo slednje, skupaj s predlogi delovne skupine, strokovnih služb ministrstva, direktorjev javnih zavodov in predlogi socialnih partnerjev podlaga za pripravo predlogov zakonodajnih sprememb do konca letošnjega leta.

Generalna direktorica Direktorata za kulturni razvoj in mednarodne zadeve ministrstva, mag. Sonja Kralj Bervar je predstavila pripombe ministrstva, na predlog Zakona o negospodarskih javnih službah. Ministrstvo zakon sicer generalno podpira, glede na to, da je Skupnost občin predlog zakona v obravnavo posredovala tudi občinam, pa je bila izražena želja po medsebojni izmenjavi stališč.

Razgovori v zvezi z javnimi zavodi, ki so financirani s strani države in ustanovljeni s strani lokalne skupnosti, so potekali v smeri poudarka, da mora lokalna skupnost s prevzemom določenih finančnih bremen s strani države imeti tudi zagotovljen dodaten finančni vir. Teh pa, vemo, da jih v praksi dobesečno ni. Predstavniki občin so opozorili med drugim tudi na Zakon o financiranju občin in na pomanjkljivost formule, s katero se določa primerna poraba občin. Opozorjeno je bilo na nekompetentnost lokalnih skupnosti pri prenosu pristojnosti, manjkajo kriteriji, kaj javna služba je, prav tako niso podani kvantitativni in kvalitativni kriteriji financiranja javnih služb.

Predstavitev predloga ukrepov, ki se nanaša na področje financiranja, je za lokalne skupnosti bilo najzanimivejše. Predvsem zanimiva je bila ureditev situacije javnih zavodov ustanovljenih s strani lokalnih skupnosti, ki jih (tudi po presoji ustavnega sodišča) financira država. V zvezi s slednjim je bilo predlagano, da se izvede prenos financerske obveznosti na ustanovitelja (z možnostjo izjem, v primeru programov nacionalnega pomena). S strani predstavnikov Skupnosti občin Slovenije je bila izražena zaskrbljenost

glede ustreznega prenosa sredstev, glede nevarnosti razpada vzpostavljenih mrež javnih zavodov (npr. mreža gledališč) in glede kompetentnosti uprav lokalnih skupnosti, da na enakovreden način obravnavajo strokovno občutljiva področja – zagotavljanje enakih standardov dela.

Predlagan je bil tudi ukrep drugačne sestave sveta zavoda (udeležba predstavnika financerja), v okviru katerega so predstavniki lokalnih skupnosti tako predmetni ukrep kot tudi pripravljenost sodelovanja države pozdravili.

Predstavniki lokalnih skupnosti so ministrici v nadaljevanju priporočili pripravo manjkajoče zakonske podlage za področje uprizoritvenih umetnosti (po vzoru zahoda lahko vključuje tudi področje glasbe), ki edino (še) nima svojega zakona. V takšnem zakonu bi se lahko vzpostavila distribucijska mreža nacionalnega pomena in standardi za ugotavljanje pomena programa (lokalni, državni). Skupnost občin bo v zvezi z omenjenim na ministrstvo v kratkem posredovala stališča in pripombe.

Glede sofinanciranja muzejev in galerij s strani občin ustanoviteljic v letu 2011 bo na podlagi pooblastil, ki so s strani države bila izdana za obdobje dveh let, ostalo enako kot v letu 2010. Predlog sprememb Zakona o varstvu kulturne dediščine ministrstvo predvideva do konca septembra 2010, predlog pa naj bi upošteval pripombe in stališča skupnosti občin. Samo čas bo pokazal, ali bo temu res tako ...

S strani predstavnikov Skupnosti občin Slovenije je bila izražena zaskrbljenost glede ustreznega prenosa sredstev, glede nevarnosti razpada vzpostavljenih mrež javnih zavodov (npr. mreža gledališč) in glede kompetentnosti uprav lokalnih skupnosti, da na enakovreden način obravnavajo strokovno občutljiva področja – zagotavljanje enakih standardov dela.

O davku na nepremičnine

JASMINA VIDMAR

V poletnih mesecih so občine, ob večkratnem pozivanju Skupnosti občin Slovenije, le prejele predlog zakona o davku na nepremičnine s predlaganimi davčnimi stopnjami za občine, na osnovi katerih so si lahko izračunale tudi finančne posledice uveljavitve predlaganega zakona. V Skupnosti občin Slovenije smo predlog zakona preverjali mnogokrat in ugotavljali, da predlagani zakon izrazito posega v obstoječe finančne prilive občin. In to tako, da jih v mnogih občinah na enem segmentu izrazito zmanjšuje – poslovne nepremičnine, industrijski objekti -, v drugem delu pa (v vsaj nekaterih občinah) fizičnim lastnikom nepremičnin zvišuje. Opozorili smo, da pričakujemo, da bo zakon in tako uveden davek prinesel z vidika občin to, kar je ministrstvo vseskozi razlagalo – da bodo občinam pripadala sredstva v višini, kot so bila pobrana do sedaj - prebivalkam in prebivalcem ter tistim, ki ustvarjajo v občinskih mejah, pa najsi bodo čevljarji, trgovci, računovodkinje, gostinci, lastniki industrijskih obratov ali celo jedrske elektrarne pa davčne obremenitve v višinah, kakršne so bile do sedaj. Po mnenju skupnosti namreč ni mogoče pristati na sistem, ki bi v zdajšnji socialni in ekonomski krizi na eni strani občinam zmanjševal sredstva potrebna za nadaljnji razvoj, po drugi pa ljudi v občinah dodatno obremenjeval. Predlagali pa smo tudi, da občine dobijo možnost vpogleda v zbrane baze podatkov, nastale z množičnim vrednotenjem nepremičnin, saj bi šele tako lahko ocenili, (skozi vrednost nepremičnin), kako uskladiti in dogovoriti stopnje in obremenitve da bi izpolnili temeljni cilj – enaka sredstva ob bolj ali manj enaki davčni obremenjenosti.

V skupnosti v uvajanju davka na nepremičnine razumemo možnost večje finančne samostojnosti slovenskih občin. V tem smislu pa ni pomembno samo to, da bodo občine razpolagale z zbranimi

sredstvi, temveč je izjemnega pomena tudi in predvsem to, da bi morale občine imeti možnost upravljanja s posameznimi sestavinami davka – davčna osnova, stopnje, način odmere, določanje izjem in oprostitev, poraba teh sredstev in druge... Namreč, če je eden ključnih elementov, po katerih se meri demokratična razvitost nekega okolja v Evropi avtonomija občin in v tem kontekstu tudi njihova finančna samostojnost, potem morajo občine imeti možnost odločanja in skozi to tudi odgovornega ravnanja. Tega pa primanjkuje tudi v obstoječem sistemu financiranja občin. Za veljavni sistem financiranja slovenskih občin je namreč primerjalno z drugimi, predvsem dobro razvitimi demokracijami zahodne Evrope, značilno, da obstoječi zakon o financiranju občin ne omogoča kakšne posebne avtonomije pri pridobivanju finančnih sredstev občin; ta predvsem administrativno razdeljuje in prerazdeljuje občinam namenjena finančna sredstva. Občine na dejstvo, koliko finančnih sredstev bodo prejele, nimajo kakšnega posebnega vpliva. Davek na nepremičnine bi tako lahko bil tisti, ki bi vsaj delno popravil obstoječa razmerja in omogočil občinam avtonomijo v odločanju in pridobivanju ustreznih sredstev, občanom in občanom ter tistim, ki v občinah ustvarjajo, pa okolje, v katerem bodo skozi pobrane davke lahko zagotavljali potrebne, za dobro življenje in poslovno okolje nujne javne storitve.

Žal pa predlagani zakon ni izpolnil naših pričakovanj ne na sistemski ravni – avtonomija-, še manj na ravni doseganja ustreznih in potrebnih finančnih sredstev. Prvi finančni izračuni so pokazali, da bi občine, če bodo predlagane stopnje obveljale, veliko izgubile, predvsem tiste z večjim številom in obsegom poslovnih in industrijskih subjektov. V primeru uveljavitve takšnih rešitev se mora država seveda vprašati, kje in od kod bo v teh

težkih makroekonomskih in socialnih časih zagotovila finančni izpad občinam, in to tistega, ki je ključen za nadaljnji razvoj v lokalnih okoljih.

V sistemskem smislu pa je zakon zakoličil razmerja, ki občinam dajejo le malo možnosti vplivanja na oblikovanje davka na nepremičnine. Vse kar je občinam pravzaprav preostalo, je možnost določitve višine davčne stopnje, pa še tu je to dejstvo v javnosti in med različnimi političnimi in stanovskimi elitami sprožilo burne odzive tipa, saj vendar občinam ni mogoče prepustiti tako pomembne odločitve. Reakcije so pokazale vso nerazumevanje vloge, pomena in pozicije lokalne samouprave v Sloveniji in razkrile izrazito nezaupanje med tistimi, ki bi to zaupanje morali izgrajevati in ne poglobljati. Kar se je v primeru razprav o nujnosti določitve zgornje meje davčnih stopenj po občinah dobro pokazalo. Davek na nepremičnine v skupnosti razumemo kot pomemben instrument vodenja lokalne razvojne politike in v tem kontekstu je nerazumljivo pričakovati, da bodo občine z dodatnim oz. visokim obdavčevanjem svojih prebivalcev in prebivalcev ali poslovnih subjektov ene ali druge iz svojih okolij izganjale. Prej nasprotno.

Da država ne misli resno z avtonomnostjo občin v predlaganem sistemu, se je pokazalo tudi na področju določanja oprostitev plačila davka na nepremičnine. Tako je že v zakonu zapisala in v skladu s svojimi interesi določila tiste, ki morajo biti oproščeni plačevanja davka, medtem ko občinam ne daje nobene možnosti, da tudi skozi oprostitve vodijo lokalno politiko in vplivajo na položaj posameznih segmentov okolja. V tem kontekstu je pomembno opozoriti na primer stanovanjskega gospodarstva, občine so namreč v skladu z zakoni dolžne skrbeti za socialni in neprofitni fond stanovanj. Ljubljana ima tako 4000 stanovanjskih enot in tako bi morala občina za svoja stanovanja sama sebi plačevati davek na nepremičnine, tega pa v skladu s predlogom tega zakona ne more in ne sme zaračunati najemnikom stanovanj, medtem ko je nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča do sedaj lahko.

Prav tako se je zakonodajalcu v 11. členu zapisala popolnoma nesprejemljiva dikcija, ki pravi, da ni mogoče oprostiti pla-

čila davka posameznika, četudi bi bilo ogroženo preživljanje njega in njegovih družinskih članov. Nekako hudo se v časih, ko se vedno več ljudi sooča z izjemnimi socialnimi stiskami, sliši, da zakon to izrecno prepoveduje, tudi za ceno življenja, medtem ko istočasno država skozi določila zakona določa, komu vse pa davka le ne bo treba plačati - državi, cerkvi, tujim institucijam. Zakonodajalec bi lahko v zakonu opredelil natančne kriterije in pogoje, pod katerimi bi občine lahko v omejenem časovnem obdobju lastnika nepremičnine tudi oprostila plačila davka na nepremičnino.

Nekako z lahkoto se je zakonodajalec odločil, da ne obdavči različne stanovanjske enote glede na to, ali gre za stanovanja, ki so bivališča, ali stanovanja, ki predstavljajo še dodaten vložek v večanje premoženja posameznika in posameznice, ali vložek, če hočete v luksuz. V tem kontekstu je določilo o prepovedi začasnega odpisa davka tistim, ki drugega razen nepremičnine, v kateri bivajo, nimajo, izrazito cinično. V obrazložitvi predloga zakona je predlagatelj med drugim tudi zapisal, da se ekonomska moč in davčna sposobnost določenega sloja prebivalstva odraža med drugim tudi v posedovanju premoženja in nepremičnega premoženja. Principa pravičnosti in solidarnosti narekujeta, da se davčno breme v okviru družbenega konsenza sorazmerno porazdeli tudi glede na te kazalce bogastva. V skladu s tem

povsem smiseln razmislek o različnih stopnjah obdavčitev nepremičnin glede na uporabo teh. Še posebej v kontekstu dejstva, da država ni uspela urediti razmerij z lastiki stanovanj v smislu prijav najemnikov, podnajemnikov in posledično plačevanja dohodnine v skladu z realnim stanjem in ne tistim, ki si ga izbere ali določi lastnik stanovanja sam.

V skupnosti smo problematizirali še namenskost vira, umestitev nezazidanih stavbnih zemljišč, možnost uveljavitve različnih davčnih stopenj za različne nepremičnine, odmero in plačilo davka, umestitev solastnikov nepremičnine in plačilo davka, omejitev pritožbenih razlogov, konverzijo terjatev v lastništvo,

pa tudi in predvsem dejstvo, da so pričakovanja po uveljavitvi zakona v letu 2011 absolutno nerealna.

Po prejetih neuradnih informacijah s strani pristojnega ministrstva se zakon v velikem delu piše na novo, številne dileme, ki so bile izpostavljene s strani zainteresiranih javnosti, bodo preučene in mogoče tudi upoštevane. V skupnosti pričakujemo, da bodo opozorila in pripombe občin in skupnosti ene izmed tistih, ki bodo ne samo slišane temveč tudi upoštevane. Pa tudi, da se bo to, kar je bilo zapisano med cilji zakona, z uvedbo davka bo povečana avtonomnost lokalne ravni odražalo tudi skozi zakonska določila.

V skupnosti v uvajanju davka na nepremičnine razumemo možnost večje finančne samostojnosti slovenskih občin. V tem smislu pa ni pomembno samo to, da bodo občine razpolagale z zbranimi sredstvi, temveč je izjemnega pomena tudi in predvsem to, da bi morale občine imeti možnost upravljanja s posameznimi sestavinami davka – davčna osnova, stopnje, način odmere, določanje izjem in oprostitev, poraba teh sredstev in druge...

SOS uspešna pri sooblikovanju zakona o stvarnem premoženju

SINIŠA PLAVŠIČ

Odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje je na 23. seji 7. 10. 2010, kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga je državnemu zboru v obravnavo predložila vlada.

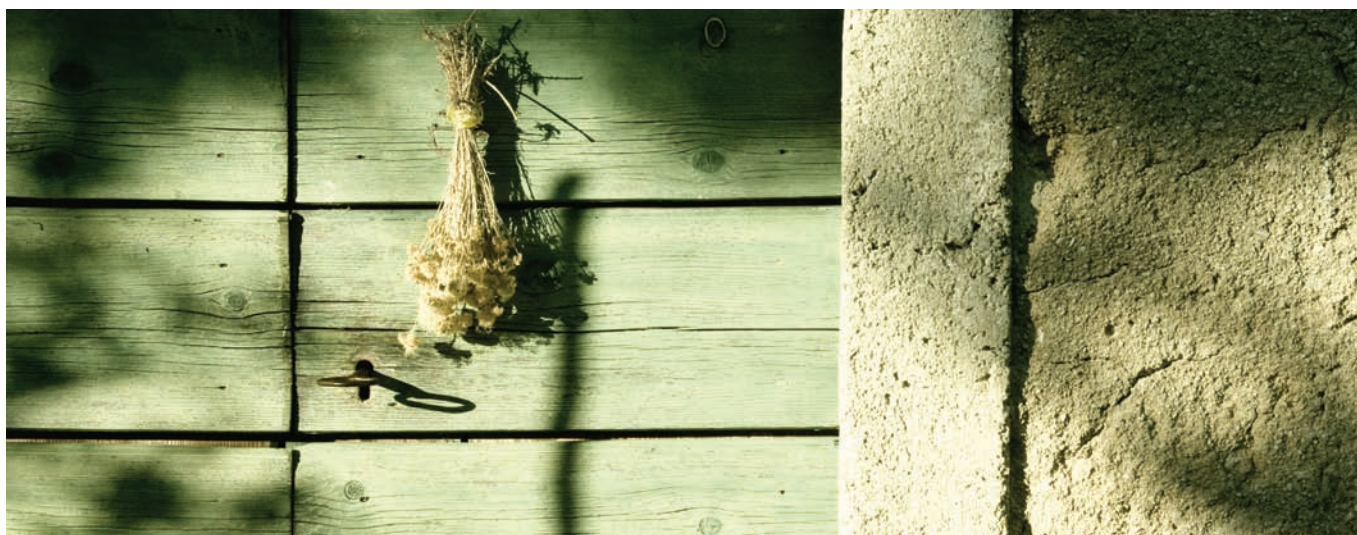
Predlog zakona, ki je bil uvodoma predviden v obliki sprememb trenutno veljavnega zakona, je bil posredovan v medresorsko obravnavo v mesecu juniju. Skupnost občin Slovenije je na predmetni predlog podala večje število pripomb. Na podlagi le-teh so se predstavniki občin in Ministrstva za javno upravo sestali na sestanku, na katerem

so predstavniki občin izpostavili najbolj problematične rešitve v predlogu zakona. Predvsem je za občine bila nesprejemljiva rešitev, da je načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem sestavni del proračuna in se sprejema po postopku in v rokih, ki veljajo za sprejem ali spremembo proračuna samoupravne lokalne skupnosti za določeno časovno obdobje. Takšna rešitev bi bila nesmiselna, predvsem pa nepotrebna, saj bi z vidika lokalne skupnosti predvidena sprememba podaljšala in otežila postopek sprejemanja in spreminjanja načrta ravnanja z nepremičnim premoženjem. Poleg tega je SOS opozorila, da bi morali občinski sveti še naprej imeti možnost odločitve, ali bodo županu podelili pravico oziroma pooblastilo za sprejemanje letnega načrta pridobivanja oziroma razpolaganja z nepremičnim premoženjem pod določeno vrednostjo. Slednja rešitev v predlogu, ki je bil poslan državnemu zboru v obravnavo, ni bila upoštevana, zato je SOS tudi v postopku, ki se je odvijal v državnem zboru še naprej vztrajala na omenjeni rešitvi.

Po podrobnejšem pregledu poročila Odbora za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje smo z veseljem zasledili, da

SOS je s svojo aktivnostjo skozi cel postopek sprejemanja zakona dosegla, da so domala vse pomembnejše pripombe in predlogi v zvezi s predmetnim zakonom bili sprejeti, zato bo novi zakon za lokalne skupnosti mnogo bolj prijazen in človeški, kot je kazalo ob prvem predlogu.

so bili amandmaji, ki so bili oblikovani na podlagi pripomb SOS, sprejeti. Predvsem bi bilo potrebno izpostaviti, da v skladu s končnim besedilom zakona, ki je bil oblikovan po končani seji odbora, načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem ne bo sestavni del proračuna in se ne bo sprejemal po postopku in v rokih, ki veljajo za sprejem ali spremembo proračuna, temveč ga sprejme svet samoupravne lokalne skupnosti na predlog organa, pristojnega za izvrševanje proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti. Prav tako svet samoupravne lokalne skupnosti lahko določi, da načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem pod določeno vrednostjo ter načrt ravnanja s premožnim premoženjem sprejme organ, pristojen za izvrševanje proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti. Meja obveznosti cenitve nepremičnega premoženja je v nasprotju s prvotnim predlogom, ko je bila 2.000 EUR, po novem 5.000 EUR. Poleg tega so bile tekom zakonodajnega postopka sprejete tudi ostale predlagane rešitve s strani SOS.

Predsedstvo še zadnjič v tem mandatu

JASMINA VIDMAR

29.9.2010 se je v Mariboru še zadnjič v tem mandatnem obdobju zbralo Predsedstvo SOS, ki ga sestavlja 25 županov in županov, izvoljenih s strani 166 občin članic SOS.

Zadnje srečanje je potekalo v prijetnem in prijaznem vzdušju, čeprav je za nekatere to bilo slovo. Sekretariat skupnosti se je vsem članicam in članom predsedstva ter tistim, ki so jih pogosto zamenjevali, za dobro delo opravljeno v mandatu 2006/2010 zahvalil tudi s podelitvijo zahvalne listine. Še posebej pa je bilo slovo težko pri tistih, ki so se odločili, da s svojo politično kariero zaključijo ali pa so se odločili, da jo zaključijo kot županje ali župani občin. Takšni so predvsem Tone Smolnikar iz Kamnika in Jože

Kraner iz Cerkvenjaka, ki se bosta upokojila, Janko S. Stušek iz Radovljice, ki prehaja na druga delovna področja in Mirko Brulc iz Nove Gorice, ki se je med opravljanjem dveh pomembnih funkcij odločil le za eno – poslansko. Njim je bila zahvala še dodatno izrečena. Večina njih je bila z nami ne samo v tem zadnjem mandatu, temveč dlje in pomembno so sooblikovali podobo skupnosti in njeno uspešnost. Brez pripadnosti in pripravljenosti delati ob vseh drugih obveznostih tudi za in v skupnosti, bi bila skupnost drugačna in manj prisotna.

Vsem, tako tistim, s katerimi se bomo videvali manj kot tistim, ki so se za svoje mesto morali še potegovati na volitvah smo zaželeli uspeha v upanju, da bomo imeli priložnost še naprej, v takšni ali drugačni obliki sodelovati.

Ne-spodbudno o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja

SINIŠA PLAVŠIČ
JASMINA VIDMAR

Služba Vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) je v mesecu juniju predstavila nov predlog Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSSRR), ki se trenutno nahaja v vladni proceduri. Skupnost občin Slovenije je do predlaganega zakona že ob sami predstavitvi pri ministru dr. Henriku Gjerkešu podala pomisleke ter pripombe o racionalnosti sprejemanja novega zakona na tem področju.

Od uveljavitve sedaj veljavnega zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja se je pokazalo, da tako opredeljeno »voden-

je« regionalnega razvoja ne prinaša rezultatov, kakršne naj bi uveljavitev takrat novega zakona prineslo. Občine, ki naj bi bile ob državi ključne nosilke regionalnega razvoja že nekaj časa ugotavljajo, da v večini okolij zdajšen model organiziranja in delovanja regionalnih razvojnih agencij ne prinaša rezultatov, ki bi jih za uspešen in skladen regionalen razvoj moral. Redefiniranje obstoječega modela spodbujanja skladnega regionalnega razvoja bi moralo nastajati na osnovi preverjanja uspešnosti zdajšnjega modela ob vključitvi vseh akterjev, ki so zadolženi za ta razvoj in tako tudi in predvsem občin. Te v samo nastajajo zakona niso bile vključene, še manj je koga od pripravilcev predloga zakona zanimalo, kakšne so izkušnje občin z zdajšnjim sistemom, kaj je vredno ohranitve in kaj bi bilo potrebno spremeniti.

Predpostavko, o kateri pripravljavci predloga zakona operirajo, da naj bi bil sedanji regionalni razvoj preveč lokalno usmerjen, da so prevladovali lokalni interesi, torej, da naj bi se skozi regionalen razvoj predvsem financirali lokalni projekti, je potrebno razumeti v širšem kontekstu in ne samo v kontekstu tega zakona. V situaciji, ko so slovenske občine izrazito finančno podhranjene, ko obstoječi zakon o financiranju občin večini občin ne krije niti večine tekočih stroškov, kaj šele, da bi občine skozi obstoječi sistem bile spo-

sobne zagotavljati dodatna in ustrezna investicijska sredstva za vse obveznosti, ki jih je država v preteklih letih nanje prenesla, ni mogoče pričakovati, da občine ne bodo poskušale izkoristiti teh nekaj možnosti, ki jih za financiranje investicij imajo. Tudi regionalna finančna sredstva. Potreben je celovit pristop do sistema lokalnega in regionalnega razvoja.

Zmanjšanje možnosti soodločanja župan in županov vseh občin v neki regiji, kot ga predlaga novi predlog zakona, je popolnoma nesprejemljiva. Jemanje možnosti županjam in županom za sodelovanje, soodločanje in sooblikovanje regionalnega razvoja - ob tem pa so občine, dokler ne pride do ustanovitve pokrajin, nosilke regionalnega razvoja in v velikem delu tudi financerke tega (tako zakon) - je nerazumljivo in ponovno kaže na podcenjevalen odnos do občin. Vključevanje tudi drugih regionalno pomembnih akterjev v soodločanje o regionalnem razvoju je sicer smiselno in potrebno, vendar le kot preverjanje in verificiranje pripravljenih odločitev.

Predlog zakona v celoti postavlja občine v podrejen položaj in jim skozi vrsto določil jemlje avtonomijo in možnost partnerskega soodločanja pri zadevah, ki so tudi in predvsem za občine izjemnega pomena. V to smer gredo

tudi določila o oblikovanju strategije regionalnega razvoja (ki jo pripravi vlada, brez kakršnegakoli določila o postopkih vključevanja ostalih zainteresiranih partnerjev) in ta naj bi bila temelj, podlaga za pripravo razvojnih programov in proračunov občin?!

Mnenje občin potrjuje tudi Služba Vlade za zakonodajo. Prvo vprašanje, ki se službi postavlja ob tem predlogu, je vprašanje uvedbe pokrajin v Republiki Sloveniji, s katerim se je doslej zmeraj povezovalo vprašanje pristojnosti za opravljanje zadev skladnega regionalnega razvoja Slovenije. V gradivu k predlogu zakona pa ni niti v normativnem besedilu zakona niti v spremenem besedilu nobene omembe tega problema; ni niti samega pojma pokrajina. Vendar je slej ko prej jasno, da je pravi funkcionalni subjekt in naravni teritorialni okvir za izvrševanje dejavnosti skladnega regionalnega razvoja prav pokrajina. Zato tega problema ni mogoče enostavno prezreti. Tudi po 71. členu obstoječega zakona prevzamejo funkcijo razvojnih regij pokrajine, ko bodo ustanovljene. Ali to pomeni, da se s tem predlogom zakona brez vsakega pojasnila oddaljujemo ali celo poslavljamo od že zdavnaj ugotovljene povezanosti te dejavnosti z naravnim nosilcem dejavnosti, ki je pokrajina?! Treba bi bilo odgovoriti na vprašanje, zakaj se pravzaprav pripravlja ta novi

Predlog zakona v celoti postavlja občine v podrejen položaj in jim skozi vrsto določil jemlje avtonomijo in možnost partnerskega soodločanja pri zadevah, ki so tudi in predvsem za občine izjemnega pomena.

zakon, in v čem je njegova perspektiva v času, dokler še ni pokrajin, zaradi česar nujno temelji na enaki koncepciji in na enakih osnovah kot dosedanja. To pomeni, da namesto jasno določenih pristojnosti (pokrajinskih) organov, ustvarja komplicirane medorganizacijske povezave institucij, kakršne se že doslej niso izkazale za učinkovite in niso preprečevale (ne)skladnega regionalnega razvoja Slovenije. Praksa je pokazala, da s prisilnimi povezavami heterogenih institucij, ki imajo različne interese, ni mogoče ustvariti učinkovite organizacije izvajanja nalog skladnega regionalnega razvoja. Pomanjkljivosti v obstoječi ureditvi, ki se ugotavljajo v predlogu zakona, bi se dale vsaj delno odpraviti z eventualno novelo obstoječega zakona, kar bi bilo razumljivo za čas dokler ne pride do ustanovitve pokrajin. Po ustanovitvi pokrajin pa bi lahko pripravili novi zakon na povsem novih temeljih.

Pobuda MJU za spremembo zakona o korupciji

JASMINA TKALČIČ

Dne 4.6.2010 je bil v Uradnem listu RS št. 45 objavljen Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (ZIntPK), ki je stopil v veljavo 5.6.2010. Vsebina slednjega prinaša veliko novosti ne samo lokalnim skupnostim temveč javnemu sektorju v celoti. Prepričani smo, da je intenca zakona v praksi dobronamerna, kljub temu pa menimo, da je v nadaljevanju izpostavljenim problemskim vprašanjem bila namenjena premajhna pozornost oziroma se niti niso upoštevala in obravnavala.

Vsebina posameznih določb novega zakona namreč po mnenju lokalne samouprave posega ne samo v varstvo osebnih podatkov, temveč v osebnost posameznic in posameznikov zaposlenih v celotnem javnem sektorju.

ZInTPK je na področju nadzora nad premoženjskim stanjem v primerjavi s prejšnjo ureditvijo razširil nabor zavezancev tudi na uradnike na položaju, poslovodne osebe in osebe odgovorne za javna naročila. V skladu z obvestilom komisije, je potrebno slednji sporočiti osebno ime in priimek zavezanca, funkcijo in naziv organa, EMŠO in stalno prebivališče. V roku 75 dni od uveljavitve zakona je potrebna tudi prijava premoženja zavezancev, ki tega še niso prijavili komisiji. Strinjamo se, da je potrebno zagotoviti transparentnost in sledljivost, vendar ne na način in s postopkom, kot ga uvaja novi ZInTPK.

Zavezanci so tudi osebe odgovorne za javna naročila, med katere v skladu s pisnimi pojasnili komisije sodijo tudi: osebe, ki jih naročniki imenujejo v strokovne komisije za oddajo javnega naročila; osebe, ki odločajo, potrjujejo in predlagajo vsebino razpisne dokumentacije, ocenjujejo ponudbe oziroma naročniku predlagajo izbor ponudnika, kadar gre za postopke zbiranja ponudb po predhodni objavi ali po postopkih javnih naročil, katerih vrednost je višja od ocenjene vrednosti javnih naročil, za katere je potrebno izvesti postopke zbiranja ponudb z objavo v skladu z zakonom, ki ureja javno naročanje.

Samo s strani občinskih uprav (torej brez občinskih in drugih javnih zavodov) bo komisija prejela enormno število podatkov. V občinskih upravah, kjer vsak javni uslužbenec pokriva svoje tematsko področje, izvaja javno naročilo za to področje vsak posameznik sam (ni imenovanih stalnih oseb za izvedbo javnega naročila).

Ob prebiranju taksativno naštetih alinej 42. člena ne moremo mimo varstva osebnih podatkov. Funkcionarji nastopajo po zakonu in ustavi v javnem interesu, so javne osebe in tako je njihovo premoženje dostopno oziroma na vpogled. Javni uslužbenci, ki v okviru svojega rednega dela zaradi pomanjkanja kadra izvajajo več del, med njimi tudi izvedbo javnih naročil, pa ne morejo in ne smejo biti ob varstvo svoje osebnosti. Gre za delikatno področje, kateremu po mnenju občin ni bila namenjena dovolj velika pozornost.

S širitvijo zavezancev na uradnike na položajih in vse, ki so udeleženi v javnih naročilih (tudi imenovanim v komisije), zakon krši več določil Ustave RS v okviru poglavja Človekove pravice in temeljne svoboščine: Zagotovljena je pravica do zasebne lastnine (33. člen), vsakdo ima pravico do osebne varnosti (34. člen) in zagotovljena je človekova zasebnost ter osebne pravice (35. člen).

Skupnost občin Slovenije, kot zastopnik interesov slovenskih občin, je na Ministrstvo za javno upravo naslovila tudi pobudo za spremembo drugega odstavka 35. člena Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije - omejitve poslovanja in posledice kršitev v povezavi z drugim odstavkom 36. člena zakona- začasna prepoved poslovanja po prenehanju funkcije.

Drugi odstavek 35. člena določa:

»Prepoved iz tega člena velja tudi za državne pomoči in druge oblike pridobivanja sredstev od naročnikov, ki poslujejo po predpisih o javnem naročanju ter za koncesije in druge oblike javno zasebnega partnerstva, razen za državne pomoči v primeru naravnih nesreč.«

Drugi odstavek 36. člena pa:

»Organ, v katerem je funkcionar opravljal funkcijo, v roku enega leta po prenehanju funkcije ne sme poslovati s sub-

jektom, v katerem je bivši funkcionar neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5% udeležen pri ustanoviteljskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu.«

Menimo, da je z navedeno ureditvijo ogroženo uresničevanje lokalne samouprave, saj določbe posredno posegajo v odločanje o sodelovanju v mestnih/občinskih svetih. Po Zakonu o lokalni samoupravi (UL RS, št. 94/2007-UPB2, 27/2008 Odl.US: Up-2925/07-15, U-I-21/07-18, 76/2008, 100/2008 Odl.US: U-I-427/06-9, 79/2009, 14/2010 Odl.US: U-I-267/09-19, 51/2010) je funkcionar v občini tudi občinski/mestni svetnik. Omejitve poslovanja in določba zakona, ki navedeno ureja, se nanaša tudi na slednje. Predvsem v manjših lokalnih skup-

nostih je izvajanje navedene določbe v praksi vprašljivo, saj se bo dogajalo, da se bodo člani in članice občinskih/mestnih svetov morali odreči določenim pravicam, ki bi jim pripadali po prenehanju funkcije.

Primeroma navajamo, da so člani občinskega sveta na primer lahko nosilci kmetijskih gospodarstev. S funkcijo člana občinskega sveta z navedenima določbama zakona izgubijo pravico prijave na subvencije, ki jih daje na razpolago občina tudi v enem letu po prenehanju funkcije. Isto pravico izgubijo članice občinskega/mestnega sveta v primeru rojstva otroka v enem letu po prenehanju funkcije članice občinskega sveta. Velika večina občin daje ob rojstvu otroka

Vsebina posameznih določb novega zakona namreč po mnenju lokalne samouprave posega ne samo v varstvo osebnih podatkov temveč v osebnost posameznic in posameznikov zaposlenih v celotnem javnem sektorju.

subvencije, ob upoštevanju določb zakona bodo v navedenem roku po prenehanju funkcije posameznice do tega neupravičene.

Slednje smo navedli zgolj primeroma, saj je tovrstnih situacij v praksi še veliko.

Prometna vzgoja naj bo del učnega načrta

TATJANA KOCLJANČIČ

PRESEDNICA DS ZA VARNOST V CESTNEM PROMETU SOS, MO KRANJ

30.9.2010 je v organizaciji Skupnosti občin potekala problemska okrogla miza o vsebini predlaganega 5. člena predloga Zakona o voznikih, ki ureja vzgojo in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu. Namen srečanja je bil zblížati medsebojna stališča in poglede na predmetno problematiko. Predlog zakona je v obravnavi v državnem zboru, Skupnost občin Slovenije pa je na matična telesa državnega zbora naslovila stališča ne samo občin temveč širše civilne družbe. S strani države so stališča predstavljali Dušan Vučko, generalni direktor Direktorata za upravne notranje zadeve Ministrstva za notranje zadeve, Boris Černilec, generalni direktor Direktorata za vrtnice in osnovno šolstvo Ministrstva za šolstvo in šport, sodelavka mag. Marijo Urank ter Bojan Žlender predstavnik Agencije RS za varnost cestnega prometa.

Skupnost občin se v okviru občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu zavzema, da se prometno vzgojo vnese v izobraževalni program predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, uredi pa naj se tudi status mentorjev prometne vzgoje.

V primeru, da ostane nespremenjeno besedilo, ki je namenjeno parlamentarni obravnavi, menimo, da je to konec organiziranega usposabljanja otrok in mladostnikov s področja prometne vzgoje. Posledice takšnega načina izobraževanja bodo vidne tudi v poslabšanju prometne varnosti tistih kategorij, za katere pravimo, da so v prometu najbolj ranljive – to so otroci in mladostniki.

Državni zbor Republike Slovenije je na seji 18. decembra 2006 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje 2007-2011 (Skupaj za večjo varnost, UL RS št. 2/2007),

kjer je med smotri in cilji zapisano, da je z vzgojo in izobraževanjem ter preventivnimi in represivnimi ukrepi potrebno spremeniti slabe načine vedenja v prometu. Pri ukrepu »prometna vzgoja« je v okviru dejavnosti zapisana »vključitev prometne vzgoje v kurikularne izobraževalne vsebine na osnovnih in srednjih šolah«.

Stališče Skupnosti občin Slovenije je, da je vsebina prometne vzgoje v navedenem 5. členu predloga določena preohlapno in nesprejemljivo ter da država s tako sprejetim predlogom ne bo pokazala potrebne skrbnosti in odgovornosti do vseh udeležencev v prometu. Splošno prevladuje mnenje in prepričanje, da je vzgojo v cestnem prometu potrebno priučiti in vzgajati že od malih nog. Vzgoja je potrebna tako v vrtcih kot v osnovnih in srednjih šolah. Predvsem srednješolci so tista ranljiva skupina, v sklopu katere na slovenskih cestah izgubimo vse preveč mladih življenj.

Glede na vse večjo zahtevnost in gostoto prometa je nujno širše in bolj poglobljeno učenje učencev o cestnem prometu. Prav dobro pa je znano vsem, da se učenje o prometu prične v najzgodnejših obdobjih, ko se človek formira in je najbolj dojemljiv za vplive. Vse sodobne študije ugotavljajo, da je trajno znanje tisto, ki ostane človeku v zavesti, nastalo v rosi mladosti. Če hočemo večjo varnost na cesti, je treba prodreti v učni načrt v širši obliki, česar pa se vsakokratna oblast krčevito brani.

Vsekakor in brez dvoma pa vzgojo in izobraževanje za varno udeležbo v cestnem prometu pogrešamo v srednješolskih izobraževalnih programih. Proste izbirne vsebine, ki naj bi obravnavale prometno vzgojo, so izrojene v novačenje kandidatov za voznike v avtošole in zlorabljajo svoj namen. Smiselno je, da se v redne

izobraževalne vsebine za vse dijake uvede program, ki bo vseboval predvsem vsebine višjih zahtevnostnih ciljev, s poudarkom na odnosih med udeleženci v prometu (ne le cesta, tudi železnica, saj je na slednji še zmeraj (pre)veliko smrtnih žrtev in nesreč), razlogih in motivih za specifično obnašanje v prometu, nevarnostih, ki so posledica vožnje v različnih psihofizičnih stanjih, kot npr. neregularnih vzorcih obnašanja, zavedanju lastnih sposobnosti, motiviranju mladostnikov, kako se upreti sopotnikom ali vrstnikom, ki vozijo prehitro ali pa jih spodbujajo k tvegani vožnji. V srednje šole bi se morala uvesti prometna vzgoja v širšem (sociološkem in psihološkem) pomenu. Učenje značilnosti vozil, pomena prometnih znakov in pravil vožnje pa naj v srednješolskem obdobju mladostnikov ostane predmet poučevanja avtošol.

Kot rezultat srečanja je mogoče zaključiti, da predlagatelj zakona potrebnih sprememb v skladu s pripombami Skupnosti občin Slovenije (še) ni predlagal, vsekakor pa pričakujemo, da bodo poslanke in poslanci izkazali potreben posluš na področju prometne vzgoje za varno udeležbo v cestnem prometu.

S predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport je bilo dogovorjeno, da Skupnost občin Slovenije sproži postopek oziroma predlog za uvedbo izbirne vsebine s področja varnosti v cestnem prometu v srednjih šolah, dogovorjena pa je bila tudi ožja delovna skupina, sestavljena iz različnih strokovnjakov, katere naloga bo nadaljnji razvoj in oblikovanje konkretnega predloga, kako priti do ustreznega predmeta prometne vzgoje v šolah. Delovna skupina se bo sestala v kratkem, Ministrstvo za šolstvo in šport pa lahko prav tako v kratkem pričakuje konkretne predloge.

Skupnost občin se v okviru občinskih svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu zavzema, da se prometno vzgojo vnese v izobraževalni program predšolske vzgoje ter osnovnošolskega in srednješolskega izobraževanja, uredi pa naj se tudi status mentorjev prometne vzgoje.

Pobuda za podelitev statusa mestnim gledališčem

UROŠ KORENČAN,
MESTNA OBČINA KRANJ, ČLAN KOMISIJE ZA KULTURO SOS

V imenu Mestne občine Kranj, Mestne občine Koper, Mestne občine Novo mesto in Mestne občine Ptuj smo na Ministrstvo za kulturo naslovili pobudo, da se Gledališču Koper, Anton Podbevšek teatru Novo Mesto, Mestnemu gledališču Ptuj in Prešernovemu gledališču Kranj podeli status javnega zavoda širšega pomena v skladu s 67. členom ZUIK-a, v obliki sklepa Vlade RS.

Gledališča zgoraj naštetih štirih mestnih občin (MO Koper, MO Kranj, MO Novo Mesto in MO Ptuj) so v neenakopravnem statusnem položaju v primerjavi z ostalimi slovenskimi poklicnimi gledališči. Gre za Gledališče Koper, Anton Podbevšek teater Novo Mesto, Mestno gledališče Ptuj in Prešernovo gledališče Kranj.

Gledališča presegajo lokalni pomen, saj delujejo za širše regijsko območje ter tako zadovoljujejo potrebe prebivalcev iz sosednjih občin. Posledično je s tem zagotovljen javni interes države.

Z naslovljeno pobudo nismo problematizirali deleža oziroma višine sredstev, ki jih prejemajo ostala mestna gledališča, prav tako s pobudo mestnih občin

nismo uveljavljali celotne vsebine 67. člena ZUIK-a.

Mestne občine so s pobudo zgolj želele, da se tem štirim mestnim gledališčem podeli status javnega zavoda širšega pomena s sklepom Vlade RS. Pobuda se torej nanaša zgolj na formalno priznanje statusa širšega pomena mestnih gledališčem, v obliki sklepa vlade.

Vsako od teh štirih gledališč prinaša v slovenski gledališki prostor svojo programskega specifiko, ki pomembno soustvarja slovenski gledališki prostor. Prav ta gledališča s svojo geografsko umeščenostjo zagotavljajo tudi ustrezno pokritost slovenskega teritorija in soustvarjajo s tem mrežo distribucije za uprizoritvene umetnosti, ki zagotavlja uresničevanje nacionalnega javnega interesa z geografsko razpršeno javno dostopnostjo.

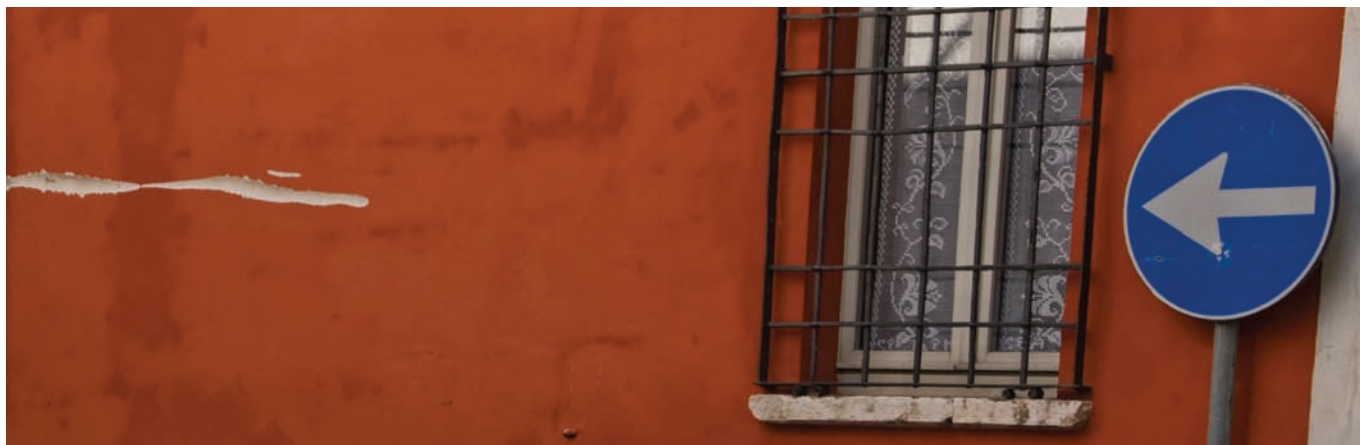
Krovni zakon za področje kulture (Zakon o uresničevanju javnega interesa v kulturi, ZUJK, Ur.l. RS, št. 96/2002, 123/2006-ZFO-1, 7/2007 Odl.US: U-I-35/04-11, 53/2007, 65/2007 Odl.US: U-I-276/05-11, 77/2007-UPB1,

56/2008, 94/2009 Odl.US: U-I-278/07-17 in 4/2010) o statusu javnega zavoda glede na vlogo, ki jo nosi v prostoru, govori v 67. členu. Status širšega pomena ima občinski javni zavod, če zadovoljuje tudi potrebe prebivalcev sosednjih občin, kar navedena štiri gledališča nedvoumno zagotavljajo.

Prepričani smo, da je problematiko (so) financiranja gledališč potrebno reševati sistemsko in na enoten način. Zagotavljanje sredstev v okviru sistema financiranja občin ter sklepanje pogodb ministrstva in pristojnega organa občine (glede višine sredstev države in obsegu obveznosti občine) mora biti urejeno na podlagi enotne sistemske metodologije. Zgolj pod takšnimi pogoji enakovredne obravnave vseh mestnih gledališč lahko pričakujemo, da se bo obstoječa mreža gledališč kot taka obdržala in vzdrževala (in nadgradila) izvedbene in estetske standarde.

Drugi odstavek 67. člena ZUIK-a določa, da javni interes države ugotovi vlada na predlog ministra, potem ko ta dobi pobudo občine iz prejšnjega odstavka. Vse štiri mestne občine so samostojno pobudo na Ministrstvo za kulturo že posredovale. Glede na to, da je Skupnost občin Slovenije krovna organizacija vseh štirih mestnih občin, smo posredovali še enotno pobudo.

Pobuda mestnih občin je usmerjena v podelitev statusa javnega zavoda širšega pomena s sklepom Vlade RS štirim mestnim gledališčem.

Ali sploh kdo odgovarja za neučinkovite predpise?

SAŠA KEK

Skupnost občin Slovenije je 5. oktobra 2010 sklicala delovni sestanek predstavnikov občin in predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor v zvezi z dvema uredbama o hrupu na javnih prireditvah in svetlobnem onesnaževanju, s katerima imajo občine številne težave pri izvajanju. Predstavnike ministrstva smo zaprosili tudi za predstavitev uredbe o kakovosti zunanega zraka, ki je v postopku sprejemanja.

Strani ministrstva so se sestanka udeležili Katja Buda, vodja Sektorja za okolje in podnebne spremembe, Jasmina Karba za področje hrupa, Katarina Celič za področje svetlobnega onesnaževanja in Boštjan Paradiž za področje kakovosti zraka.

Hrup na shodih in prireditvah

Predstavniki občin so predstavili številne praktične zaplete in težave ob izvajanju uredbe in se strinjali, da uredba ne dosega svojega namena, to je, da med shodom ali prireditvijo zaradi uporabe zvočnih naprav hrup ne presega kritičnih obremenitev okolja. Koncerti so (pre)glasni, občanke in občani nezadovoljni, prireditelji dogodkov so zmedeni, občine

so tožene, le ministrstvo je odkljukalo obveznost do Evrope.

Kadrovsko in finančno omejeni resursi v lokalnih skupnostih ne omogočajo doslednega izvajanja določil uredbe, poleg tega je uredba v določenih delih nejasna oziroma nerazumljiva. V občinskih upravah in inšpektoratih ni zaposlenih, ki bi imeli strokovna znanja s predmetnega področja, prav tako občine nimajo potrebne opreme za izvajanje uredbenih določil, problematična in omejena pa so tudi finančna sredstva za naročila zunanjim izvajalcem.

Ob sprejemanju uredbe smo iz SOS pripravljavcu posredovali številne pripombe in izražali pomisleke o izvajanju določil. Morda je misel klišejska, pa vendar se zmeraj znova sprašujemo, zakaj ljudje, ki so pisarniško izolirani od realnosti življenja v lokalnih okoljih, ne poslušajo takrat, ko jim občinski uradniki iz prakse povedo, da se tako zapisane uredbe ne bo dalo izvajati, še manj pa nadzirati, in da ne bo dosegla cilja. Večina občinskih pripomb je takrat naletela na gluha ušesa.

Uredba je bila sprejeta, takšna kot je, s koncem leta 2005, in začela veljati v začetku 2006. Zgodile so se vse napovedane zgodbe, pa tudi nenapovedane tožbe, pritožbe, postopki, stroški, stres in slaba volja tako občinskih uslužbencev kot občanov, ki jih moti hrup s prireditvev.

Ministrstvu so predstavniki različnih občin nazorno predstavili problematiko, s katero se srečujejo. Kljub dogovoru, da bodo v kadrovsko prenovljeni službi ministrstva naše predloge in pripombe preučili ter pripravili odgovore in pojasnila na vprašanja in nejasnosti, menimo in pozdravljamo pripravljenost sodelovanja nove ekipe, predpis pa vendarle ostaja v veljavi.

Na Skupnosti občin Slovenije smo kritični do postopkov sprejemanja predpisov in zahtevamo od vlade, da vzpostavi

učinkovit sistem evalvacije sprejetih predpisov in posledično tudi prevzemanja odgovornosti, povračila stroškov ter ukrepov, ki se bodo izvedli ob ugotovitvi, da predpisi ne dosega ciljev in namenov.

Rešitve za nastalo situacijo na skupnosti prepoznavamo v treh smereh in občine smo pozvali, da se opredelijo do le-teh oziroma predlagajo svoje:

- da se hrup, ki ga ureja predmetna uredba, uredi z drugimi akti, npr. z Zakonom o javnih zbiranjih (ZJZ)
- da v okviru priporočil oz. smernic, ki jih pripravijo na ministrstvu na podlagi evropskih direktiv, lokalne skupnosti hrup na shodih in prireditvah uredijo z občinskimi odloki
- s spremembami in dopolnitvami obstoječe Uredbe

Zbrane odzive iz občin bomo iz Skupnosti občin Slovenije posredovali na Ministrstvo za okolje in prostor s pozivom, da v najkrajšem možnem času pripravijo pisne odgovore na vprašanja, se opredelijo do pripomb in predlogov ter se po potrebi ponovno sestanejo s predstavniki občin in/ali strokovnjaki s področja urejanja hrupa.

Svetlobno onesnaževanje

Še ena zgodba zgrešenega predpisa. Z vsem dolžnim spoštovanjem naravi in neskončnosti vesolja, ki nas posoto z zvezdami ponoči ozavešči o naši majhnosti. Na skupnosti se strinjamo, da je problem svetlobnega onesnaževanja potrebno urediti. Način, kako se je k temu pristopilo, pa obsojamo in mu odločno nasprotujemo.

Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja je leta 2007 občinam med drugim naložila nalogo izdelati načrte razsvetljave, ki so jih morale poslati na ministrstvo. Uredba je v alinejah zahtevala od občin različne podatke, od imena in naslova upravljavca razsvetljave do podatkov o električni moči svetilk, številu svetilk, dolžinah osvetljenih cest ipd. Po naših podatkih je načrte pripravila in na ministrstvo poslala slaba polovica občin. Hiter izračun nam ob predpostavki, da je občina zunanjemu izvajalcu za takšen načrt plačala

cca. 7000 EUR in govorimo o cca 100 občinah, je uredba iz samo tega naslova (načrti razsvetljave – samo občine) terjala 700.000 EUR. Na Skupnosti občin Slovenije bomo finančne podatke o vplivu uredbe na občinske proračune v kratkem natančno opredelili. Vsekakor pa je dejstvo, da je uredba imela učinek na javnofinančna sredstva v višini večji od 40.000 EUR, kar je v nasprotju z izjavo pripravljavca gradiva za vlado.

Letos je vlada predmetno uredbo spremenila. Če se osredotočimo na načrte razsvetljave, je z novimi določili vse do sedaj izdelane načrte razsvetljave spremenila v brezpredmetne. Vlada je namreč po treh letih ugotovila, da je nemogoče izdelati in objaviti obrazec za izdelavo načrtov, kar je bila ena redkih nalog ministrstva iz prve uredbe. Razlog je bila slabo definirana vsebina načrta razsvetljave, saj se podatki nanašajo na različne vrste razsvetljave.

Občine bodo z letošnjimi novimi določili o načrtih razsvetljave morale pripraviti nove načrte, kar pomeni nove stroške in tudi tokrat je pripravljavec podpisal pod izjavo, da uredba ne bo imela vpliva na javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR.

Poudariti je potrebno, da so stroški za izdelavo načrtov za razsvetljavo le zelo majhen delež celotnih finančnih učinkov iz občinskih proračunov. Glavnino predstavljajo zamenjave svetilk za javno razsvetljavo, zato smo pripravljavca pozvali, da pri spremembah uredbe upošteva načelo dobrega gospodarja in slabo stanje javnofinančnih sredstev in občinam, ki imajo za javno razsvetljavo energetsko učinkovite svetilke z manjšimi odstopanji sevanja 0 nad vodoravnico, ne nalaga zamenjave svetilk do izteka življenjske dobe teh svetilk.

Dano je bilo pojasnilo, da je ministrstvo tak osnutek spremembe sedanje uredbe pripravilo in tudi dalo v javno obravnavo, vendar je na koncu prevladala drugačna politična odločitev.

Na ministrstvu se ob vsem zapisanem zavedajo močno nasprotujočih si strokovnih mnenj glede določil Uredbe o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja in zaključek je, da si bodo tudi v prihodnje prizadevali ta mnenja poenotiti.

Kakovost zunanje zraka

Predstavnik MOP, Boštjan Paradiž, je predstavil Osnutek Uredbe o kakovosti zunanje zraka, ki je v medresorski obravnavi. Prisotne pa je tudi seznanil o razmišljanjih na ministrstvu glede priprave Občinskih načrtov za kakovost zraka. Vlada lahko skladno s 24. členom ZVO, ki govori o degradiranem okolju v sodelovanju z občino, na območju katere je degradirano območje, določi program ukrepov za izboljšanje kakovosti okolja ali njegovih delov na tem območju. V primeru, da degradirano okolje obsega območje večih občin, lahko pri določitvi programa sodelujejo tudi njihove zveze ali združenja. Na opozorilo prisotnih, da imajo občine področje zraka že urejeno z OPVO, je povedal, da ti ukrepi ne zadoščajo. Pri zagotavljanju izboljšanja kvalitete zraka je omenjal ukrepe, kot so spremem-

be prometne ureditve, občasne zapore prometa in upoštevanje kvalitete zraka že pri prostorskem načrtovanju. Predstavniki občin so ministrstvo opozorili, da so občinski prostorski načrti v postopkih sprejemanja.

Glede predvidenih načrtov za kakovost zraka so prisotni predstavniki Skupnosti občin Slovenije predlagali predhodni sestanek ali delavnico, na kateri bi se evidentirali že obstoječi ukrepi posameznih občin in možnosti, ki še obstajajo. Morda je misel klišejska, pa vendar se zmeraj znova sprašujemo, zakaj ljudje, ki so izolirani od realnosti življenja v lokalnih okoljih, ne poslušajo takrat, ko jim občinski uradniki na osnovi izkušenj povedo, da se tako zapisanih določil ne bo dalo izvajati, še manj pa nadzirati, in da tako neka pravila ne bodo dosegla svojega namena.

Skupno o neperspektivnem zakonu

SINIŠA PLAVŠIČ

Dne 16.7.2010 je v prostorih Državnega sveta RS potekala skupna seja predsedstev Skupnosti občin Slovenije in Združenja občin Slovenije, na kateri je bila glavna točka Predlog Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Ze na prvem sestanku pri ministru je bilo s strani predstavnikov občin v veliki meri opozorjeno, da mnogo rešitev v predlogu zakona ni ustreznih, zato je ponovno upravičeno bil ministrstvu podan očitek, da v oblikovanje predloga zakona niso bile aktivneje vključene, saj se zakon v prvi fazi dotika občin.

Skupnost občin Slovenije je pripravila vrsto stališč in predlogov, ki so jih

prisotni člani predsedstev v okviru razprave potrdili. Zmanjšanje možnosti soodločanja županij in županov vseh občin v določeni regiji je popolnoma nesprejemljiva. Jemanje možnosti županjam in županom za sodelovanje, soodločanje in sooblikovanje regionalnega razvoja, ob tem pa so občine nosilke regionalnega razvoja in v velikem delu tudi financerke tega, je nerazumljivo in ponovno kaže na podcenjevalen odnos do občin. Zakon po mnenju predstavnikov občin postavlja občine v podrejeni položaj in jim skozi vrsto določil jemlje avtonomijo in možnost partnerskega soodločanja pri zadevah, ki so tudi in predvsem za občine izjemnega pomena. Poleg tega pa je pomanjkljivost zakona tudi, da predlog ne spremlja finančne konstrukcije izvajanja zakona.

Poleg izčrpnih predlogov, ki jih je podala Skupnost občin Slovenije, so udeleženci seje bili soglasni, da bi bila morda dobra rešitev okrepitev vlog zveze občin, ki bi lahko bila ena izmed oblik odločanja na regionalni ravni. Prav tako bi bilo vredno razmisliti o novi teritorialni delitvi razvojnih regij.

Člani predsedstev so na podlagi razmišljanj in razprave bili soglasni, da predlog zakona oziroma njegov koncept za občine ni sprejemljiv, poleg tega pa bodo vsa razmišljanja in pripombe o predlogu zakona kot sugestija poslana na Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

Pod točko razno sta bila še posebej izpostavljena predlog Zakona o davku na nepremičnine in novi predlog Uredbe o metodologiji za določanje cen storitev obveznih gospodarskih javnih služb varstva okolja.

V javnosti se zadnje čase mnogo operira s podatki, da bodo občine na podlagi Zakona o davku na nepremičnine prejele več sredstev, vendar prvi neuradni informativni izračuni (ministrstvo občinam ni posredovalo nujnih finančnih simulacij) kažejo prav nasprotno sliko, kar je za občine nesprejemljivo, zato so člani predsedstva odločili, da se predlog zakona mora nedvomno spremeniti, oziroma ustrezno prilagoditi razmeram v občinah, da bo njegov učinek dosegel svoj namen. MOP je izredno pomembno uredbo o določanju cen komunalnih storitev ponovno poslalo v obravnavo v času letnih dopustov, kar je glede na pomembnost uredbe nesprejemljivo, saj je ta potrebna širše obravnave in kalkulacij, zato je bil sprejet sklep, da se na MOP pošlje protest z zahtevo, da se obravnava te uredbe prestavi na čas po volitvah.

Zakon o pravilih cestnega prometa

MIHA MOHOR

VIR: MINISTRSTVO ZA PROMET

Zakon o pravilih cestnega prometa zasleduje temeljne cilje prometnovarnostne politike v Sloveniji in glede na nacionalni program varnosti cestnega prometa zasleduje cilj, da do konca leta 2010 na slovenskih cestah ohranimo najmanj 1397 življenj oz. da število mrtvih ne preseže številke 139, v letu 2011 pa najmanj 154 življenj oz. da število mrtvih ne preseže številke 124.

Gre za zelo ambiciozen in optimističen cilj, ki je težko uresničljiv, pa vendarle mu je treba slediti in ga z učinkovitim vodenjem in nadziranjem poskušati doseči. Poleg tega pa je temeljni cilj spremembe zakonodaje povečanje varnosti vseh udeležencev cestnega prometa. Konec avgusta je torej na seji vlade bilo določeno besedilo trem zakonom, ki so del paketa štirih zakonov nove prometne zakonodaje.

Bistvene novosti, ki jih prinaša Zakon o pravilih cestnega prometa, je strožje sankcioniranje voznikov, ki so zaloteni pri storitvi prekrškov, ki so neposredno povezani s hujšimi posledicami prometnih nesreč, kot so vožnja pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, vožnja v napačno vozno smer, prekoračitev hitrosti v območju za pešce ali umirjenega prometa za več kot 30 km/h, prekoračitev hitrosti v naselju za več kot 50 km/h, odklonitev odrejenega preizkusa alkoholiziranosti in pobeg s kraja prometne nesreče. Najhujši prekrški po Zakonu o pravilih cestnega prometa se kaznujejo z globo 1.200 evrov in 18 kazenskimi točkami. Zakon pa prinaša tudi znižanje glob za prekrške, ki bistveno ne

vplivajo na varnost cestnega prometa - to so npr. kršitev določb o nalaganju in razlaganju tovora na cesti, kršitev določb o odstranitvi izločenega vozila s ceste ali neupoštevanje znaka, s katerim pooblaščen uradna oseba ustavlja voznika. Milejši so tudi pogoji za pridržanje voznikov. Novost glede na dosedanjo ureditev predstavlja izenačitev pogojev za pridržanje pri različnih kategorijah voznikov (več kot 1,10 grama alkohola na kilogram krvi ali več kot 0,52 miligrama alkohola v litru izdihanega zraka) ter diskrecija policista, da v določenih primerih pridržanja ne odredi, npr. kadar se vozniku ob izpolnjevanju zakonskih pogojev zaseže motorno vozilo in če je kraj postopka neposredno pred objektom, v katerem voznik dejansko biva. Uvaja se tudi nekaj pravil, pri katerih se za kršitev ne predvidevajo sankcije. V tem primeru gre za določbe preventivne narave - to so obvezna uporaba zaščitnih motorističnih oblačil in obvezna uporaba zaščitne kolesarske čelade za vse kolesarje, pri čemer je sankcija za kršitev določbe predpisana le, kadar otrok kot voznik ali potnik ne uporablja kolesarske čelade. Črtana je tudi določba o povzročitvi prometne nesreče kot kvalificirane oblike prekrška. To pomeni, da bo udeleženec pri povzročitvi prometne nesreče prve ali druge kategorije kaznovan le za temeljni prekršek.

Predlog Zakona o cestah nadomešča veljavni Zakon o javnih cestah in v pretežni meri ohranja njegovo področje urejanja. Pri tem so bile preverjene številne določbe, ki so se v praksi izkazale kot neustrezne ter prilagojene novim razmeram, opravljena je bila tudi

uskladitev z drugo zakonodajo, ki je bila sprejeta po uveljavitvi zakona. V Zakon o cestah so bile prenesene tudi vse določbe Zakona o varnosti cestnega prometa, ki se kakorkoli nanašajo na področje cestne infrastrukture. Obsežno je urejeno tudi področje občinskih cest in inšpekcijskega nadzorstva, kar se je do sedaj urejalo zelo skopo. V zakon se prenaša tudi Evropska Direktiva o izboljšanju varnosti cestne infrastrukture, za katero je rok implementacije 19. 12. 2010. V skladu s to direktivo se preverjanje varnosti ceste zagotavlja v vseh fazah načrtovanja ceste do pričetka obratovanja. Zakon podeljuje pooblastila občinskemu redarstvu za nadzor nad osnimi obremenitvami, skupnimi masami in največjimi dovoljenimi masami vozil, izvajanjem izrednih prevozov, označitvijo vozil za izredne prevoze, izjemnimi prevozi ter lokalnim prometom.

Zakon o motornih vozilih je prvi krovni zakon na področju motornih vozil v naši državi, ki bo nudil pravno podlago za podrobnejšo pravno ureditev vseh tehničnih zahtev za vozila v cestnem prometu, kakor tudi za traktorje pri opravljanju kmetijskih in gozdarskih del. Poglavitne sistemske rešitve Zakona o motornih vozilih je že uredila zadnja sprememba ZVCP, med pomembnejše

novosti na posameznih področjih pa so ponovna uvedba obvezne odjave vozila pri vsaki spremembi lastništva registriranega vozila, ukinitvev overitve podpisov fizičnih oseb ob spremembi lastništva vozila, prvi tehnični pregled lahkih tovornih vozil po enem letu od registracije in nato vsako leto. Zakon uvaja tudi novo zahtevo po posamični odobritvi vozila na tehnični službi, pred ponovno vključitvijo v promet, za tista vozila, na katerih je bilo podvozje močnejše poškodovano, uvaja nadzor nad traktorji za izvajanje kmetijskih in gozdarskih del tudi izven cestnega prometa, vrača starostno mejo za starodobnike na 30 let (zanje se uvedejo posebne registrske tablice) ter dovoljuje vožnjo vozil s tujimi preskusnimi ali začasnimi tablicami. Tako v primeru uvoza vozila na meji ne bo treba zamenjati tujih preskusnih tablic s slovenskimi.

S prometno zakonodajo se je podrobno ukvarjala Komisija za občinsko redarsko službo, saj Zakon o pravilih v cestnem prometu podrobno določa pooblastila občinskih redarjev ter Delovna skupina občinskih inšpektorjev, ki se je osredotočila predvsem na Zakon o cestah. Sodelovanje z Ministrstvom za promet je bilo odlično, saj so sprejemali pripombe oziroma so razložili, za kaj jih ne morejo sprejeti. Zavedamo se, da so

Bistvene novosti, ki jih prinaša Zakon o pravilih cestnega prometa, je strožje sankcioniranje voznikov, ki so zaloteni pri storitvi prekrškov, ki so neposredno povezani s hujšimi posledicami prometnih nesreč, kot so vožnja pod vplivom alkohola, prepovedanih drog, vožnja v napačno vozno smer, prekoračitev hitrosti v območju za pešce ali umirjenega prometa za več kot 30 km/h, prekoračitev hitrosti v naselju za več kot 50 km/h, odklonitev odrejenega preizkusa alkoholiziranosti in pobeg s kraja prometne nesreče.

si tako naredili veliko dodatnega dela, ko so poslušali pripombe širše javnosti, a menimo, da je to pravi način pripravljanja zakonodaje, saj lahko le tako, da slišiš pripombe vseh strani (predvsem tistih, na katere bo imel zakon vpliv), tudi kvalitetno pripraviš zakon oz. zakone.

Zaščita najboljših kmetijskih zemljišč in razvoj lokalnih skupnosti

JASMINA TKALČIČ,
SINIŠA PLAVŠIČ,
SEKRETARIAT SOS

Skupnost občin Slovenije je na spletni strani ministrstva 1.9.2010 zasledila predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih. Vsebina predmetnega predloga je bila posredovana občinam članicam skupnosti, komisiji za prostor ter delovni skupini za kmetijstvo.

V SOS smo mnenja, da se s pomočjo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih poskuša vsiljevati planiranje prostora preko Zakona o kmetijskih zemljiščih. Planiranje prostora oz. prostorsko načrtovanje je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor, ki ima v svoji sestavi tudi strokovno usposobljeno službo, tj. Direktorat za prostor. Vsiljevanje nekaterih obveznih vsebin strokovnih podlag za načrtovanje posegov v prostor, kot ga predvideva predlog zakona, je za občine nedopustno.

V danem primeru sprememb in dopolnitev Zakona o kmetijskih zemljiščih, se izkazuje največji problem poseganja novih stavbnih zemljišč na najboljša kmetijska zemljišča. Ponovno smo ugotovili, da se s predlogom zakona lokalnim skupnostim nalagajo nove finančne obveznosti, kot na primer izdelava strokovnih podlag, plačilo finančnega nadomestila za občinske pobude izvzemanja kmetijskih zemljišč, itd. Država pa hkrati ne zagotavlja dodatnih finančnih sredstev, kar pa je v nasprotju tako z Ustavo RS, kot tudi temeljno listino lokalne samouprave. Spremembe in dopolnitve predloga zakona tudi dodatno podaljšujejo že tako dolgotrajne postopke sprejemanja občinskih prostorskih načrtov, kar je nedopustno in s strani lokalnih skupnosti nesprejemljivo.

Splošna ocena matičnih delovnih teles skupnosti, to je komisije za prostor in delovne skupine za kmetijstvo je, da je zakon pripravljen na hitro, brez poglobljenega razmisleka in podrobnega poznavanja zakonodaje z drugih področij, predvsem zakonodaje s področja graditve objektov, prostorske zakonodaje, evidentiranja nepremičnin itd. Za boljši izdelek je potrebno več časa in natančnega študija zakonodaje z različnih področij, ter sodelovanja strokovnjakov iz teh področij. Predlog zakona je poskus razmišljanj o potrebnih spremembah na področju varovanja kmetijskih zemljišč, ki jih pozdravljamo, niso pa sprejemljive v predlagani obliki.

Stališča članic Skupnosti občin Slovenije so bila posredovana Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Potek sprejemanja zakona bomo z zanimanjem spremljali še naprej.

Ministrstvo za gospodarstvo se pridružuje mnenju skupnosti občin

JASMINA TKALČIČ

Skupnost občin je tako vlado kot Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ) sedaj že dvakrat pozvala k spremembi pravilnika o šolskih počitnicah, saj je z združitvijo zimskih počitnic na en teden za vso Slovenijo povzročena velika gospodarska škoda.

Ministrstvo za gospodarstvo se je stališču Skupnosti občin Slovenije pridružilo ter izrazilo mnenje, da ta odločitev ni bila v prid slovenskemu turizmu. Tudi Ministrstvo za gospodarstvo je MŠŠ poslalo že več dopisov, s katerimi so izpostavili negativne posledice odločitve o poenotenju zimskih počitnic za slovenski turizem, ki se bodo po njihovem mnenju odražale v velikem neposrednem izpadu prihodka (10-15 mio EUR). Temu je po njihovem potrebno prišteti tudi dolgoročno izgubo domačih gostov zaradi letovanja v tujini, preobremenjenosti prometnic, večjo gnečo na smučiščih ipd.

Ministrstvo za gospodarstvo je tako kot Skupnost občin Slovenije ministra Lukšiča pozvalo, da z vso potrebno skrbnostjo in resnostjo ponovno pretehta svojo odločitev. Prav tako so se predstavniki obeh ministrstev sestali, dogovorjeno pa je bilo le, da se po izteku zimskih šolskih počitnic v letu 2011 oceni posledice njihovega poenotenja in da bo minister za šolstvo in šport na temelju te ocene odločil o morebitni spremembi njihovega razporeda. Ministrstvo za šolstvo in šport tako prevzema vso odgovornost za posledice ukrepa, ki ga je sprejelo, Skupnost občin Slovenije pa je za rešitev nastale situacije predlagala:

Skupnost občin Slovenije Ministrstvu za šolstvo in šport predlaga:

- jesenske oziroma krompirjeve počitnice naj se prestavijo v zimski čas
- zimske počitnice (v februarju) se nato določijo v trajanju dveh tednov, od tega je en teden določen enotno za vse slovenske občine, v drugem pa so občine razdeljene v skladu z izbranim kriterijem.

Z ukrepom v drugi točki se zadovolji tako stališču Skupnosti občin Slovenije in prizadetim slovenskim občinam ter stališču Ministrstva za gospodarstvo na eni strani, na drugi strani pa se zadovolji stališču Ministrstva za šolstvo in šport ter se omogoči družinam, ki imajo otroke v šolah v različnih občinah, skupno preživljanje počitnic v enem tednu.

O prehodu zaposlenih iz občin na Centre za socialno delo

JASMINA VIDMAR

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je 21. septembra organiziralo sestanek z reprezentativnimi asociacijami o možnostih prenosa občinskih kadrov na centre za socialno delo.

Delovni sestanek, ki ga je vodil Davor Dominkuš, na sestanku pa so bile prisotne tudi njegove sodelavke, je bil namenjen pogovoru in posledično tudi dogovoru o načinu sodelovanja v prihodnjih mesecih v zvezi s prenosi zaposlenih z občin na centre za socialno delo v skladu z določili Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki je stopil v veljavo s 13.8.2010. Namen sprejetega zakona je bil poenotiti merila in postopke za podeljevanje subvencij in prejemkov posameznika in družine, ki so se do sedaj podeljevali v okviru različnih institucij. Na pobudo in zahtevo Skupnosti občin Slovenije je bilo v zakonu uveljavljeno tudi določilo, da se zakon prične izvajati s 1.6.2011 in ne v začetku leta 2011. Premik pričetka izvajanja zakona bo doprinesel k boljši pripravi prehoda iz enega sistema v drugega in tako za uporabnike čim manj stresno uveljavitev novih procedur in možnosti.

Davor Dominkuš, generalni direktor Direktorata za socialne zadeve MDDSZ, je predstavil podatke, prejete s strani občin (odgovorilo jih je 198), v skladu s katerimi naj bi z občin na centre prešlo 130 zaposlenih. Povedal je, da se ministrstvo zaveda, da je prenos uslužbencev postopkovno naporen ter da bo potrebno preveriti številne možnosti, s ciljem omogočiti javnim uslužbencem, da se odločijo v skladu z lastnimi interesi, možnostmi in pričakovanji. S strani predstavnikov centrov za socialno delo je bil izražen novi razmislek o načinu dela znotraj in med centri za socialno delo, prav tako pa tudi razmislek za boljšo dostopnost storitev občankam in občanom, kar bi lahko dosegli z večjo fleksibilnostjo v organizaciji Centrov za socialno delo.

Največ vprašanj na sestanku je bilo povezanih z zagotavljanjem enakih pravic tistim javnim uslužbencem, katerih delovno mesto se prenaša na centre za socialno delo. Predstavnica centrov je tako povedala, da se nazivi zaposlenih na socialnem področju sicer razlikujejo od tistih na področju občinske uprave, intenca vseh pa je, da se zaposleni prestavijo na primerljivo delovno mesto in naziv. Na sestanku prisotni so se dogovorili, da se ustanovi posebna delovna skupina predstavnic in predstavnikov obeh asociacij, ki bo preverjala vse korake, potrebne za implementacijo zakona, kakor tudi, da bo v kratkem organiziran delovni posvet, kjer bo predstavljen zakon in terminski plan prenosov. V načrtu je, da se do kon-

ca novembra sklenejo okvirni dogovori za prenos zaposlenih z občin na centre za socialno delo.

Predstavnice skupnosti so povprašale še o dostopnosti vseh potrebnih baz podatkov za implementacijo zakona in izvedele, da je večina njih že dostopnih in kompatibilnih, težave so še pri bazi podatkov o nepremičninah. Ta je povezana z uveljavitvijo zakona o davku na nepremičnine. Davor Dominkuš je povedal, da so na ministrstvu odločeni, da v primeru, če do uveljavitve zakona vsi podatki ne bodo dostopni, se zakon pač ne bo začel izvajati. Torej bo njegovo izvajanje predstavljeno za čas, ko bo mogoče upoštevati vse potrebne podatke. Na ministrstvu se namreč zavedajo, da brez ustreznih podatkov ne

bo mogoče korektno izvajati zakona. Pričakuje se, da bo delovna skupina sestavljena iz predstavnikov obeh asociacij in ministrstva pričela z delom v začetku oktobra, skupnost pa do takrat zbrala podatke o pričakovanih občin v zvezi s prenosi ter nazive in izobrazbene ravni tistih, ki naj bi jih občine prenesle.

V zvezi s prehodi zaposlenih z občin na centre je možnih več scenarijev. Po prvem se prenesejo vsi zaposleni, ki delajo na postopkih, ki se prenašajo na centre, po drugem se jih prenese le nekaj, po tretjem možnem pa se ne prenese nobenega. Vsak scenarij ima konkretne finančne posledice, ki bodo ključne pri odločanju, kateri scenarij bo občinam sprejemljiv.

V zvezi s prehodi zaposlenih z občin na centre je možnih več scenarijev. Po prvem se prenesejo vsi zaposleni, ki delajo na postopkih, ki se prenašajo na centre, po drugem se jih prenese le nekaj, po tretjem možnem pa se ne prenese nobenega. Vsak scenarij ima konkretne finančne posledice, ki bodo ključne pri odločanju, kateri scenarij bo občinam sprejemljiv.

Predlog zakona o negospodarskih javnih službah

Prikrita privatizacija občinskega premoženja?!

SINIŠA PLAVŠIĆ,
SEKRETARIAT SOS

Ministrstvo za javno upravo je na svoji spletni strani objavilo predlog Zakona o negospodarskih javnih službah (ZNGJS), ki se trenutno nahaja v fazi javne razprave. Predlagano besedilo daje občutek, da gre za predpis, ki želi spremeniti občinsko oziroma državno lastnino v zasebno lastnino oz. lastnino zavodov. Tovrstni model se, kot kaže še dandanašnja dnevna praksa, tudi v gospodarstvu, ni izkazal za uspešnega.

Določila v številnih členih predloga zakona so si nasprotujoča s cilji in načeli oziroma odgovornostmi kot npr.: v skladu s 13. členom ustanovitelj izroči v last premoženje zavodu, po drugi strani pa mora javni zavod pridobiti pisno soglasje ustanovitelja za prodajo, zastavo, menjavo ali drugo razpolaganje, ki presega vrednost 20.000 EUR. Zavodu je bilo torej dano v last premoženje, odgovornost pa, kot kaže v večini primerov, še vedno nosi ustanovitelj, ki daje pisna soglasja.

Koncept zakona gre v smer samozadostnega financiranja zavoda, ki bi lahko kril polno ceno storitve (vključno z investicijami), kar pa je v nasprotju s številnimi veljavnimi zakoni, npr. Zakon o vrtcih, ki izrecno določa, da stroški investicij in investicijskega vzdrževanja ne morejo biti sestavni del cene programa. Glede na navedeno bi moral ustanovitelj praviloma prispevati velik delež sredstev tako za delovanje kot za vzdrževanje in investicije v lastnino drugih, samostojnih pravnih subjektov. Že sedaj nekateri zakoni predstavljajo odmik od koncepta predlaganega, npr. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja vloga ustanovitelja že sedaj postavlja v položaj, ko je dolžan zagotavljati pretežni del sredstev, nima pa praktično nobenega vpliva na upravljanja oziroma gre za manjšinski delež 3/11.

Ključni problem zakona je nedorečenost definiranja negospodarskih javnih služb, saj pušča odprto možnost tudi za druge negospodarske javne službe, ki sedaj še niso definirane v področnih zakonih, šport pa na primer omenja kot novo javno službo, kar pa glede na veljavne predpise ni. Posledično se seveda odpira vprašanje nadzora nad razširitvijo mreže paradržavnih institucij kot tudi zasebnih podjetij, fizičnih oseb in drugih, ki se bodo dodatno priključili »napajanju« iz proračunskih virov, saj zakon izenačuje vse izvajalce negospodarskih javnih služb. Ker investicijskega vzdrževanja v zakonu ni obravnavanega, kar posledično pomeni, da ostane to breme občinskega proračuna v dejavnostih, kjer tako predpisuje zakonodaja, čeprav bo občinska lastnina prešla v roke zavodov, se pojavi vprašanje, ali bodo dolžni državni in občinski ter pokrajinski organi financirati tudi zasebnike, da bi ohranjali zahtevani nivo javne službe? Še posebej se pod vprašaj postavlja možnost verižne predaje lastnine države in občine zasebnemu zavodu (občina in država sicer ne moreta biti ustanovitelja, lahko pa je javni zavod ustanovitelj ali soustanovitelj zasebnega zavoda in mu zagotovi premoženje, ki pa ga je predhodno pridobil na podlagi predlaganega zakona od države in lokalne skupnosti). Torej bi morali z zakonom jasno opredeliti, kdaj in pod katerimi pogoji ima javni zavod možnost soustanavljati zasebni zavod. V zakonu bi bilo potrebno jasno ločiti koncesionarje, ki izvajajo negospodarsko javno službo z vlaganjem zasebne lastnine ter javne zavode, ki javno službo izvajajo z lastnino države ali lokalne skupnosti.

Če je torej cilj predlaganega zakona zmanjšanje proračunskih sredstev za negospodarske javne službe in preoblikovanje javnih zavodov, ki opravljajo pretežno tržno dejavnost v d.o.o. in druge osebe zasebnega prava, pa po našem mnenju predlog ni uredil ključnega problema financiranja javnih zavodov in drugih pravnih oseb, ki izvajajo negospodarsko javno službo, razen koncesionarjev. Odvzel je pristojnosti občinskemu svetu k potrditvi sistemizacij v javnih zavodih, s čimer financier oziroma ustanovitelj nima vpliva na zaposlovanje. Za nekatere dejavnosti velja, da predlog omogoča nekontrolirano zaposlovanje in zagotavljanje plač iz proračunov države in lokalnih skupnosti, saj sistem

Skupnost občin Slovenije predvsem nasprotuje »skriti« privatizaciji javnih zavodov, saj določbe 89., 90. in 91. člena omogočajo popolno privatizacijo javnih zavodov. V kolikor je potrebno zakonsko urejati preoblikovanje javnih zavodov, je nujno potrebno zagotoviti, da se lastnina ne odtuji lokalnim skupnostim.

financiranja ni predlagan izključno kot pokrivanje stroškov programov. Še vedno vse prepušča področnim zakonom, ki pa so pri športu, kulturi in izobraževanju več kot »radodarni« z obveznostmi ustanoviteljev. Občine ne zmorejo več zagotavljati investicijskega vzdrževanja in zagotavljati standardov, kot so postavljeni v nekaterih področnih zakonih. Presežek prihodkov nad odhodki se bo uporabil le za opravljanje dejavnosti pri javnih zavodih. Torej je investicijsko vzdrževanje in tekoče vzdrževanje izključno na plečih ustanovitelja oziroma proračuna?

Zakon bi moral jasno poseči na področje investicijskega vzdrževanja in investicij. Javnim zavodom se zagotavljajo pravice, lastništvo in upravljanje s premoženjem, prihodki bi se morali vrniti tudi v investicijsko vzdrževanje, zakon pa tega ne ureja. Torej je mogoče, da bo vse ponovno na plečih ustanoviteljev, prihodki iz naslova premoženja, ki jih bodo javni zavodi (zasebni zavodi bodo tudi dobili premoženje) dobili v »dar«, pa bo lahko služil za dodatni vir plač, ki pa so že tako neusklažene in višje od plač ustanoviteljev, ki plače zagotavljajo, kar je popolna anomalija.

Pričetek dela na novi strategiji varstva starejših

IVA LAPAJNE,
OBČINA BOHINJ,

ČLANICA SKUPINE ZA OBLIKOVANJE
NACIONALNE STRATEGIJE STARANJA
PREBIVALSTVA ZA OBDOBJE 2011-2015

Na julijskem sestanku, ki ga je organiziralo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, so predstavniki ministrstva predstavili dosedanje aktivnosti v zvezi s pripravo Nacionalne strategije staranja prebivalstva za obdobje 2011-2015. Prisotni smo bili pozvani, da predstavimo svoje poglede na izvajanje socialnega varstva v praksi, vizijo razvoja in predloge ter stališča za kvalitetnejše življenje starejših.

Predstavnika Filantropije sta kot primer dobre prakse predstavila projekt Sadeži družbe v Murski Soboti - prostovoljski medgeneracijski projekt povezovanja mladih in starejših, ki starost preživljajo doma. V projektu sodelujejo šolarji, dijaki, študenti, njihovi mentorji in starejši nad 69 let. G. Banovec je kot predstavnik Društev upokojencev Slovenije izpostavil vrsto vsakodnevnih potreb upokojencev. Kot predstavnica Skupnosti občin Slovenije sem izpostavila večjo potrebo po sodelovanju in pretoku informacij med izvajalci programov na lokalni in državni ravni ter dostopnost Centra za socialno delo prebivalcem okoliških občin. Izpostavljena je bila tudi nujnost razvijanja komplementarnih oblik pomoči javne službe, ki bi temeljile na vključevanju svojcev in prostovoljcev. Pri pripravi strategije pa je treba predvideti tudi finančno pokritje programov, s katerim bi se omogočilo njeno izvedbo.

S strani SOS sem izpostavila težave, s katerimi se občine srečujejo v praksi in na katere bi morali biti pozorni pri pripravi nove strategije. Pomembno vprašanje je plačilo oskrbnih stroškov v socialnovarstvenih institucijah in s tem

povezane darilne pogodbe svojcem tik pred odhodom v domsko oskrbo ter organizacija pomoči na domu in vprašanje kaj storiti, če za to ni ustreznih možnosti. V nekaterih regijah obstaja problem dostopnosti javnih služb s področja socialnega varstva. Tako ima npr. občina Bohinj zaradi oddaljenosti organizirano službo centra za socialno delo v Bohinju dvakrat mesečno, stroške prevoza do lokacije pa pokrije občinski proračun. Na periferiji je izpostaviti predvsem tudi problematiko slabe mobilnosti starejših in ukinitve avtobusnih linij, kar otežkoči mobilnost in vključevanje starejše populacije v aktivno življenje, predvsem pa tistih, ki živijo sami.

Ob izvajanju zakonskih nalog, bi lokalne skupnosti lahko zagotavljale tudi vrsto dodatnih (tudi razvojnih) programov ali storitev za starejše, kar bi bilo smiselno

vključiti v strategijo s finančnega in vsebinskega vidika. Zakonodaja s področja kulture in športa nalaga občinam pripravo razvojnih strategij - letnih programov. Razmisliti je potrebno o enotnih smernicah za pripravo strategije tudi na socialnovarstvenem področju s poudarkom na strokovnosti, potrebah uporabnikov in ne zgolj politični volji. Občine bi strategijo pripravile same, glede na lokalne potrebe starejših, ministrstvo pa bi lahko sodelovalo z izhodišči, osnutki in finančnimi sredstvi.

Zakonske obveznosti občin na področju socialnega varstva so določene, vendar pa občine s svojim načinom organiziranosti lahko vplivajo na boljše pogoje za življenje starejših na različnih področjih družbenih in drugih dejavnosti. Izpostavljene so bile različne oblike pomoči starejšim s stanovanjskega

področja, socialnega varstva, zdravstva in drugih. Predstavniki lokalnih skupnosti so predlagali, da je pri pripravi strategije potrebno upoštevati težave, s katerimi se v praksi že srečujejo starejši ljudje na območju lokalnih skupnosti in cilje strategije usmeriti v zagotovitev pogojev za kvalitetnejše življenje ljudi tako, da bo pot do njih enostavnejša in predvsem cenejša za uporabnike. V zvezi s tem je nujno potrebno sodelovanje med uporabniki socialnih storitev in izvajalci, predvsem v smislu informiranja in dostopnosti do storitev.

Ministrstvo bo predvidoma v mesecu oktobru posredovalo osnutek v pregled tudi Skupnosti občin Slovenije. Na festivalu za tretje življenjsko obdobje pa bo Nacionalna strategija staranja prebivalstva za obdobje 2011-2015 predstavljena širši javnosti.

SOS in KPK o Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije

JASMINA TKALČIČ

V sredo, 25.8., v Ljubljani, in 27.8. v Mariboru je v skupni organizaciji Skupnosti občin Slovenije in Komisije za preprečevanje korupcije potekal delovni posvet s predstavitvijo novega Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije.

Predstavitev zakona je bila namenjena predstavnikom lokalnih skupnosti, saj zakon prinaša vrsto novosti med drugim tudi zanje. Novi zakon sta predstavila Drago Kos, predsednik komisije, in Sergeja Oštir, vodja sektorja za preprečevanje konflikta interesov Komisije za preprečevanje korupcije. Uvodnega dela predstavitve se je udeležil tudi Roman Lavtar, direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je v svoji predstavitvi nazorno prikazal nezdružljivost funkcij v okviru Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o lokalnih volitvah, Zakona o volitvah v Državni zbor ter Zakona o preprečevanju korupcije.

Novi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije je za predstavnike občin zanimiv predvsem v okviru izdaje načelnih

mnenj, protikorupcijske klavzule, zaščite prijaviteljev, omejitev poslovanja ter nadzora nad premoženjskim stanjem.

V skladu z novim zakonom je protikorupcijsko klavzulo potrebno vključiti v vsako pogodbo v vrednosti nad 10.000 evrov. Slednje velja tudi v primeru izdaje naročilnice. Protikorupcijska klavzula se lahko določi v kakršnikoli obliki, če sledi vsebinskim zahtevam zakona. Tako mora protikorupcijska klavzula obvezno vsebovati, da je pogodba, pri kateri kdo v imenu ali na račun druge pogodbenice, predstavniku ali posredniku organa ali organizacije javnega sektorja, obljubi ali dá kakšno dovoljeno korist za pridobitev posla, za sklenitev posla pod ugodnejšimi pogoji ali za opustitev dolžnega nadzora nad izvajanjem pogodbenih obveznosti ali za drugo ravnanje ali opustitev, s katerim je organu ali organizaciji iz javnega sektorja povzročena škoda ali je omogočena pridobitev nedovoljene koristi predstavniku organa, posredniku organa iz javnega sektorja, drugi pogodbenici stranki ali njenemu predstavniku, zastopniku ali posredniku, nična.

V okviru zaščite prijaviteljev zakon varuje identiteto prijaviteljev - ne samo tistega, ki korupcijo prijavi komisiji, temveč tudi prijavitelja, ki korupcijo prijavi kateremukoli organu. V okviru zaščite prijaviteljev zakon ureja program zaščite prič, postopek premestitve javnega uslužbenca ter pomoč pri iskanju vzročne zveze. Javni uslužbenec ima tako v primeru zahtevanega nezakonitega in neetičnega ravnanja s strani delodajalca

Skupnost občin Slovenije bo v sodelovanju s Komisijo za preprečevanje korupcije za občine pripravila enoten vzorec načrta integritete.

možnost, da slednje prijavi neposredno komisiji. Slednja na podlagi prijave omeni dejansko stanje, izda potrebna navodila za ravnanje in ukrene, kar je potrebno zaradi preprečevanja nezakonite in neetične zahteve ter nastanek škodljivih posledic. V okviru slednjega lahko v okviru varstva javnega uslužbenca, komisija zahteva tudi njegovo premestitev na drugo delovno mesto.

Nezdružljivosti funkcij je bila namenjena posebna pozornost. Slednja je bila predstavljena glede na zgoraj omenjene zakone, pri čemer je potrebno upoštevati, da se določbe Zakona o integriteti in preprečevanju korupcije uporabljajo v primeru, v kolikor drugi zakon ne določa drugače. Vsi, na katere se zakon nanaša, so nezdružljivost funkcij morali odpraviti v predpisanem roku, v nasprotnem primeru so predpisane globe.

Določbe, ki so v okviru lokalnih skupnosti dvignile največ prahu, so določbe v okviru omejitve poslovanja in določbe o nadzoru nad premoženjskim stanjem. V okviru omejitve poslovanja zakon določa, da naročnik, ki posluje po predpisih o javnem naročanju, ne sme poslovati s subjekti, v katerih je funkcionar, ki pri tem naročniku opravlja funkcijo ali njegov družinski član, član posloводства ali je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5% udeležbeni pri ustanovitvenih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. Prepoved velja smiselno tudi za državne pomoči in druge oblike pridobivanja sredstev od naročnikov, ki poslujejo po predpisih o javnem naročanju ter za koncesije in druge oblike javno-zasebnega partnerstva, razen za državne pomoči v primeru naravnih nesreč.

Nadzor nad premoženjskim stanjem na eni strani razširja krog zavezancev, saj so po novem zavezanci za prijavo premoženjskega stanja tudi osebe, odgovorne za javna naročila, na drugi strani pa občinski svetniki več niso zavezanci po novem zakonu. V preteklih mesecih je veliko nejasnosti povzročalo predvsem

vprašanje, kdo so zavezanci za javna naročila po novem zakonu o preprečevanju korupcije. To so osebe, ki so odgovorne za javna naročila v postopkih javnega naročila, višjih od 40. 000 evrov za blago in storitve oziroma 80. 000 evrov za gradnje. Osebe, ki sodelujejo v postopkih javnih naročil male vrednosti, niso zavezanci po novem zakonu. Po stališču komisije oseba, ki v okviru javnega naročila, po izvedenem postopku zgolj podpiše pogodbo, ni zavezanec po zakonu, za nepopolne in lažne vloge pa zakon predpisuje kazen v obliki globe. Komisija bo tako lahko izdala odločbo za znižanje plače za eno desetino vse do minimalne plače. Slednje ne velja za nepoklicne župane in podžupane.

Organi lokalnih skupnosti bodo v skladu z novim zakonom morali oblikovati in sprejeti tudi načrt integritete in o tem obvestiti komisijo. Vzorec istovrstnih oseb javnega prava, ki bodo morali oddati takšen načrt, bo pripravilo Ministrstvo za javno upravo. Občine, upravne enote in ministrstva pa bodo temu načrtu sledile. Predviden rokovnik v okviru slednjega je, da se do 4.6.2011 sprejme vzorec načrta integritete istovrstnih oseb javnega prava. Do 4.7.2011 se imenuje delovna skupina, v katero bodo vključeni tudi predstavniki Skupnosti občin Slovenije, kot predstavniki slovenskih občin.

V okviru slednje želi Skupnost občin Slovenije slovenskim občinam olajšati ter poenotiti delo. Načrta integritete tako ne bo oblikovala vsaka občina posamezno, saj bo Skupnost občin Slovenije v sodelovanju s Komisijo za preprečevanje korupcije za občine pripravila enotni vzorec.

Izobraževalni seminar Uporaba informacijske rešitve za podporo lokalnim volitvam 2010

SAŠA KEK

Skupnost občin Slovenije je v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo in Državno volilno komisijo organizirala tri izobraževalne seminarje, ki so se osredotočili na informacijsko podporo lokalnim volitvam. Seminarji so bili namenjeni tajnicam in tajnikom volilnih komisij, občinskim informatikom, predsednicam in predsednikom volilnih komisij, direktoricam, direktorjem občinskih uprav in drugim upravnim delavcem, ki tako ali drugače sodelujete pri lokalnih volitvah. Splošne informacije in zelo konkretne odgovore na vprašanja glede volitev je udeleženkam in udeležencem podal Marko Golobič, tajnik Državne volilne komisije. Portal za podporo lokalnim volitvam je predstavil Ernest Mencigar, član medresorske skupine za elektronsko podporo lokalnim volitvam 2010.

Novi zakoni, nove zadolžitve

ROMAN FORTUNA,
MESTNO REDARSTVO MO LJUBLJANA

Nov področni zakon s področja cestnoprometnih pravil naj bi natančneje opredelil naloge in pooblastila občinskih redarjev – Sodelovanje policistov in redarjev ocenjeno kot zelo pozitivno – Izobraževanje redarjev po sistemu nacionalne poklicne kvalifikacije daljše,

bolj kakovostno in praktično usmerjeno – Redarstva potrebujejo povezovalni organ, ki bi jim nudil pomoč in usklajeval njihovo delo

Tacen, 15. september 2010 – Direktorat za policijske in druge varnostne naloge Ministrstva za notranje zadeve RS je organiziral prvi posvet vodij občinskih redarstev, in sicer v prostorih Policijske akademije v Tacnu. Za udeležence z opravljenim usposabljanjem je veljal kot obdobjno usposabljanje. Sodelujočim so bile predstavljene pričakovane vsebinske spremembe Zakona o prekrških (ZP-1) in novosti, ki jih prinaša nov področni zakon s področja cestnoprometnih pravil.

Slednji sicer namensko natančno opredeljuje naloge in pooblastila občinskih redarjev, ki pa jih je potrebno državni oblasti in javnosti predstaviti v pravi luči – kot so poudarili vodje redarstev, je v mislih potrebno imeti poslance, ki bodo sprejemali zakon. Potrebno je namreč preventivno preprečiti negativni odnos do sprememb zakonodaje. Novi zakon sicer spreminja tudi politiko sankcioniranja kršiteljev. Tako naj bi se globe za prekrške, ki niso neposredno povezani z vzroki prometnih nesreč in ne predstavljajo posebnega varnostnega tveganja v cestnem prometu, zmanjšale. Nasprotno pa naj bi se zaostriale kazni za povzročitelje prometnih nesreč zaradi najštevilnejših poglavitnih vzrokov – hitrost, vožnja po nasprotnem smernem vozišču, alkohol ...

Osnutek Zakona o pravilih cestnega prometa si je možno ogledati na spletni strani Ministrstva za promet RS: http://www.mzp.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/predlogi_predpisov/

Skupne patrulje policistov in redarjev žanjejo uspehe

Vlogo in prednosti sodelovanja Policije in občinskih redarstev je na posvetu pojasnil Peter Jeraša z Generalne policijske uprave (GPU). Izpostavil je posamezna medobčinska in mestna redarstva, ki imajo oblikovane t. i. mešane patrulje in jih ocenil kot odlične. Prav tako je pojasnil usmeritve GPU na področju sodelovanja z redarji in opozoril

na možnost obveščanja vodstva policije o težavah na tem področju.

Boris Jereb z Ministrstva za zunanje zadeve RS je prisotnim kasneje pojasnil oblike delovanja radarskih sistemov, načinov uporabe in predstavil formalne zakonske zahteve za rokovanje z napravami ter tehnične zahteve za obratovanje.

Poklic: redar

Izobraževanje redarjev se sooča z novim pristopom, ki ga je v Tacnu predstavil Drago Velički s Policijske akademije. Izobraževalni moduli za usposabljanje redarjev so namreč doživeli prenovno, izobraževanje redarjev pa povezavo z Nacionalno poklicno kvalifikacijo. Po novem izobraževalnem programu bo večji poudarek na operativnem delu redarjev in integriranih vajah ter praktičnih postopkih. Izobraževanje se bo podaljšalo za približno 100 ur in tako predvidoma posledično tudi nekoliko podražilo. Velički je predstavil tudi novo obliko obdobjnega usposabljanja, ki je nastalo aprila letos, na pobudo Komisije za delovanje redarske službe in direktorja Direktorata za policijo in druge varnostne naloge Miroslava Žabrla. Ta oblika izobraževanja redarjev predvideva petdnevno usposabljanje na Policijski akademiji in obsega predvsem področja, vezana na spremembe zakonodaje in postopkov, ki se v praksi pogosto izkažejo kot bolj zapleteni in

zahtevni, kot se predvideva v teoriji. Ob koncu tovrstnega izobraževanja je predviden preizkus znanja, prvič pa naj bi ga pripravili letošnjega decembra.

Nadzor delovanja po Zakonu o občinskem redarstvu

Redar mora, da lahko opravlja zakonsko predpisane naloge, izpolnjevati določene pogoje. Direktorat za policijske in druge varnostne naloge zato pripravlja načrt izvajanja nadzora posameznih redarstev. Pri tem so pomembne obveznosti lokalnih skupnosti po sprejetju občinskega progama varnosti (OPV) in določitvi organizacije ter izvedbe opravljanja redarske službe, obvezno izobraževanje redarstev, uniformiranost redarjev ter zakonitosti izvajanja pooblastil, pri čemer bo imela pomembno vlogo tudi komisija za oceno zakonitosti uporabe prisilnih sredstev. Direktorat Ministrstva za notranje zadeve (MNZ) ima težave pri pridobivanju podatkov o izpolnjevanju naštetih obveznosti lokalnih skupnosti. Tu po sestanku na MNZ računa tudi na pomoč Komisije Skupnosti občin Slovenije (SOS) in Združenja občinskih redarstev Slovenije (ZORS).

Redarstvo v zadnjih letih močno napredovalo

Delovni posvet je pokazal, da so zaradi hitrega razvoja, ki ga je sprožil Zakon o občinskem redarstvu, nastale velike razlike med občinskimi redarstvi, in

Redarstvo je v zadnjih dveh letih močno napredovalo in se ponekod že uveljavilo kot prepoznaven nadzorni organ

sicer v razvoju na vseh področjih. Udeleženci so tako ugotovili, da bi bil nujno potreben povezovalni organ, ki bi redarskim organizacijam nudil pomoč in usklajeval njihovo delo. ZORS sicer že vrsto let to nalogo opravlja na vseh področjih izvajanja operativnih nalog redarjev, Komisija SOS te naloge opravlja na področjih vzpostavljanja organizacije dela, sodelovanja z državnimi organi, pripravi predlogov na področju zakonodaje in drugih predpisov. Naloge ZORS in Komisije SOS se velikokrat prepletajo, tako da se pojavlja potreba po sodelovanju in usklajenem delu, tako kot je bilo to potrebno pri predlogih in mnenjih za oblikovanje nove zakonodaje na področju cestnega prometa, ter pri oblikovanju pravilnika o uniformi občinskega redarja.

Vodje občinskih redarstev in ostali udeleženci posveta v Tacnu so se strinjali, da je redarstvo v zadnjih dveh letih močno napredovalo, tako na organizacijskem kot na strokovnem področju ter, da se na določenih lokalnih območjih že uveljavilo kot prepoznaven nadzorni organ. To kažejo tudi statistični podatki, pripravljeni na podlagi delovanja občinskih redarstev.

Višina povprečnine ponovno določena z interventnim zakonom

JASMINA VIDMAR

Takole na hitro je Ministrstvo za finance od enega dneva do drugega sklicalo usklajevalni sestanek med ministrstvom in obema reprezentativnima asociacijama o višini povprečnine za leto 2011. Sestanek, ki je potekal v prostorih ministrstva 16. septembra in mu je predsedoval minister za finance dr. France Križanič, je odzvenel nekako brez pravega pogajalskega zagona. Pa tudi upanja, da so pogajanja mišljena resno. Minister je uvodoma predstavil težko ekonomsko situacijo, v kateri se je znašla država, čemur nekako ni bilo mogoče

oporekati. Pa tudi, da so pri pripravi predloga upoštevali deindeksacijo, saj ministrstvo zaradi velikih finančnih težav ne more upoštevati vseh parametrov izračuna povprečnine. Zato so pri izračunu višine povprečnine za leto 2011 izločili inflacijo. Znesek povprečnine, ki ga tako predlagajo občinam, znaša 554,50 EUR. S tem so popravili tudi znesek, zapisan v proračunu za leto 2011, ki je bil določen na višini 564,30 EUR. Prav tako je predlagal, da se sredstva občinam za sofinanciranje investicij iz 21. člena Zakona o financiranju občin ohranijo na obstoječih 4%.

Prisotne je tolažil še s podatki Umarja, ki bojda napoveduje gospodarsko rast, kar bi posledično umirilo gospodarske razmere in omogočilo bodoče potrebne korekcije. Prav tako pa tudi, da bodo občinam zagotavljali podporo pri zmanjševanju obveznosti in da bo nova verzija predloga Zakona o davku na nepremičnine zagotovila občinam potrebna finančna sredstva iz naslova tega davka.

Skupnost je izrazila razumevanje zaradi težke socialne in finančne krize, v kateri se je znašla država, vendar pa nekako ni mogla pristati na predlagano korekcijo višine povprečnine. Problematizirali smo tudi način nižanja zneska povprečnine. Predvsem pa smo opozorili, da je skupnost v vseh dosedanjih pogajanjih, pa tudi drugače, nenehno opozarjala na problem večanja obveznosti občinam in ne samo to, opozarjali smo na vseobsegajoči problem večanja birokratskih opravil, ki so na koncu samo

sama sebi namen, vendar se navkljub opozorilom ni spremenilo kaj dosti. Vse to vodi občine v nenehno večanje obveznosti, zaposlitev, dodatnega obremenjevanja že zaposlenih in posledično večanja finančnih potreb. Če kdaj, bi bilo v časih finančne in socialne krize potreben resen in splošen razmislek, kako v prihodnje ravnati in delovati na večini sistemov v Sloveniji, saj so ti predimenzionirani in preobsežni za državo, ki je pravzaprav v velikosti večjega evropskega mesta.

Občine so tudi zaradi socialne in finančne krize v marsikateri stiski, saj so tudi prve, na katere se prebivalci in prebivalke nekega okolja obračajo. Zato je bila predlagana višina povprečnine za skupnost neustrezna, saj ne more zagotavljati pokritja izvajanja zakonskih nalog občin.

Skupnost je Ministrstvu za finance predlagala, da za naslednje leto skupaj

Če kdaj, bi bil v časih finančne in socialne krize potreben resen in splošen razmislek, kako v prihodnje ravnati in delovati na večini sistemov v Sloveniji, saj so ti predimenzionirani in preobsežni za državo, ki je pravzaprav velikosti večjega evropskega mesta.

najdemo primerno finančno podlago za financiranje občin, ki bo omogočila relativno normalno izvajanje občinskih nalog in bo tudi v skladu s časom, v katerem delujemo. Odgovora nismo prejeli, prejeli pa smo predlog zakona o interventnih ukrepih zaradi gospodarske krize, ki bo zakoličil predlagana znižanja finančnih sredstev za občine v letu 2011.

Novosti na področju ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti

MARIJA PETEK,

MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO, SVETOVALKA

Področje ravnanja s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti urejata Zakon o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 14/07; v nadaljevanju: ZSPDPO) in Uredba o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin (Uradni list RS, št. 84/07, 94/07, 55/09-odl. US, 100/09 in 49/10). Ministrstvo za javno upravo kot resorno ministrstvo, ki pripravlja zakonodajo na tem področju, ugotavlja, da sta se navedena

predpisa v praksi dobro uveljavila in izpolnila tako pričakovanja Vlade Republike Slovenije in Državnega zbora Republike Slovenije kot tudi upravljavcev stvarnega premoženja.

Predvsem zaradi dveh razlogov pa je v državnozbornski obravnavi Predlog zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti. Prvi razlog je pripraviti podlago za ustanovitev Javnega nepremičninskega sklada Republike Slovenije, katerega namen bo enotno in gospodarno ravnanje z nepremičnim premoženjem v lasti javnega sklada in upravljanje s prenesenim nepremičnim premoženjem, s poudarkom na zagotavljanju poslovnih prostorov in drugih nepremičnin, potrebnih za delovanje uporabnikov (Vlade Republike Slovenije, vladnih služb, ministrstev,...), kar terja tudi ustrezne spremembe na področju ravnanja z nepremičnim premoženjem države. Drug razlog pa je odprava nekaterih nejasnosti ter noveliranje sedanjih institutov ravnanja

s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so se v praksi izvajanja veljavnih predpisov izkazale za nujne. Zaradi številčnejših sprememb in glede na nomotehnične smernice je bilo namesto sprememb in dopolnitev potrebno pripraviti predlog novega predpisa, čeprav njegova celotna vsebina ni povsem nova. V medresorskem usklajevanju sta pri njegovem nastanku sodelovali tudi reprezentativni združenji občin, Skupnost občin Slovenije in Združenje občin Slovenije, katerih pripombe oziroma predloge je pripravljavec predloga predpisa skoraj v celoti upošteval.

V nadaljevanju predstavljamo večino novosti, ki se nanašajo na stvarno premoženje samoupravnih lokalnih skupnosti. Bistvena novost predloga zakona je nova ureditev aktov ravnanja s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti, ki so urejeni v 4. poglavju. Nov predlog določa, da bo načrt ravnanja z nepremičnim premoženjem sestavljen iz načrta pridobivanja nepremičnega premoženja, načrta razpolaganja z nepremičnim premoženjem ter načrta najema nepremičnega premoženja. Predlog zakona torej na novo določa in ureja načrt najema nepremičnega premoženja in sam postopek oddaje v najem. Najem nepremičnega premoženja za potrebe delovanja organov samoupravnih lokalnih skupnosti bo tako mogoč le v obsegu, ki ga upravljavec nujno potrebuje za svoje delovanje in bo določen vnaprej ob pripravi proračuna za določeno časovno obdobje, kjer bodo znani: obseg, približna lokacija, vrsta nepremičnine in sredstva, predvidena za najem. Po drugi strani bo načrt zajemal tudi obratne situacije, tj. tiste, kjer samoupravna lokalna skupnost nastopa v vlogi najemodajalke. Določbe, ki urejajo načrt najemanja stvarnega premoženja, tako pomenijo velik korak k preglednejši porabi proračunskih sredstev in k preglednosti sklepanja pravnih poslov v zvezi z najemi ter omogočajo srednje in dolgoročno načrtovanje nepremičninske politike za potrebe delovanja organov samoupravnih lokalnih skupnosti. Pristojnost organov samoupravne lokalne skupnosti glede sprejema načrtov ravnanja s stvarnim premoženjem ostaja nespremenjena. Prav tako bo o pravnem poslu ravnanja s stvarnim premoženjem sa-

moupravnih lokalnih skupnosti odločal in sklenil pravni posel organ, pristojen za izvrševanje proračuna oziroma oseba, ki jo bo ta organ za to pooblastil. Se pa uvaja novost pri pripravi in sprejemanju letnih načrtov ravnanja s premičnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti, in sicer se razveljavljajo posebnosti, ki so v zvezi s tem veljale za motorna vozila. Po veljavni ureditvi morajo upravljavci premičnega premoženja v letni načrt pridobivanja in letni načrt razpolaganja vključiti vsa motorna vozila ne glede na njihovo vrednost. Predlog zakona pa uveljavlja za vse premično premoženje enoten sistem – upravljavci bodo v letni načrt razpolaganja in v letni načrt pridobivanja premičnega premoženja samoupravne lokalne skupnosti uvrščali le premično premoženje v posamični vrednosti nad 10.000 evrov. Prav tako predlog zakona ukinja obligatorno pripravo in sprejem posamičnega programa, ki pa je, glede na dosedanje izkušnje, koristen akt upravljavca, ki mu omogoča hiter vpogled v stanje stvarnega premoženja, saj je na enem mestu pregledno zbranih veliko podatkov o posamičnem stvarnem premoženju. Uvedena je tudi manjša sprememba pri poročanju o realizaciji aktov ravnanja s stvarnim premoženjem. Tako bo po novem poročilo o realizaciji aktov ravnanja priloga zaključnega računa proračuna, s katerim se bo seznanil svet

samoupravne lokalne skupnosti. Predlog zakona uvaja tudi novost, ki bo glede na izkazano prakso, dejanske življenjske situacije in tudi zaradi zmanjšanja stroškov v postopkih razpolaganja, omogočala hitrejšo in cenejšo izvedbo postopkov razpolaganja z nepremičnim premoženjem. Predlog zakona uvaja namreč izjemo od dosedanje obvezne ceditve nepremičnega premoženja samoupravne lokalne skupnosti, in sicer tako, da v postopkih razpolaganja ukinja obveznost ceditve, če je izkustvena vrednost posamezne nepremičnine nižja od 5.000 EUR. Predlagana rešitev je skladna z načelom gospodarnosti ravnanja z nepremičnim premoženjem, saj so stroški, ki nastanejo s ceditvijo takega premoženja, nesorazmerno visoki glede na pričakovan izkupiček iz razpolaganja. Razširjena je možnost oddaje nepremičnega premoženja v brezplačno uporabo tudi na mednarodne organizacije, katerih članica je Republika Slovenija in imajo hkrati na ozemlju Republike Slovenije svoj sedež, agencijo, oddelek, predstavništvo ali pisarno. Prav tako predlog zakona določa, da je pri brezplačni ustanovitvi stavbne pravice obvezna sestavina pogodbe tudi določba, da se po prenehanju stavbne pravice imetniku stavbne pravice nadomestilo ne izplača. Zgradbe, ki bo predmet stavbne pravice, pa imetnik ne bo smel obremeniti z zastavno pravico. Predlog

Nekatera področja oziroma postopki bodo še podrobneje urejeni z uredbo. Seveda pa tudi v tem primeru pričakujemo konstruktivno sodelovanje reprezentativnih združenj samoupravnih lokalnih skupnosti.

zakona natančneje opredeljuje in dopolnjuje tudi institut brezplačne odsvojitve nepremičnin v lasti samoupravne lokalne skupnosti, ki so se lahko skladno s sedaj veljavnim 23. členom ZSPDPO brezplačno odsvojile le, če je bil pridobitelj pravna oseba javnega prava in če je to bilo v javnem interesu. V predlog zakona se z dopolnitvijo tako vgrajuje dodatna varovalka namena neodplačnih prenosov nepremičnega premoženja, in sicer se določa, da je obvezna sestavina takih pravnih poslov vpis prepovedi odsvojitve in obremenitve neodplačno prenesene nepremičnine v zemljiško knjigo, hkrati pa je treba v tovrstnih pogodbah določiti obveznost pridobitelja, da letno poroča o uporabi premoženja za doseglo pogodbeno opredeljenega javnega interesa. Če se odsvojena nepremičnina ne uporablja več za pogodbeno opredeljen javni interes, je to lahko razlog za razvezo pogodbe.

Komisija ENVE

MIHA MOHOR
IVO BRANIMIR PIRY

Sestanek komisije za okolje, podnebne spremembe in energijo je potekal 22. septembra v prostorih Odbora regij. Med točkami, ki zadevajo pripravo mnenj, je bilo najprej obravnavano mnenje o energetskega akcijskega načrta EU za obdobje 2011-2020, ki ga je predstavil poročevalec Michel Lebrun (BE). Poudaril je, da so osnutek mnenja že obravnavali na junijski konferenci in sestanku komisije na Cipru/Limasolu. Izpostavil je tri ključne teme - stabilno oskrbo z energijo, boj proti klimatskim spremembam (Listina županov) in prenos sodobnih tehnologij, ki vse zahtevajo usklajen pristop in boljšo koordinacijo na horizontalni in vertikalni ravni. Integralni pristop na področju energetskega načrtovanja naj bi povečal učinkovitost investicij v energetskega sektorju, kateremu je potrebno nameniti večji delež kohezijskih sredstev ter ugodnih kreditov Evropske investicijske banke (EIB) za regije in občine, ki uvajajo ukrepe za zmanjševanje rabe energije. Ob tem je treba povečati uporabo obnovljivih virov, kar je treba podpreti s spodbudami. Ta strategija naj bi prispevala tudi k uresničevanju strateških ciljev EU 2020 na področju raziskovalnega sektorja, kot tudi novih možnosti zaposlovanja.

Sledila je obravnavna mnenja o mednarodni podnebni politiki po Københavnu, ki ga je predstavila poročevalka Nicola Beer (DE), ki je predvsem izpostavila potrebo po dejanski vključitvi regionalnih in lokalnih skupnosti v prizadevanja EU na vseh ravneh, tudi v mednarodnih aktivnostih na področju podnebnih sprememb, predvsem pa na področju izvajanja strategije, kjer lokalne skupnosti dosegajo pomembne uspehe na vseh delih sveta.

V nadaljevanju se je komisija obravnavala delovno gradivo za pripravo mnenja o trajnostni uporabi biomase na podlagi poročila komisije svetu in evropskemu parlamentu o trajnostnih zahtevah glede uporabe trdnih in plinastih virov biomase v elektroenergetiki, ki jo je predstavil poročevalec Brian Meaney (IE). Ta je postavil nekaj tez, ki naj bi jih vsebovalo mnenje, med drugim to, da bi morala EU postavljati standarde na tem področju, ki bi bili vodilo v mednarodnih prizadevanjih, ter s tem omogočiti pravočasno prilagoditev proizvajalcev biomase. Poleg tega je izpostavil vprašanje pomena lokalne proizvodnje in porabe biomase kot tudi preučiti možnosti za proizvodnjo biomase iz oceanov. Člane Odbora regij je pozval k posredovanju pripomb in dopolnitev, da bi lahko čim bolj pripravil osnutek mnenja.

Komisija NAT

MIHA MOHOR

Članice in člani komisije za naravne vire, so se tokrat sestali na Malti, kjer so ob seji komisije organizirali še seminar z naslovom Vloga skupne ribiške politike Evropske unije v razvoju celostne pomorske politike.

Na seji komisije so člani in članice pregledali dve mnenji, in sicer so kot prvo obravnavali mnenje o vlogi lokalnih in regionalnih oblasti pri izvajanju strategije na področju zdravja za obdobje 2008-2013. Poročevalec Adam Banaszak (PL) je v mnenju zapisal, da zdravstvena strategija za obdobje 2008-2013 neposredno zadeva lokalne in regionalne oblasti, ki so v večini držav članic odgovorne za zdravstveno oskrbo na svojem območju. Ugotavlja, da sedanja gospodarska kriza ne sme povzročiti omejevanja programov za spodbujanje zdravega načina življenja in programov za spodbujanje zdravja v državah članicah. V nadaljevanju še navaja, da je treba regijam omogočiti neposredno sodelovanje pri načrtovanju programov pomoči EU, da bi tako regionalne prednostne naloge vključili v načrtovanje in znatno povečali porabo razpoložljivih sredstev. Kot predlog je navedel, da bi bilo smiselno odraslim, starim 40, 50 ali 60 in več let, nuditi zdravstveni pregled s poudarkom na izobraževanju za zdravje: ohranjanje ustrezne telesne teže pri vseh starostih, skrb za zdrav srčno-žilni sistem in vid, prehrana, ki je količinsko in kakovostno primerna letom ter odpravljanje slabih navad.

Kot drugo mnenje so članice in člani pregledali še s predhodno mnenjem o lokalnih prehranskih sistemih, ki ga pripravlja poročevalka Lenie Dwarshuis - van De Beek (NL). Poročevalka je na kratko predstavila izhodišča za pripravo mnenja. Povedala je, da imajo lokalni in regionalni organi pomembno vlogo pri praktičnem reševanju izzivov na področju prehranske in kmetijske politike. Ključno vlogo bi morali imeti zlasti v lokalnih prehranskih sistemih pri ustvarjanju pravih okoliščin in usklajevanju procesa. To zajema tudi izvajanje ukrepov, med drugim tudi ukrepov podpore za lokalna živila.

Omenili bi lahko potrebo po oblikovanju trajnostne verige preskrbe s hrano kot dejavnika v celovitem razvoju mestnih in podeželskih območij. Do naslednjega sestanka komisije bo pripravila osnutek mnenja, ki bo nato predstavljen na decembrskem plenarnem zasedanju Odbora regij.

Komisija CIVEX

MIHA MOHOR

Komisija se je sestala 12. oktobra v prostorih Odbora regij v Bruslju. Na zasedanju komisije so članice in člani obravnavali pet mnenj. Prvo mnenje se je dotaknilo akcijskega načrta izvajanja stockholmskega programa o zagotavljanju območja svobode, varnosti in pravice za državljane Evrope.

V mnenju je poročevalec Holger Poppenhäger (DE) opisal stališča Odbora regij o Evropi temeljnih pravic, politiki za državljane, o evropskem pravosodnem območju, o zagotavljanju svobode in varne Evrope, o razvoju evropske politike azila in priseljevanju. Poročevalec je večkrat poudaril vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri navedenih temah, ter da bi na podlagi njihove vloge morale biti pri upoštevanju načela subsidiarnosti v celoti vključene že v predzakonodajni proces.

V nadaljevanju so člani in članice obravnavali še štiri mnenja o izvajanju pobude vzhodnega partnerstva v Armeniji, Belorusiji, Ukrajini in Azerbajdžanu. Poročevalci so na začetku mnenj na kratko predstavili državo, nato so predstavili sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi v državi.

Komisija EDUC

MIHA MOHOR

Sestanek komisije EDUC je potekal v ponedeljek, 27. septembra 2010, v Bruslju. Članice in člani komisije so na seji komisije obravnavali tri menja.

Kot prvo so obravnavali mnenje o izkoriščanju potenciala kulturnih in ustvarjalnih industrij, poročevalke Sylve Kováčiková (CZ). V mnenju želi poročevalka opozoriti, da imajo lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri spodbujanju in razvoju kulture, zlasti v okviru varovanja kulturne dediščine in podpore kulturnih inovacij. Pozdravlja dejstvo, da je Komisija z zeleno knjigo izkoriščanja potenciala kulturnih in ustvarjalnih industrij sprožila vseevropsko razpravo o pogojih, ki so potrebni za izboljšanje evropskega ustvarjalnega in inovativnega okolja, da bi bilo mogoče spodbuditi potencial kulturnih in ustvarjalnih industrij, ki prispevajo k rasti in ustvarjanju delovnih mest. Na koncu še poudarja, da lahko kultura prispeva h gospodarstvu v obdobju po krizi, če omogoča doseganje ciljev socialne politike na ustvarjalen način, in sicer s podpiranjem inovacij za doseganje rezultatov na socialnem področju. Kultura in umetnost lahko privedeta do spremembe vedenja ter ustvarita nove socialne povezave, ki spodbujajo ustvarjalnost posameznikov, nadarjenih za obravnavana področja.

Kot drugo mnenje so članice in člani obravnavali spodbudo za evropsko sodelovanje v poklicnem izobraževanju in usposabljanju v podporo strategiji EU 2020. Poročevalec Robert Bright (UK) je v mnenju zapisal, da meni, da je nujno čim bolj povečati uporabo strukturnih skladov v podporo poklicnemu izobraževanju in usposabljanju. Na novo opredeljen evropski socialni sklad bi omogočil prilagojene rešitve za učence, ki bodo za nove zaposlitvene možnosti ali ohranitev obstoječe zaposlitve potrebovali nadgrajevanje znanj in spretnosti. V ta namen bi lahko črpali sredstva tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega sklada za prilagajanje globalizaciji.

Na koncu zasedanja so prisotni obravnavali še mnenje o poenostavitvi izvajanja raziskovalnih okvirnih programov poročevalke Fione O'loughlin (IE). Poročevalka je predstavila svoje mnenje, ki je sestavljeno iz treh glavnih sklopov: v prvem sklopu so navedene izboljšave in poenostavitve, ki jih bo Evropska komisija uveljavila znotraj obstoječega pravnega in ureditvenega okvira; v drugem sklopu so opisane spremembe pravil, pri čemer ta še vedno temeljijo na obstoječem stroškovno utemeljenem modelu; v tretjem sklopu pa so predlagane bolj daljnosežne spremembe v smeri financiranja, ki bi bilo bolj odvisno od rezultatov, uporabljeni pa bi se pavšalni zneski.

Komisija COTER

MIHA MOHOR

Komisija za politiko teritorialne kohezije se je sestala 30. septembra v mestu Turnai v Belgiji. Na seji komisije so kot prvo obravnavali mnenje o kohezijski politiki – in sicer o strateškem poročilu o izvajanju programov v obdobju 2007-2013.

Poročevalec Constantin Ostaficiuc (RO) je v mnenju navedel, da obžaluje, da zaradi kompleksnosti mehanizma financiranja evropske projekte vse bolj vodi skladnost z upravnimi postopki namesto strategija razvoja. To velja za eno glavnih ovir učinkovitega, hitrega in uspešnega izvajanja operativnih programov. Razvijalci projektov pozabljajo na glavne cilje, vsebino in učinke svojih projektov, ter se prekomerno osredotočajo na skladnost z uredbami in zahtevami finančnega nadzora. V nadaljevanju meni, da bi morala Evropska komisija zaradi prihodnjega načrtovanja in spodbujanja političnega učnega procesa, začeti razpravo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter z zainteresiranimi stranmi o prenosu pooblastil, subsidiarnosti, poenostavitvi, upravičenosti in novih kazalnikih vrednotenja, morebiti s pomočjo spletnih interaktivnih komunikacijskih orodij. Poudaril je tudi, da bi morale imeti nacionalne, regionalne in lokalne oblasti možnost zaprositi za podporo služb Evropske komisije in jo tudi prejeti, če bi naletele na težave pri organizaciji sistemov upravljanja, nadzora in revizije. Boljše razumevanje problemov, s katerimi so soočene nacionalne, regionalne in lokalne oblasti pri oblikovanju teh obveznih sistemov, lahko pripomore k nenehnemu izboljševanju izvajanja kohezijske politike.

Pod naslednjo točko so članice in člani obravnavali poročilo Michael Schneiderja (DE) o prispevku kohezijske politike k strategiji Evropa 2020. V mnenju je poročevalec navedel, da bo kohezijska politika EU pomembno prispevala k doseganju ciljev strategije Evropa 2020, a da njen glavni cilj ostaja zmanjševanje razlik v blaginji med regijami.

Odbor regij v mnenju, ugotavlja, da je kohezijska politika z vključevanjem vseh ravni uprave, zgled za teritorialne pakete za izvajanje strategije Evropa 2020. Poročevalec poleg tega svari pred kopičenjem posebnih sektorskih programov financiranja EU in poudarja, da mora Evropski socialni sklad ostati v okviru kohezijske politike.

Srečanje mladih upravljalcev z znanjem NALAS-a v carigradu

BARBARA HORVAT

V začetku julija je v Carigradu potekala skupna konferenca upravljalcev z znanjem predstavnikov asociacij občin iz držav Jugovzhodne Evrope, ki jo organizira NALAS - mreža združenj lokalnih oblasti Jugo-vzhodne Evrope. NALAS, katere članica je tudi Skupnost občin Slovenije, združuje 13 združenj, ki zastopajo približno 4000 lokalnih oblasti, ki so direktno izvoljene od več kot 80 milijonov prebivalcev v regiji.

Mreža nacionalnih upravljalcev z znanjem temelji na mladih, kompetentnih, inovativnih in zanesljivih sodelavcih v mreži znanja, ki stalno širi količine aktivnosti, področja kompetenc in število sodelujočih strokovnjakov.

Na konferenci smo nacionalni asistenti za upravljanje z znanjem s skupnimi močmi izdelali strategijo za najučinkovitejšo pomoč med občinami v JV Evropi, predstavili primere dobrih praks domačih občin na različnih področjih delovanja, delo naših asociacij in občin ter izdelali učinkovit mednarodni komunikacijski model za hitro in učinkovito pretočnost znanja med državami.

Ker se lokalne samouprave v JV Evropi pogosto še nahajajo v razvoju, potrebujejo hiter odziv na informacije, potrebne za dogovore s centralnimi oblastmi. Na osnovi pridobljenih informacij iz držav članic NALAS opravijo analizo pridobljenih podatkov, nasvetov in dobrih praks, ki so uporabni v lastni državi. Prav zato je NALAS dotično problematiko prepoznal kot prioritarno in osnoval mrežo upravljanja z znanjem, ki vključuje delovne skupine strokovnjakov, program »stažiranja«, bazo znanja in ad-hoc usluge, kot je program »hitrega odziva«, katerega se trenutno tudi najbolj poslužuje.

Osnovni cilji mreže upravljalcev z znanjem so večanje pretočnosti znanja med državami članicami NALAS, asociacijami lokalnih oblasti in lokalnimi oblastmi samimi ter pridobivanje in analiziranje podatkov z lokalnega nivoja.

Prav to je osnova za program »hitrega odziva« za zbiranje podatkov, s pomočjo katerega se bo vzpostavila elektronska zbirka podatkov, ki jo bodo lahko vse lokalne oblasti držav članic NALAS preko domačih asociacij, pa tudi druge internacionalne organizacije, koristile pri osnovanju zakonskih predlogov, problemskih rešitev in konkretnih projektov.

NALAS EXPO 2011 - inovativne občine odprte za vse

BARBARA HORVAT

Z namenom povezovanja občin in regij jugovzhodne Evrope bo mreža NALAS organizirala sejem z nazivom NALAS EXPO - »INOVATIVNE SKUPNOSTI ODPRTE ZA VSE«, ki bo potekal v Sarajevu 10 in 11. marca 2011. Na sejmu se bodo imele možnost predstaviti in deliti svoje izkušnje z drugimi tudi slovenske občine, prav tako pa bo Nalas Expo dobra priložnost vzpostavitve mreže z občinami in podjetji z vse jugovzhodne Evrope.

V času gospodarske krize je vsem občinam skupno, da si prizadevajo za dobre in kreativne rešitve v dobrobit svojih občanov, predvsem na ozadju varčevalnih ukrepov, še posebej na področju energetike in učinkovite, ekološke in trajnostne rabe naravnih virov ter ustvarjanja novih priložnosti za gospodarstvo v občini. Prav zato bodo NALAS EXPO zaznamovale osrednje teme, pomembne za vsako občino: energetska učinkovitost, kulturni turizem, transport, evropska integracija, socialno vključevanje in drugo. Ponujena možnost je edinstvena, saj bo to

prvo tovrstno srečanje občin in regij po velikih političnih spremembah v jugovzhodni Evropi.

Poleg pričakovanih več kot 5000 obiskovalcev se bo zbralo več kot 100 občin in regij iz vse jugovzhodne Evrope, okoli 50 razvojnih agencij in donatorjev, prav toliko investitorjev, predstavniki regionalnih podjetij, katerih trg predstavljajo občine in države tega območja ter številne evropske institucije. Udeleženske in udeleženci bodo imeli možnost sodelovati na številnih prireditvah, ki bodo potekale vzporedno s sejmom: konferenca Švicarske razvojne agencije o socialnem vključevanju, delavnicah namenjenim inovativnim občinskim praksam, izmenjavi primerov dobre prakse po vsej jugovzhodni Evropi, "županska kavarna" za vzpostavitev kontaktov in povezav med izvoljenimi predstavnicami in predstavniki lokalne in regionalne oblasti ter številna druga dogajanja. Tako bo sejem pravšnje mesto, da se občine postavijo s svojimi dosežki, se učijo na primerih drugih, odkrijejo nove tehnologije in se vrnejo s kopico znanja in kontakti občin in podjetij z vse jugovzhodne Evrope.

Ker bo NALAS EXPO 2011 - "Inovativne skupnosti odprte za vse" v Sarajevu odlična priložnost za slovenske občine in njihove partnerje, vas vabimo, da se odločite za sodelovanje na tem velikem dogodku, katerega soorganizatorica je tudi Skupnost občin Slovenije. Za več informacij se lahko obrnete na SOS ali pobrsirate po spletni strani: www.nexaspo.nalas.eu. Skupnost občin Slovenije je članica NALAS - mreže združenj lokalnih oblasti jugovzhodne Evrope, ki zastopa 4000 lokalnih oblasti. Poleg Slovenije so članice še Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Albanija, Bolgarija, Kosovo, Makedonija, Moldavija, Črna Gora, Romunija ter Turčija.

Ocena Evropske komisije o uporabi sredstev Evropske unije za vključevanje Romov

BARBARA HORVAT

Evropska komisija je v začetku septembra oblikovala projektno skupino za Rome, ki bo ocenila, kako države članice uporabljajo sredstva unije. Predlog je bil del poročila o položaju Romov v Franciji in po Evropi, ki so ga pripravili podpredsednica komisije in evropska komisarka za pravosodje Viviane Reding, evropski komisar za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje Lászlo Andor ter evropska komisarka za notranje zadeve Cecilia Malmström.

Projektna skupina bo analizirala, kako države članice upoštevajo sporočilo komisije, v katerem je pozvala h konkretnim programom v pomoč vključevanju Romov. Ocenila bo uporabo sredstev EU držav članic za vključevanje Romov in opredelila načine za izboljšanje učinkovitosti sredstev. Prve ugotovitve bo do konca leta predložila kolegiju komisarjev.

Komisija bo še naprej spremljala ukrepe vseh držav članic, ki so jih v zvezi z Romi sprejele na področju zakonodaje unije o prostem gibanju in nediskriminaciji ter Listine EU o temeljnih pravicah.

Institucije unije so zagotovile znatna evropska finančna sredstva, s katerimi podpirajo in dopolnjujejo ukrepe držav članic pri vključevanju Romov. Le v dvanajstih državah članicah od sedemindvajsetih, med katerimi so tudi Slovenija, Bolgarija, Češka, Španija, Finska, Grčija, Madžarska, Irska, Italija, Poljska, Romunija in Slovaška, so vzpostavljeni podporni programi namenjeni Romom s skupnim proračunom v višini 17,5 milijarde EUR (vključno s 13,3 milijardami EUR iz Evropskega socialnega sklada). To pomeni le 27 % njihovega celotnega proračuna za Evropski socialni sklad. Zanjnim možnostim financiranja navkljub so sredstva slabo izkoriščena. Na ozadju množičnih izselitev Romov v Franciji je preverjanje razlogov za nekorisčanje

sredstev EU več kot dobrodošlo. Države članice lahko že od maja letos koristijo tudi sredstva iz regionalnega razvojnega sklada z namenom gradnje primernih stanovanj za zapostavljene skupine v državah članicah EU. Največja izmed njih je romska populacija, ki šteje od osem do dvanajst milijonov ljudi po vsej Evropi.

Po poročilu Združenih narodov živijo prav Romi največkrat na ali pod pragom revščine. Najpogostejši vzrok je pomanjkanje možnosti izobraževanja, osebne varnosti in manjkajoč dostop do zdravstvene nege. Na trgu dela Romi predstavljajo najtežje zaposeljive skupine, saj se soočajo z diskriminacijo na osnovi etnične pripadnosti, po drugi strani pa večinoma živijo v državah z gospodarskimi težavami – skoraj 68% vseh Romov

živi v državah EU kandidatkah ali na Balkanu. Poleg tega pa zaradi pomanjkanja izobrazbe ne dosegajo poklicnih kvalifikacij za mnoga delovna mesta. Gibajo se torej v začaranem krogu. Brez izobrazbe ni službe, brez službe ni zaslužka in brez denarja ni možnosti za boljše izobraževanje. Prav iz tega razloga le malo članov te manjšine vplačuje dajatve v nacionalne socialne sklade, to pa vodi v nadaljnje konflikte s sodržavljeni, ki s svojimi vplačili zagotavljajo podporo tudi Romom v državi.

V boj proti diskriminaciji Romov so na nekonvencionalen način, aktivno, stopili tudi v Romuniji, kjer so masovni medij uporabili kot ogledalo družbi. S televizijsko komično nadaljevančko »State iz Romunije«, ki prikazuje vsakodnevne

Komisija bo še naprej spremljala ukrepe vseh držav članic, ki so jih v zvezi z Romi sprejele na področju zakonodaje unije o prostem gibanju in nediskriminaciji ter Listine EU o temeljnih pravicah.

težave, kulturo, način razmišljanja in klišeje družbe zoper Rome, presegajo gledanost vsake druge televizijske nadaljevanke v zgodovini Romunije. Ker so gledalci večinoma Romuni, ki ne pripadajo romski manjšini, oblasti beležijo večanje tolerance in razumevanja za največjo manjšino v Evropi.

Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj – prvi vtisi

Zaželeno predstavitev različnih občinskih praks

DR. NEVENKA BOGATAJ,
ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

VODJA TEMELJNEGA USPOSABLJANJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj je prvo usposabljanje odraslih na to temo v Sloveniji. Program usposabljanja je pripravil in ga spomladi tudi že izpeljal Andragoški center Slovenije, v sodelovanju z uglednimi strokovnjaki. K prvi izvedbi smo preko Skupnosti občin Slovenije povabili občinska vodstva in njihove strokovne delavce. Čemu občine? Ker prav v občinah prihaja ali do sinergije ali do kratkih stikov med naravo in človekom oziroma skupnostjo, saj imata vsak svojo dinamiko in zakonitosti, kar le redko uspe delovati komplementarno, dopolnjujoče. Doseganje skladnosti in ravnotežja je še dodatno obremenjeno z obveznostmi, ki jih občini nalagajo država in mednarodne obveznosti, zato je dobrodošla zbiritev predstave o tem, kakšne odgovornosti imamo in do koga ter kaj razvoj sploh pomeni. Učenje in izmenjava izkušenj o tem, kako dosežati in vzdrževati razvojno ravnotežje, sta bili naši temeljni vodili, iz katerih izvira tudi ime Temeljno usposabljanje za trajnostni razvoj.

Odzvale so se predvsem manjše občine, Gornja Radgona, Vojnik, Selnica ob Dravi, usposabljanja pa so se udeležili tudi predstavniki Trbovelj in Novega mesta. Kljub posebni animaciji nismo uspeli pritegniti nikogar iz Ljubljane ali Kopra. Med usposabljanjem se je marsikateri udeleženec zavedel domače (občinske) dobre ali slabe prakse na področju trajnostnega ravnanja. Novomeški primer je inž. Jerala predstavil že v naslednji izvedbi usposabljanja za strokovne delavce v izobraževanju (učitelje, mentorje, organizatorje izobraževanja), kar je potrdilo potrebo po okrepitevi tovrstnih izkušenj in srečanj.

Program usposabljanja in njegove temeljne cilje sta na predstavitvi Berila o trajnosti predstavila v Okoljskem centru na Trubarjevi v Ljubljani njegova soavtorja in izvajalca usposabljanja prof. dr. Alenka Gaberščik, ki je med drugim poudarila: »Vsebina Berila bi morala biti del splošne izobrazbe oziroma del osnovnega opismenjevanja o trajnosti za ljudi, ki odločajo. Bralci so lahko pravzaprav vsi, ki se čutijo odgovorne za življenje in za svoja dejanja ...« in prof. dr. Boštjan Anko, ki je razmišljal takole: »Bistvo pojma 'trajnost' zadeva življenje ljudi v skupnosti ... Načelo trajnosti ponazarja »skupni pašnik«, ki je simbol tistega, kar pripada vsem in za kar smo tudi vsi odgovorni: atmosfera, gozdovi, oceani, reke itd. Rešitev je torej v odgovornem ravnanju skupnosti, katere obstoj je odvisen od dolgoročne bilance energijskih tokov, ki se nanašajo nanjo.«

Pričakovanja udeležencev so se nanašala predvsem na razumevanje pojma trajnosti, na usklajevanje različnih vidikov trajnosti in njihovo praktično uporabo, zanimali so jih kazalniki in konkretni primeri trajnostnega ravnanja. Pričakovanja so bila – upoštevajoč mnenja sodelujočih – izpolnjena. S predavanji in bogatim dialogom, v kabinetu in na terenu smo teorijo prevajali v prakso in obratno, komentirali lastne in občinske primere. Bogata izkušnja je bilo tudi celodnevno potepanje ob Cerkniškem jezeru in skozi Rakov Škocjan, ki sta bila izbrana za učne objekte.

Sodelujoči so programsko zasnovano, učno gradivo in izvedbo ocenili z nadpovprečnimi ocenami. Dana je bila tudi pobuda za morebitno posebno srečanje ali vsaj spletni vpogled v občinske primere trajnostnega

razvoja. Deležni smo bili konstruktivne kritike ene izmed udeleženk in na njeno pobudo že izboljšujemo aplikativnost programa, ki ga obenem sistemsko umeščamo v področje izobraževanja odraslih. Radi bi namreč dosegli kar največji krog ljudi, ki jim je program namenjen. Izmed mnogih odmevov smo izbrali enega za ilustracijo in vabilo k nadaljnjemu sodelovanju:

»Predvsem se zahvaljujem organizatorjem, predavateljem in tudi kolegom udeležencem za pristno in sproščeno vzdušje. Organizatorjem želim veliko uspeha pri prihodnjih skupinah. ... izmenjava različnih mnenj se mi zdi bistvena za posameznikovo ustvarjanje lastnih stališč.«

Andragoški center Slovenije bo projekt še naprej razvijal in zbiral primere trajnostnega ravnanja na občinski ravni, zato ste vabljeni, da jih predstavite oz. se nam oglasite, da vam pošljemo navodila. Če pa vas zanima posodobitev svojega znanja in prakse na tem področju, smo vam na voljo za izpeljavo programa (01 5842 579, dr. Nevenka Bogataj). Veseli bomo tudi povabila na ogled vašega primera ali pobude, da vam brezplačno pošljemo Berilo o trajnosti.

Skupnost občin Slovenije je bila ključna za informiranje in odzivnost občin, za kar se ji posebej zahvaljujemo. Posebej nas veseli, da je presegla zastarelo razumevanje izobraževanja kot nečesa, do česar so upravičeni predvsem mladi; odrasli vendar odločamo in smo odgovorni za blaginjo, torej je učenje za širšo razgledanost še kako pomembno!

“Bistvo pojma ‘trajnost’ zadeva življenje ljudi v skupnosti ... Načelo trajnosti ponazarja »skupni pašnik«, ki je simbol tistega, kar pripada vsem in za kar smo tudi vsi odgovorni: atmosfera, gozdovi, oceani, reke itd. Rešitev je torej v odgovornem ravnanju skupnosti, katere obstoj je odvisen od dolgoročne bilance energijskih tokov, ki se nanašajo nanjo.”

EU znova preučuje zakone za boljše varstvo poskusnih živali

BARBARA HORVAT

Evropski parlament je izglasoval ponovno preučitev zakonodaje o živalih, ki se uporabljajo za znanstvene namene. Revidirana zakonodaja, ki jo je Evropska komisija prvič predlagala leta 2008, bo okreplila varstvo živali, ki so še vedno potrebne za raziskave in preskušanje varnosti. Nova direktiva si bo prizadevala, da se čimbolj zmanjša število živali, ki se uporabljajo za poskuse, in zahtevala, da se uporabijo alternativne možnosti, kjerkoli bo to mogoče. Hkrati bo industriji EU zagotovila enake konkurenčne pogoje in izboljšala kakovost raziskav EU.

Evropski komisar za okolje Janez Potočnik meni, da je nujno izboljšati položaj živali, ki so še vedno potrebne za raziskave in preskušanje varnosti, ter hkrati ohraniti visoko raven raziskav in okrepiti prizadevanja pri iskanju alternativnih metod, ki bi nadomestile preskušanje na živalih. Evropska unija bo kmalu imela najstrožja pravila na svetu glede dobrega počutja poskusnih živali.

Med najpomembnejšimi spremembami, ki bodo to zagotovile, sta zahteva za izvedbo etične ocene pred odobritvijo projektov, pri katerih se uporabijo živali, in izboljšanje standardov bivališč in oskrbe. Nova direktiva zajema živali, uporabljene pri izobraževanju in usposabljanju ter temeljnih raziskavah. Zajema vse žive vretenčarje razen človeka in nekatere druge vrste, ki bi morda trpele. Za uporabo vseh primatov, razen človeka, veljajo omejitve, nova direktiva pa uvaja tudi prepoved uporabe velikih opic pri znanstvenih postopkih. Državi članici se izjemoma dovoli uporaba vrste, če je

ogrožen njen obstoj ali nepričakovano izbruhne bolezni, ki bi ogrozila ali oslabila življenje ljudi.

S ponovno preučitvijo evropske zakonodaje o živalih se želi zagotoviti, da se živali uporabijo le, če ni nobene druge možnosti. Njihova uporaba mora biti v celoti upravičena, pričakovane koristi pa morajo biti večje od bolečine, povzročene živalim. Zlato pravilo zakonodaje bo, da je treba preskušanje na živalih nadomestiti, zmanjšati in izboljšati. Za pospešitev razvoja alternativnih metod se bo z novo direktivo zahtevala ustanovitev referenčnega labo-

oratorija na ravni Evropske unije. Laboratorij bo odgovoren za usklajevanje in spodbujanje razvoja in uporabe alternativnih metod, ki bi nadomestile postopke z živalmi, ter nadaljeval delo, ki ga je do zdaj opravljal Evropski center za potrjevanje alternativnih metod (EC-VAM). Države članice bodo morale k tej pomembni dejavnosti prispevati tako, da bodo določile in imenovalle ustrezne specializirane in usposobljene laboratorije ter na nacionalni ravni zagotovile promocijo alternativnih metod. Nova direktiva bo tudi zagotovila, da bodo živali deležne ustrezne oskrbe in ravnanja, in da bodo zlasti nameščene v primerno velike kletke in okolje, prilagojeno na vsako od vrst. Uporaba teh določb bo stalno nadzorovana. Zakonodaja prvič tudi uvaja dovoljenja, obvezna za vse projekte. Tisti, ki bi živali želeli gojiti, dobavljati ali uporabljati, bodo morali za svojo dejavnost pridobiti dovoljenje. Osebe, ki se bo ukvarjalo z živalmi, bo moralo biti ustrezno izobraženo in usposobljeno, poleg tega bo moralo dokazati svoje sposobnosti.

Države članice bodo imele na voljo 24 mesecev, v katerih bodo morale sprejeti in objaviti nacionalno zakonodajo, s katero bodo prenesle določbe te direktive. Nova direktiva bo začela veljati 1. januarja 2013.

Evropski teden zmanjševanja odpadkov

BARBARA ŠUBIC

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Naši prepolni koši za odpadke veliko povedo o našem načinu življenja. Povej mi, koliko odpadkov proizvedeš, in povem ti, kdo si, bi lahko parafrizirali slovenski pregovor. Odpadki

naraščajo sorazmerno z našim življenjskim stilom in gospodarsko rastjo. Obdobje uporabe izdelkov postaja vedno krajše, vedno več je tudi izdelkov za enkratno uporabo.

V Sloveniji se je v obdobju 2003-2007 količina zbranih komunalnih odpadkov na prebivalca povečala s 402 kg na 437 kg. Leta 2008 je v Sloveniji nastalo 922.829 ton komunalnih odpadkov, torej se je količina zbranih komunalnih odpadkov na prebivalca povečala na 453 kg. V obdobju 2003-2008 se je količina zbranih komunalnih odpadkov v Sloveniji povečala za 17 odstotkov. Pri ravnanju s komunalnimi odpadki je zaskrbljujoče to, da prevladuje odlaganje, leta 2008 je bilo odloženih kar 71 % (800.000 t). (Vir: KOS – Kazalci okolja v Sloveniji, ARSO). Ti podatki narekujejo nujno spremembo našega razmišljanja o odpadkih in rabi naravnih virov (o odpadkih moramo razmišljati v novih okvirih – odpadki predstavljajo koristen vir, ne pa nekaj, česar se moramo kar najhitreje znebiti) ter povečano rabo obnovljivih virov, več recikliranja in bolj premišljeno oz. trajnostno ravnanje z viri.

Trajnostno ravnanje z viri prinaša nov pogled na proizvod: le-ta ni nekaj, kar potrošnik z nakupom dobi v trajno last, temveč z nakupom določenega proiz-

voda postane zgolj njegov uporabnik in ga po uporabi vrne proizvajalcu, ki pa mora poskrbeti, da se materiali v vrnjenem izdelku usmerijo v pripravo za ponovno uporabo, recikliranje ali predelavo. Povečanje trajnostne uporabe materialov, z upoštevanjem ekonomske učinkovitosti in socialnih vidikov, prispeva k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje. Trajnostna uporaba materialov temelji na načelu življenjskega kroga, vsebuje pa še naslednja načela: trajnostno izkoriščanje, ekološki dizajn, ekološko učinkovito proizvodnjo, trajnostno potrošnjo in trajnostno ravnanje z odpadki.

Nova okvirna direktiva 2008/98/EC o odpadkih velja že skoraj dve leti, rok za prenos v nacionalno zakonodajo pa se izteče konec tega leta, uveljavlja nov pristop k obravnavi odpadkov. Cilj direktive je, da se EU približa »družbi recikliranja«, ki se poskuša izogibati nastajanju odpadkov, nastale odpadke pa uporablja kot vir (odpadki torej predstavljajo vir materialov in ne samo nekaj, česar se je treba s čim manjšimi stroški znebiti), zato morajo države

članice sprejeti ukrepe za zagotavljanje ločevanja odpadkov na izvoru, zbiranja in recikliranja prednostnih tokov odpadkov (npr. papir, kovine, steklo, plastika, biološki odpadki). V direktivi je ohranjena določba o pripravi načrtov ravnanja z odpadki (v Sloveniji so to operativni programi s področja varstva okolja), kar nekaj novosti pa je vključenih v zahteve, ki jih morajo takšni načrti izpolnjevati. Ker je direktiva usmerjena predvsem k preprečevanju nastajanja odpadkov, je pomembna novost obveznost držav članic, da do konca leta 2013 pripravijo programe preprečevanja nastajanja odpadkov. V času potrošniške družbe je treba z ozaveščevalnimi akcijami in finančnimi instrumenti spodbujati celotno družbo tako k trajnostnemu potrošništvu kot k uporabi recikliranih materialov in izdelkov iz takšnih materialov.

Direktiva določa 5-stopenjsko hierarhijo ravnanja z odpadki, ki se upošteva kot prednostni vrstni red pri načrtovanju politike in pripravi zakonodaje na področju odpadkov:

- preprečevanje nastajanja odpadkov;
- priprava za ponovno uporabo;
- recikliranje;
- druga predelava, npr. energetska predelava, in
- odstranjevanje (pri čemer je odlaganje zadnja možnost).

Največji in najboljši učitelj pri tej usmeritvi je narava: v naravi odpadkov ni, narava odpadke reciklira, jih vrača nazaj. Zato govorimo o različnih ciklih, krožnih modelih pretvarjanja mase in energije, ki potekajo v naravi. Odpadek, ki nastane pri enem procesu, lahko predstavlja vstopno surovino za drug proces. Sodobna proizvodnja pa vse prevečkrat naravne materiale predela tako, da njihovo vračanje nazaj v naravo ni več mogoče.

Hierarhija ravnanja z odpadki izgleda na prvi pogled zelo preprosta. Težave se lahko pojavijo pri njenem izvajanju, še zlasti v okoljih, kjer miselnost

ne sledi sodobnim usmeritvam glede ravnanja z odpadki v njihovem celotnem življenjskem krogu, kar v najširšem smislu pomeni od zasnove izdelka dalje. Glavno novost predstavljata prvi dve točki. Preprečevanje nastajanja pomeni izvajanje katerihkoli ukrepov, še preden določena snov, material ali proizvod postane odpadek, ki zmanjšujejo količino odpadkov (vključno s ponovno uporabo proizvodov ali podaljšanjem njihove življenjske dobe), zmanjšujejo škodljive vplive nastalih odpadkov na okolje in zdravje ljudi, ali zmanjšujejo vsebnost nevarnih snovi v materialih in proizvodih. Priprava za ponovno uporabo pa pomeni katerekoli postopke preverjanja, čiščenja ali popravila, s katerim se odpadki - proizvodi ali njihovi sestavni deli - pripravijo za ponovno uporabo brez kakršnekoli druge predobdelave.

Po drugi strani upoštevanje hierarhije pomeni, da se lahko odlagajo le tisti odpadki, ki jih ni mogoče pripraviti za ponovno uporabo, reciklirati, predelati ali odstraniti na drugačen način. Upoštevanje hierarhije tudi pomeni, da je potrebno pri načrtovanju ravnanja z odpadki upoštevati za vsak nastali odpadek, da ima priprava za ponovno uporabo prednost pred recikliranjem, recikliranje pa prednost pred drugimi načini predelave.

Seveda pa lahko v določenih primerih togo vztrajanje pri postavljeni hierarhiji predstavlja v končni fazi slabši izid za okolje kot odstopanje od postavljenih pravil. Vsakršno odstopanje od hierarhije pa mora biti upravičeno z življenjskim krogom, ob upoštevanju celostnih vplivov nastajanja takšnih

odpadkov in ravnanja z njimi. Npr. v skladu s hierarhijo bi morali v primeru še voznega avtomobila, starega več kot deset let, najprej stremeti k temu, da bi podaljšali njegovo življenjsko dobo (s tem bi preprečili nastajanje odpadkov). Ker pa je bil razvoj avtomobilske industrije v zadnjih letih izjemno hiter, je npr. poraba goriva in olja pri novih avtomobilih precej manjša, manj je izpustov CO₂, pri proizvodnji se uporablja manj nevarnih snovi ... Zato je bolj smiselno, da se takšen avto usmeri v enega od postopkov ravnanja z odpadki. Tudi priprava za ponovno uporabo ni najboljša rešitev, saj odpadnih sestavnih delov starejših modelov avtomobilov ni mogoče uporabiti pri proizvodnji novih ali popravilu novejših modelov. Zato predstavlja recikliranje oz. predelava tistih sestavnih delov, kjer recikliranje ni možno, v skupnem najboljšo rešitev.

V EU se na podlagi hierarhije poleg učinkovitega zbiranja in ločevanja komunalnih odpadkov na izvoru vedno bolj poudarja preprečevanje nastajanja odpadkov. V Sloveniji smo glede tega šele v začetni fazi, saj so spremembe potrebne tako v fazi izdelave proizvodov, njihovi distribuciji, potrošnji in končni uporabi. Nujno je treba povečati okoljsko ozaveščenost prebivalstva. Vsako posamezno gospodinjstvo lahko zmanjša količino odpadkov s povsem preprostimi ukrepi, npr. pri nakupu pazimo na rok uporabe, izbiramo izdelke za večkratno uporabo ali z dolgo življenjsko dobo, ne kupujemo vsakič novih modelov, ampak premislimo o uporabni vrednosti izdelkov, ki jih že imamo doma, in podobno. Prav tako je pomembno, da se zavedamo, da odpadki nastajajo ob vsaki naši dejavnosti, povsod, kjer smo: doma, v šoli, v podjetju. Torej: ključ rešitve je v

vsakem od nas, v našem odnosu do okolja, v katerem živimo, saj odpadki ne nastajajo kar sami od sebe.

Skladno z novo direktivo je lani Evropska komisija s podporo programa LIFE + pričela z ozaveščevalno akcijo Evropski teden zmanjševanja odpadkov (ETZO), ki bo letos potekal od 20. do 28. novembra. Namen ETZO, ki se mu je letos pridružila tudi Slovenija, je ozaveščanje o zmanjševanju odpadkov in sodelovanje pri zmanjšanju količin odpadkov po vsej Evropi. Pomembno je, da se prebivalci Evrope seznanijo s preprostimi ukrepi, ki jih lahko sprejemajo v vsakdanjem življenju in tako tudi sami aktivno prispevajo k zmanjševanju količine odpadkov. Sporočilo ETZO prebivalcem je: Vsak ukrep šteje! Vsak mora sodelovati!

V Sloveniji ETZO koordinira Ministrstvo za okolje in prostor. Vsaka dejavnost v okviru ETZO mora biti prijavljena, uradno pa jo mora MOP tudi potrditi. Prijavite se lahko preko spletne strani MOP ali pa zaprosite za prijavnico preko elektronske pošte: barbara.subic@gov.si. Poslali vam bomo prijavnico, listino o sodelovanju in seznam kriterijev za potrditev akcije.

Kdo se lahko pridruži ETZO?

- uprava/javni organ,
- združenje/nevladna organizacija,
- podjetje/industrija,
- izobraževalna ustanova (šola, kulturni dom itd.),
- drugo (na primer bolnišnica, dom za starejše, kulturna ustanova ...).

Datumi dejavnosti:

Dejavnost ETZO lahko poteka izključno v evropskem tednu zmanjševanja odpadkov: od 20. do vključno 28. novembra 2010. Z njo se lahko predstavijo tudi ukrepi (ali pa posledice ukrepov) za preprečevanje nastajanja odpadkov, ki so se izvajali pred evropskim tednom zmanjševanja količine odpadkov.

Predlagane dejavnosti ETZO bodo lahko potrjene samo, če so osredotočene na eno ali več od naštetih vsebin:

- Preveč odpadkov: dejavnosti, katerih namen je ozaveščanje o nujnosti zmanjševanja količine odpadkov, ki jih proizvajamo ter dajanje poudarka preprečevanju njihovega nastajanja (dejavnosti, ki se tičejo ločenega zbiranja odpadkov, ne pridejo v poštev).
- Boljša proizvodnja: dejavnosti, ki ozaveščajo o ukrepih (sprejetih v podjetjih in industriji) o zmanjšanju količine odpadkov, nastalih z gospodarsko dejavnostjo (in to ne samo z manj odpadki iz pisarn, temveč tudi z vključitvijo preprečevanja nastajanja odpadkov kot merila med oblikovanjem proizvoda in na vseh stopnjah proizvodnega procesa),
- Boljša potrošnja: dejavnosti, katerih namen je naučiti potrošnika, da ob vsakem nakupu skrbno razmisli o svoji izbiri in pomisli tudi na okolje (odločitev za proizvode za večkratno uporabo, za proizvode s skromnejšo embalažo ali brez nje, za najem namesto za nakup potrebnih pripomočkov, idr.),
- Daljša življenjska doba izdelkov: dejavnosti, katerih namen je opozoriti javnost, da imajo proizvodi lahko »drugo življenje«; dejavnosti, ki spodbujajo odlog nakupa novega proizvoda s popravilom ali ponovno uporabo starega; darovanje proizvodov, ki se ne uporabljajo več.
- Manj odvrženih odpadkov: dejavnosti, ki pokažejo različne rešitve, kako preprečiti odlaganje tako velike količine odpadkov v koš. (npr. pozornost pri upoštevanju datumov uporabe proizvodov, izdelava komposta, namestitev nalepk »Ne sprejemamo reklamnega materiala« idr.).

V EU se na podlagi hierarhije poleg učinkovitega zbiranja in ločevanja komunalnih odpadkov na izvoru vedno bolj poudarja preprečevanje nastajanja odpadkov. V Sloveniji smo glede tega še le v začetni fazi, saj so spremembe potrebne tako v fazi izdelave proizvodov, njihovi distribuciji, potrošnji in končni uporabi.

Poleg številnih razpršenih dogodkov po Evropi bo 20. novembra po mestih Evrope organiziran skupen glasbeno-medijski dogodek s ciljem »čim bolj glasno spregovoriti« o ETZO: tudi vi ste vabljeni, da sodelujete pri organizaciji tega dogodka. To je lahko koncert s tolkali, kot glasbila pa se lahko uporabijo tudi koši za odpadke: tako je že na prvi pogled jasno, da gre za simboliko zmanjševanja odpadkov.

Najodzivnejše dejavnosti, ki se bodo izvajale v tem tednu, bodo nagrajene na podelitvi evropskih nagrad za akcije zmanjševanja odpadkov v Bruslju.

OBČINE VABIMO, DA SE PRIJAVIJO IN ORGANIZIRAJO TA DOGODEK!

Naj sklenemo: če želite sodelovati v evropskem tednu zmanjševanja odpadkov, mora biti sporočilo vaše dejavnosti osredotočeno na preprečevanje nastajanja odpadkov (primeri takih sporočil in ukrepov so na spletni strani www.ewwr.eu), zato akcije, ki se nanašajo na ločeno zbiranje odpadkov, ne pridejo v poštev.

Več informacij najdete na spletni strani ETZO: www.ewwr.eu in contact@ewwr.eu

Kontakt na Ministrstvu za okolje in prostor: barbara.subic@gov.si

Uporaba satelitskih storitev

URŠKA ZUPIN,

MINISTRSTVO ZA VISOKO ŠOLSTVO, ZNANOST IN TEHNOLOGIJO

70 odstotkov udeležencev delavnice je spoznalo nove, za svoje delo koristne satelitske storitve.

Dan in pol trajajoča delavnica je preko 90 udeležencem ponudila koristne podatke o tem, kako lahko satelitske storitve mestnim in regijskim oblastem pomagajo pri spopadanju z izzivi klimatskih sprememb. Delavnica je bila organizirana v sodelovanju med Ministrstvom za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, neprofitno organizacijo Eurisy, Evropsko vesoljsko agencijo in še nekaterimi drugimi partnerji.

Pobudo za organizacijo konference je podala Eurisy, evropska neprofitna organizacija, katere člani so predvsem evropske in mednarodne organizacije, agencije in vladne pisarne, katerih delo je povezano z vesoljsko tematiko, njen glavni cilj pa je dostop do satelitskih informacij in storitev zagotoviti celotni družbi. Delavnica je bila prva v nizu dogodkov povezanih s približevanjem Slovenije Evropski vesoljski agenciji.

Sporazum med Slovenijo in Evropsko vesoljsko agencijo (European cooperating state agreement), katerega sta

minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo Gregor Golobič in Peter Hulsroj, direktor za pravne zadeve in mednarodno sodelovanje pri Evropski vesoljski agenciji, podpisala 22. januarja 2010, bo imel neposredne ugodne posledice tudi za tisti del slovenskega gospodarstva, ki bo priložnost znal izkoristiti in pomeni prvi korak k polnopravnemu članstvu Slovenije v Evropski vesoljski agenciji. Tematsko je bila delavnica osredotočena na vprašanje, kako lahko regije in mesta konkretno koristno uporabijo satelitske storitve za spopadanje s klimatskimi spremembami na področjih, kot so upravljanje z vodami in gozdovi, zmanjševanje CO₂, transport in drugih.

Udeleženci delavnice so bili tako predstavniki lokalnih, regionalnih ali državnih oblasti in agencij, predstavniki ponudnikov storitev in organizacij povezanih z vesoljem ter predstavniki nevladnih organizacij, združenj, univerz in raziskovalnih organizacij.

Delavnice se je udeležil tudi predsednik organizacije Eurisy Colin Hicks, ki je poudaril, da so satelitske informacije dragocen vir dejstev in informacij, ki podpirajo racionalne in učinkovite odločitve pri pomembnih vprašanjih, ki družbo čakajo v prihodnosti. Po njegovem prepričanju odločitve sicer oblikujejo in sprejemajo politiki, pametno pa je, če dejstev in odgovorov, ki jih ponujajo

sateliti, pri tem ne zanemarijo. Regionalno znanje in specifične pa so pomemben vir podatkov in znanja, ki bogatijo globalno vedenje in skupne rešitve za klimatske spremembe. Evropski komisar Janez Potočnik je poudaril pomembnost izkoriščanja satelitskih storitev na lokalni ravni, dejstvo, da je njihova uporaba brezplačna in da se evropska vlaganja v vesolje obrestujejo šele takrat, ko so produkti, ki jih vlaganja omogočajo, v celoti izkoriščeni. Minister za okolje in prostor Roko Žarnić pa je poudaril pomembnost dolgoročnega opazovanja in zbiranja podatkov za preprečevanje katastrof. Sateliti se uporabljajo za spremljanje vsebnosti toplogrednih plinov v ozračju, spremembe naravnega okolja predvideva razvoj vremenskih in podnebnih procesov, spremlja dvig morske gladine in spremembe obalne črte, Slovenija pa jih uporablja predvsem za meteorološke modele, na primer predvidevanje poplav. Najbolj nazorno in aktualno pa je pomembnost zbiranja podatkov, njihovo obdelavo in upoštevanje pri oblikovanju politik predstavila klimatologinja Lučka Kajfež Bogataj. Po njenem mnenju ravno podatki, ki jih pridobimo preko satelitov, najbolj kažejo na pomembnost korenitih sprememb ukrepov, ki bi pripomogli k zmanjševanju vplivov podnebnih sprememb. Poiskati bo potrebno rešitve za upočasnjevanje globalne rasti prebivalstva, manjšo rast BDP, povečevanje energijske učinkovitosti in še mnogo drugega.

V okviru delavnice je bilo predstavljenih tudi nekaj dobrih praks iz drugih držav. Na primerih dobre prakse je bila predstavljena tudi učinkovitost satelitskih storitev na lokalni ravni.

Organizatorji konference so z izvedbo delavnice dosegli vse zastavljene cilje, in sicer so javnosti pojasnili, kaj satelitske storitve so in kako jih vključiti v strategije povezane s klimatskimi spremembami, preko konkretnih primerov je bila prikazana njihova uporabnost za spopadanje lokalnih in regionalnih političnih oblasti s klimatskimi spremembami, identificirane so bile ovire in dejavniki uspeha pri uporabi in implementaciji satelitskih storitev na lokalni ravni, predstavljen pa je bil tudi pregled ustreznih in stroškovno opravičljivih rešitev za regionalne in lokalne politike.

Zastava nudi prvo podobo o občini

STANISLAV JESENOVEC

V Sloveniji imamo občine in mestne občine. Zastava naj bi že na prvi pogled sporočila, v kakšni lokalni skupnosti se mudimo. Zastava mora biti obvezno najprej oblikovana z barvami, ki so razporejene od zgoraj navzdol in s pokončnim grbom ali atributom na njej.

Če uporabimo za izhodišče slovensko narodno zastavo, to pomeni, da je bela barva nad modro in modra nad rdečo barvo. Zastava Slovenije ima na polovici leve polovice zastavine rute dodan še grb. V občinskih odlokih ponavadi piše, da se ob uporabi, to pa pomeni izobešanju in razporejanju, občinske zastave skupaj z zastavo Slovenije oziroma državno zastavo upoštevajo določila Zakona o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o sloven-

ski narodni zastavi (Ur.l. SVN 67/94). Ta pozna le vodoravno nameščanje slovenske narodne in slovenske državne zastave z že navedenim razporedom barv od zgoraj navzdol. Ustava Republike Slovenije in omenjeni zakon določata, da je razmerje med širino in dolžino teh dveh zastav 1:2. Zastavo se vedno opazuje z leve strani oziroma z lica, saj je le tako grb na zastavi Slovenije na levi strani zastave. Če pregledamo vse narodne in državne zastave, ki jih ima na svojem letaku objavljena mednarodna zastavoslovna organizacija, vidimo, da so državne zastave - razen Quatarja - krajše od njihove dvakratne širine. Ponavadi je zapisano, da imajo razmerje 2:3 ali 1:2. V Sloveniji so zastave občin različnih razmerij. Iz neznanega razloga jih je največ v razmerju 1:2,5, nekaj jih ima enako razmerje kot državna zastava, so pa tudi primeri, ko je dolžina zastave enaka njeni trikratni širini. Ker je državna zastava vedno in povsod najpomembnejša zastava, je potem zelo nerodno, da je za nekaj stopenj manj vredna občinska zastava ožja in daljša od nje. Enakovrednost zastav se namreč izraža z njihovo širino in ne v zadnjem času najbrž od tiskarjev uveljavljeno enako dolžino zastav, češ da je lepše na pogled. Ta je po izjavi Michaela Lupanta, predsednika FIVA obvezna le pred palačama OZN v New Yorku in EU v Bruslju.

Kaj lahko opazamo pri nas pri oblikovanju in uporabi občinskih zastav?

Kar precej je občin, ki imajo izdelane zastave le za navpično obešanje. Nekatere so izdelane tudi v razmerju 1:3 in ob njih nedovoljeno obešajo državno zastavo navpično s prevrnjenim grbom in zastavo EU z narobe obrnjenimi zvezdami.

Zakaj je obvezna pravilna uporaba zastav pred zgradbo občine? Občina pa tudi šola so občanom vzor pri uporabi zastav. Menim, da se ni potrebno izgovarjati, da v zakonu o narodni in državni zastavi ne piše, da ju je prepovedano uporabljati navpično, saj je nekajkrat navedeno, kako morajo na njih potekati barve, kako in kje stoji grb na državni zastavi ter da vsaka drugačna uporaba, kot je zapisana v zakonu, ni dovoljena. Kako bi bilo, če bi imeli povsod, kjer so nameščeni državni in občinski grbi, te položene oziroma obrnjene za 90 stopinj v levo ali desno? To bi kljub naši brezbriznosti najbrž takoj videli in odgovornega opozorili, naj vendar postavijo grb pokonci. Če pa leži na zastavi, je pa menda vse v redu, ker ponudnik jamborov pač nudi jambore z ročico ali celo prečko, na katere potem obesijo zastave. Če ne veste, kaj je prav ali narobe in kako narediti, da bo pravilno naročeno in vzorno urejeno, vam pri tem rad pomagam. Zakaj? Ker po mnenju poslanca in uspešnega župana MO Kranj Vitomirja Grosa, ki je izrekel že davnega 12. maja 1992. leta na 36. seji Zbora občin Skupščine Republike Slovenije: »Na simbolni ravni mora biti vsaka država skrajno precizna, ker če si na simbolni ravni površen, se to posplošuje tudi na siceršnje življenje države, kar pa sicer škodi ugledu in pa uspehu te države.« To seveda velja tudi za občino.

Kdaj je mogoče uporabljati navpično zastavo?

Če sem navedel, da mora biti občinska zastava najprej oblikovana za vodoravno nameščanje na drog ali jambor, da se jo sme izobešati ob državni zastavi, pa to ne pomeni, da ne sme imeti oblikovane tudi navpične inačice ali celo tako imenovane slovesne zastave. Teh ne more uporabljati ob sedanji zastavi Slovenije, ampak jih lahko obesi ali izvesi le tedaj, ko je nameščena sama ali so obešene le enakovredne in manj vredne zastave, vendar vse oblikovane za navpično obešanje. Pri tem pa velja zastavoslovno pravilo, da je ta zastava izdelana v razmerju od 1:3 do 1:8 s pokončno obrnjenim grbom ali atributom. Seveda, pa morajo biti pravilno oblikovane in nameščene ter kot take opredeljene v občinskih odlokih. Ti imajo, razen v Občini Škofja Loka, točno določeno razmerje, kakšne smejo izgledati njihove zastave, kje in kdaj se smejo uporabljati in tudi kolikšne so lahko globe, če se ne spoštuje določila odloka. Žal je tako, da bi morali mar-

sijke najprej redarji oglobiti občinsko upravo in njeno odgovorno osebo zaradi nespoštovanja občinskega odloka, inšpektorji Ministrstva za javno upravo pa zaradi nespoštovanja določil o izgledu državne in EU zastave ter njuni uporabi in razporejanju.

Le redke so občinske uprave, ki so pripravljene sprejeti pripombo o nepravilni ureditvi zastav pred občinsko zgradbo. Prav nenavadno je, da jim je bolj pomembno in sprejemljivo, kako imajo nepravilno urejeno sosedje, kot pa da bi sprejeli pobudo za pravilno ureditev.

Slovenska narodna zastava in zastava narodne skupnosti

Ker imamo v Sloveniji tudi občine, kjer se uporabljajo zastave narodne skupnosti, naj opozorim, da se je protokol Vlade Republike Slovenije pisno strinjal z mojim predlogom, da se pri treh zastavah razporejajo od leve proti desni: italijanska ali madžarska narodna zastava, zastava Slovenije in zastava EU. Pri štirih pa zastava Slovenije, italijan-

ska ali madžarska narodna zastava, zastava EU, občinska zastava.

Obe zastavi narodne skupnosti sta brez državnega grba. Tako razporejene predstavljajo italijansko ali madžarsko narodno skupnost v Sloveniji, če pa bi bila pri štirih in več zastavah pred njima zastava EU, pa bi pomenila Italijo oziroma Madžarsko kot državo.

4 zastave

Pravilno razporejene štiri zastave v Piranu. Pogled z naličja. Uredil JesT, d.o.o.. (Foto: Stanislav Jesenovec)

Ni pravilno

Namestili so sicer nove jambore, na katerih pa izobešena občinska zastava ni usklajena z državno zastavo. Zastava, ki je obešena na mlaju na desni strani posnetka, pa je samostojno lahko tako nameščena, ker ima pravilno razmerje in pravilno obrnjen občinski grb.

(Foto: Stanislav Jesenovec)

Starajoča se delovna sila – breme ali izziv za sodobnega delodajalca?

MATEJA KARNIČNIK,

RAZVOJNI IN PROJEKTI VODJA, EIM, CENTER RAZVOJA ČLOVEŠKIH VIROV

Ob svetovnem dnevu starejših, 1. oktobra 2010, je v Mariboru potekala konferenca »Starosti prijazen delodajalec«, na kateri so udeleženci razpravljali o izzivu staranja delovne sile, ki zadeva tako delodajalce, delavce, državo in družbo kot celoto.

Evropa, in z njo tudi Slovenija, se danes sooča z demografskimi spremembami, ki so po svojem obsegu in teži brez primere. Spodbujanje večje in daljše participacije starejših na trgu dela postaja neizogiben trend, staranje zaposlenih pa odgovornost in izziv - tudi podjetij.

Napovedi kažejo, da se bo v Evropi delež delovno aktivne populacije (15 – 64 let) do leta 2030 zmanjšal za več kot 20 milijonov, hkrati se bo delež starih od 55 do 64 let

povečal za 14 milijonov. In kaj na to pravi-jo slovenska podjetja? Iz raziskave »Odnos podjetij do starejših zaposlenih« izhaja, da se slovenski delodajalci močno zavedajo staranja slovenske družbe in s tem zaposlenih, vendar pa večina kljub temu še ne razmišlja o uvedbi posebnih programov namenjenih menedžmentu staranja na delovnem mestu. Ta podatek je skrb zbujujoč glede na dejstvo, da je že sedaj v Sloveniji zaposlena le vsaka tretja oseba, starejša od 55 let in da je to močno pod povprečjem Evropske unije in daleč od cilja lizbonske strategije!

Navedeni podatki jasno kažejo, da se je nujno potrebno odzvati na nastalo situacijo, preden bo prepozno. Prihajajoče generacije so namreč vse manj, generacija v starosti 50 let pa vse bolj številčna. In

prav ta je tista, ki bo morala do upoko-jitve delati še vsaj 15 let.

Na konferenci so strokovnjaki posameznih področij, ki zadevajo zaposlovanje starejših, skupaj z udeleženci ugotovili, da:

- večina delodajalcev nima oblikovanih programov za upravljanje staranja na delovnem mestu,
- je potrebno osvestiti delodajalce glede presoje o zaposlovanju starejših (upoštevanje vsebinskega in ne samo stroškovnega vidika),
- je menedžment staranja na delovnem mestu neločljivo povezan z medgeneracijskim menedžmentom,
- se mora vsak človek usposabljeni za vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko delo v zavesti, da sta posameznik in skupnost drug od drugega usodno soodvisna,
- je ustrezna usposobljenost starejše delovne sile v sodobni družbi ključnega pomena za konkurenčnost,
- starejši, usposobljeni delavci z bogatim naborom izkušenj, predstavljajo v večgeneracijskih delovnih okoljih pomemben vir znanja, prenosa znanja in izkušenj na mlajšo generacijo
- je vlaganje v starejšo delovno silo nujno za integracijo v družbo znanja,
- mora država skupaj s socialnimi partnerji razreševati in iskati možnosti zaposlovanja starejših v oblikah dela in zaposlitve, ki jih zakonodaja že pozna, vendar so premalo izkoriščene.

Svoje izkušnje z upravljanjem starejše delovne sile sta predstavili podjetje Mariborska livarna Maribor in Slovenska vojska, prav tako so bile udeležencem predstavljene nemške izkušnje z menedžmentom staranja na delovnem mestu.

Organizator konference je bil EIM Center razvoja človeških virov, ki že dobro desetletje z ustvarjanjem pogojev, programov in storitev na področju razvoja človeških potencialov in trga dela prispeva družbenemu in gospodarskemu razvoju, širjenju pozitivnega razmišljanja v družbi in k večji kakovosti življenja.

STE PREPRIČANI, DA POTREBUJETE BORZNEGA MEŠETARJA?

PAMETNI SAMI ODLOČAJO O SVOJEM DENARJU!

Zato **odprite svoj trgovalni račun na www.brokerjet.si**, spremljajte naše redne novice, strokovne prispevke in izobraževalne akademije ter sami poskrbite za dodano vrednost vašega denarja.

Ne pustite se ujeti sladkim obljubam in naključjem ampak **vzemite usodo v svoje roke!**

Več informacij na telefonski številki **01 583 22 95**.

www.brokerjet.si

ENOSTAVNO • UGODNO • VARNO

